

1 "כֹּה אָמַר אֲדֹנָי ה' הִנֵּה אֲנִי לֹקַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִבֵּין הַגּוֹיִם... וְקִבַּצְתִּי אֹתָם... אֶל אֲדָמְתָם... וּמִלֶּךָ אֶחָד יִהְיֶה לְכָלֶם..

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: וַיִּגַּשׁ וְהָיוּ לִי לְעָם וְאֲנִי אֶהְיֶה לָהֶם לְאֱלֹהִים" (מתוך הפטרה) **כְּבִינִסַת הַשְּׁבֵת: 16:08**

עֲרַשׁ"ק ד' טֵבֶת תשע"ח (22.12.17) bnei-zion.com ר"ת 17:39 **יְצִיאַת הַשְּׁבֵת: 17:20**

הַפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר ה'" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וַיִּסַּע יִשְׂרָאֵל וְכָל אֲשֶׁר לוֹ וַיָּבֵא בְּאֶרֶץ שֶׁבַע וַיִּזְבַּח זְבָחִים לְאֱלֹהֵי אָבִיו יִצְחָק" (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

בפְּרֻשַׁתֵּנוּ אָנוּ לְמִדִּים עַל הַהֲכָנָה הַגְּדוֹלָה שֶׁעָשָׂה יַעֲקֹב אֲבִינוּ כְּשֶׁעָמַד לְרַדֵּת לְמִצְרַיִם כְּדֵי לְהִיפָּגֵשׁ עִם יוֹסֵף בְּנוֹ. יְרִידָה זוֹ הִיְתָה בְּעֵצָם הַהֲתַחֲלָה שֶׁל יְרִידַת יִשְׂרָאֵל לְגַלוּת מִצְרַיִם, כְּפִי שֶׁאָמַר הַקַּב"ה לְאַבְרָהָם אֲבִינוּ בְּבְרִית בֵּין הַבְּתָרִים (בְּרֵאשִׁית טו', יג'): "יָדַע תְּדַע כִּי גַר יִהְיֶה זְרַעְךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם, וְעַבְדוּם וְעָנּוּ אֹתָם, אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה" וְעַל-כֵּן שְׁנִינוּ בַּגְּמָרָא (שְׁבֵת פט'): "אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: רֵאוּי הִיָּה יַעֲקֹב אֲבִינוּ לִירֵד לְמִצְרַיִם בְּשִׁלְשָׁאוֹת שָׁל בְּרוּז, אֲלָא שְׁזָכוּתוֹ גְּרָמָה לוֹ, דְּכָתִיב (הוֹשֵׁעַ יא'): 'בְּחֻבְלֵי אָדָם אֲמַשְׁכֶּם בְּעִבּוֹתוֹת אֶהְבֶּה...".

וּפְרַשׁ רִשׁ"י: "בְּשִׁלְשָׁאוֹת שָׁל בְּרוּז, כְּדֶרֶךְ כָּל הַגּוֹלִים, שֶׁהָרִי עַל-פִּי גְזִירַת גְּלוּת יָרַד לְשָׁם. (אוּלָם), 'בְּחֻבְלֵי אָדָם', בְּשִׁבִיל חִיבַת אָדָם מִשְׁכָּתִים לְמִצְרַיִם בְּחֻבְלִים וְלֹא בְּשִׁלְשָׁאוֹת".

עַל-כֵּן, דְּבַר בְּעֵתוֹ מָה טוֹב לְהִתְבּוֹנֵן עַל הַכְּנָתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב אֲבִינוּ לְיְרִידָה לְמִצְרַיִם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וַיִּסַּע יִשְׂרָאֵל וְכָל אֲשֶׁר לוֹ וַיָּבֵא בְּאֶרֶץ שֶׁבַע וַיִּזְבַּח זְבָחִים לְאֱלֹהֵי אָבִיו יִצְחָק". וּפְרַשׁ רִשׁ"י בְּשֵׁם הַמְּדַרְשׁ (ב"ר צד' ה'): "לְאֱלֹהֵי אָבִיו יִצְחָק" – חָיֵב אָדָם בְּכָבוֹד אָבִיו יוֹתֵר מִכָּבוֹד זָקֵנוּ (=סְבוּ). כְּלוּמָר, מָה שֶׁכָּתוּב "וַיִּזְבַּח זְבָחִים לְאֱלֹהֵי אָבִיו יִצְחָק" וְלֹא לְאֱלֹקֵי אַבְרָהָם, הוּא כִּיּוֹן שֶׁחָיֵב אָדָם בְּכָבוֹד אָבִיו יוֹתֵר מִכָּבוֹד זָקֵנוּ (=סְבוּ).

וְצָרִיכִים לְהִבִּין זֹאת. שֶׁהָרִי יַעֲקֹב יָכוֹל הִיָּה לְזַבֵּחַ זְבָחִים גַּם לְאָבִיו יִצְחָק וְגַם לְזָקֵנוּ (=סְבוּ), אַבְרָהָם אֲבִינוּ...

פְּתַח דְּבָרֵינוּ יֵאִיר בְּדַבְרֵי הַרְמַב"ן, הַמְּבַאֵר שֶׁיַעֲקֹב אֲבִינוּ, לְפָנֵי יְרִידַתוֹ לְגַלוּת מִצְרַיִם, בִּקֵּשׁ לְהַמְתִּיק אֶת מִידַת הַדִּין שֶׁל יִצְחָק אָבִיו. (כִּידוּעַ, מִידַתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם הִיא מִידַת חֶסֶד, וַיִּצְחָק מִידַתוֹ מִידַת הַדִּין). וּכְפִי דְבָרָיו הַקְּדוּשִׁים שֶׁל הַרְמַב"ן: "אֲבָל הַפְּסוּק הַזֶּה יֵשׁ בּוֹ סוּד, יִגְלוּ לָנוּ אוֹתוֹ שֵׁם בְּמִדְרַשׁ בְּרֵאשִׁית רַבָּה (צד ה'), כִּי כֹאֲשֶׁר בָּא יַעֲקֹב לְרַדֵּת מִצְרַיִם רָאָה כִּי הַגְּלוּת יִתְחַלֵּל בּוֹ וּבִזְרָעוֹ, וּפְתַח מִמֶּנּוּ, וַיִּזְבַּח זְבָחִים רַבִּים לְפָתַח אָבִיו יִצְחָק, שֶׁלֹּא תִהְיֶה מִידַת הַדִּין מִתּוֹחָה כְּנֶגְדּוֹ, וְעָשָׂה זֶה בְּבֵאֵר שֶׁבַע, שֶׁהוּא בֵּית תְּפִילָה לְאֲבוֹתָיו, וּמִשָּׁם נִטַּל רְשׁוֹת בְּלָכְתוֹ לְחָרָן... הַטַּעַם שֶׁהִזְכִּירוּ בְּבְרֵאשִׁית רַבָּה (צד ה') שֶׁחָיֵב אָדָם בְּכָבוֹד אָבִיו יוֹתֵר מִכָּבוֹד זָקֵנוּ".

כְּלוּמָר, חָיֵב "אָדָם", הוּא יַעֲקֹב, "בְּכָבוֹד אָבִיו יִצְחָק" כְּדֵי לְהַמְתִּיק אֶת דִּינוֹ (=שֶׁל אָבִיו יִצְחָק), יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר "בְּכָבוֹד זָקֵנוּ" הוּא אַבְרָהָם, שֶׁהִיְתָה לוֹ מִידַת הַחֶסֶד. שְׁכֵן, עַל-יְדֵי הַמְתַּקָּה וּשְׁבִירַת הַדִּין, מִיָּד מִתְּגַלֶּה הַחֶסֶד. כְּדֵי לְהִבִּין עֲנִין זֶה בְּיִתֵּר שְׂאֵת, הֵבֵה נִתְבּוֹנֵן בְּמִדְרַשׁ בְּרֵאשִׁית רַבָּה (צד, ד'): "וַיָּבֵא (יַעֲקֹב) בְּאֵר שֶׁבַע, (ו) לְהִיכֹן הַלֵּךְ? אָמַר רַב נַחֲמָן: לְקוֹץ (=לְקַצֵּץ) אֲרָזִים, שֶׁנִּטְעַע אַבְרָהָם זָקֵנוּ בְּבֵאֵר שֶׁבַע... (כְּפִי שֶׁכָּתוּב): 'וַיִּטַּע (אַבְרָהָם) אֲשֶׁל בְּבֵאֵר שֶׁבַע וַיִּקְרָא שֵׁם בְּשֵׁם ה' אֵל עוֹלָם'".

אִם כֵּן, צָרִיכִים אָנוּ לְהִבִּין, מָה הִיְתָה מִטְרַת יַעֲקֹב אֲבִינוּ, בְּקַצְצוֹ אֶת הָאֲרָזִים שֶׁנִּטְעַע שֵׁם אַבְרָהָם זָקֵנוּ? תְּשׁוּבָה עַל-כֵּן אָנוּ מוֹצְאִים בְּפְרֻשַׁת "תְּרוּמָה", עַל הַכְּתוּב: "וְעָשִׂיתָ אֶת הַקְּרָשִׁים לְמִשְׁכַּן...". שׁוֹאֵל שֵׁם רִשׁ"י, מִדּוּעַ כְּתוּב "הַקְּרָשִׁים", וְלֹא "קְרָשִׁים"? וּמִשִּׁיב רִשׁ"י, וְאוֹמֵר: "הַקְּרָשִׁים – "מֵאוֹתָם (קְרָשִׁים) הָעוֹמְדִין וּמִיּוֹתֵדִים לְכַד (=לְמִשְׁכָּן). (שְׁכֵן) יַעֲקֹב אֲבִינוּ נִטְעַע אֲרָזִים בְּמִצְרַיִם, וּכְשֶׁמָּת (יַעֲקֹב) צָוָה לְבָנָיו לְהַעֲלוֹתָם עִמָּהֶם כְּשֶׁיֵּצְאוּ מִמִּצְרַיִם, וְאָמַר לָהֶם, שֶׁעֲתִיד הַקַּב"ה לְצוֹת אוֹתָם לַעֲשׂוֹת מִשְׁכָּן בְּמִדְבַר מִעֲצֵי שִׁטִּים (=עֲצֵי אֲרָז)...".

אִם כֵּן, נִמְצְאוּ לְמִדִּים, שֶׁיַעֲקֹב אֲבִינוּ, לְפָנֵי שִׁירַד לְמִצְרַיִם, טָרַח לְנִסּוֹעַ לְבֵאֵר שֶׁבַע, וּלְקַצֵּץ שָׁם אֶת הָאֲרָזִים שֶׁנִּטְעַע אַבְרָהָם זָקֵנוּ – וְזֹאת, כְּדֵי לְנִטּוֹעַ אֶת הָאֲרָזִים הַלְלוּ בְּמִצְרַיִם, וּבְכַף לַעֲשׂוֹת הַכְּנָה לְבְנֵי הַמִּשְׁכָּן בְּמִדְבַר מֵאוֹתָם עֲצֵי שִׁטִּים.

וְהִנֵּה, כְּתַב הַ"חֲתָם סוֹפֵר" (תְּרוּמָה קכב'), שֶׁהַמִּידוֹת שֶׁל הַקְּרָשִׁים שֶׁהָיוּ בְּמִשְׁכָּן יֵשׁ בָּהֶן רְמֵז נִפְלָא עַל הַמְתַּקַּת הַדִּינִים, וּכְפִי דְבָרָיו הַקְּדוּשִׁים: "וְעָשִׂיתָ אֶת הַקְּרָשִׁים... גּוֹבָה הַקְּרָשׁ עֲשׂוֹר (אֲמוֹת) וְעוֹבִיו אֲמָה, וְרוּחְבוֹ אֲמָה וְחֲצִי הָרִי... (בְּחֻשְׁבוֹן הוּא) ט"ו (=15) אֲמוֹת. (דְּהִינּוּ, עֲשׂוֹר אֲמוֹת כְּפּוֹל אֲמָה וְחֲצִי, כְּפּוֹל אֲמָה אַחַת, הָרִי לָנוּ 15

וְעוֹד מְבַאֵר הַ"חֲתָם סוֹפֵר": הִנֵּה, כְּאֲשֶׁר נִתְּבוֹנָן בְּפִרְשַׁת תְּרוּמָה, נִרְאֶה שְׁבַמְשַׁכָּן הָיוּ מַח' (48) **קִרְשִׁים**, עֲשָׂרִים קִרְשִׁים בְּצַד דְּרוֹם, עֲשָׂרִים קִרְשִׁים בְּצַד צָפוֹן, וּשְׁמוֹנֶה קִרְשִׁים בְּצַד מְעַרְב, סֵךְ הַכֹּל מַח' (48) **קִרְשִׁים**. כְּלוּמָר, בְּמִשְׁכַּן הָיוּ מַח' (48) **קִרְשִׁים**, שְׁכָל קִרְשׁ יֵשׁ בּוֹ י"ה (15) אַמוֹת מְרוֹבְעוֹת. הָרִי לָנוּ מ"ח י"ה, שֶׁהֵם אוֹתוֹת "חִימָה" – רֵאשֵׁי תְבוֹת שֶׁל (תְּהִלִּים לֵג, ה'): "חֶסֶד יְדוּד (=ה') מְלֵאָה תֶּאֱרִיץ".

שָׁכַן, כּוֹנֵן יַעֲקֹב הִיטָה לְפָנָי יְרִידָתוֹ לְמִצְרַיִם לְעִשׂוֹת הַכְּנָה לְהַמְתִּיק אֶת הַחִימָה/הַדִּין מֵעַל יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם. וְלָכֵן, הִלְךְ לְקוֹיִץ (=לְקַצֵּץ) אֲרָזִים, שֶׁנִּטְעַ אַבְרָהָם זָקֵנוּ בְּבֵאֵר שֶׁבַע, וְכֵאֲשֶׁר יָרַד לְמִצְרַיִם נִטְעַ אֲרָזִים אֱלוֹ, וְצִוָּה עַל בְּנָיו לְהַעֲלוֹתָם עִמָּהֶם כְּשִׁיצְאוּ מִמִּצְרַיִם, וְאָמַר לָהֶם, שְׁעֲתִיד הַקִּב"ה לְצוֹת אוֹתָם לְעִשׂוֹת מִשְׁכָּן בְּמִדְבָּר מְעַצֵּי שֵׁיטִים (=עֲצֵי אֲרָז) אֱלוֹ. וְכֵל זֹאת עָשָׂה כְּאִמּוֹר לְהַמְתִּיק אֶת הַחִימָה/הַדִּין מֵעַל יִשְׂרָאֵל בְּגִלּוֹת מִצְרַיִם.

"וְכִלְכַּלְתִּי אֶתְךָ שֵׁם כִּי עוֹד חָמֵשׁ שָׁנִים רָעַב פֶּן תִּוְרַשׁ אֶתָּה וּבֵיתְךָ וְכֹל אֲשֶׁר לְךָ"

עַל מַעֲלַת בְּרַכַּת הַמְּזוּן בְּכוֹנָה, כְּתוּב בַּ"בְּאֵר הַיֵּטֵב" (אוֹר"ח, הַלְכוֹת בְּרַכַּת הַמְּזוּן, קפ"ה): "מְצַאֲתִי לְמָה אֵין אוֹת פִּ"ה סוֹפִית (ף) בְּבְרַכַּת הַמְּזוּן? לְפִי שְׁכָל מִי שֶׁמְבָרֵךְ בְּרַכַּת הַמְּזוּן בְּכוֹנָה, לֹא שׁוֹלְטִים בּוֹ – לֹא חֲרוֹן אָף, לֹא שְׂצָף וְלֹא קֶצֶף – וּמְזוֹנוֹתָיו מְצוּיִים לוֹ בְּרוּחַ וּבְכַבּוּד כָּל יָמָיו.

יְדוּעָה הַסְּגוּלָּה הַנִּפְלְאָה שֶׁכְּתוּבוֹ עָלֶיהָ גְּדוּלֵי הַדּוֹר, לְבָרֵךְ בְּרַכַּת הַמְּזוּן בְּכוֹנָה מִתּוֹךְ הַכְּתָב, וְכֵן כְּתַב הַמִּשְׁנָה בְּרוּרָה עֲצֻמוֹ.

לְפָנֵינוּ מַעֲשֵׂה מִרְטִיט בְּעֵינָן זֶה, שֶׁהוּבָא בְּסֵפֶר "אִמּוּנָה שְׁלֵמָה", וְהַדְּבָרִים מְחֻזְקִים עַד מְאֹד, בְּמִיּוֹחַד בְּתַקּוּפַתְנוּ, שְׂרָאִינוּ בְּחוּשׁ אִימַת וְסִכְנַת הָאֵשׁ הַמְּלַהֲטָה...

לְפָנָי שָׁנִים רְבוּת, בְּתַקּוּפָה שְׁבָה חֵי הָרַב הַקְּדוּשׁ רַבִּי מֹשֶׁה אֵיוּוֹעַר זצ"ל, שֶׁהִיָּה מְגִדוּלֵי וִילְנָא, אֲרַעוּ צְרוּת רְבוּת לְקַהֲלָה הַיְהוּדִית בְּעִיר. בְּעִיקָר פְּקֻדוֹ אֶת וִילְנָא שְׂרִיפּוֹת רְבוּת, אֲשֶׁר גְּרָמוּ לְאַסּוֹנוֹת רַבִּים בְּגוֹף וּבְמִמּוֹן. כָּלֵם יְדַעוּ כִּי אֵין זֶה, אֲלֹא חֲרוֹן אָף ה', אֲשֶׁר גּוֹרֵם לְמִידַת הַדִּין לְהַשְׁתַּוֵּל בְּרַחוּבוֹת.

הַגְּאוּן הַקְּדוּשׁ רַבִּי מֹשֶׁה אֵיוּוֹעַר זצ"ל, כִּנֵּס אֶת כָּל בְּנֵי הָעִיר לְאַסִּיפָה דְחוּפָה. הִיָּה זֶה בְּתַקּוּפָה שְׁחַשׁ ר' מֹשֶׁה כִּי הִגִּיעַ קִיצוֹ, וּבְנֵי הָעִיר בָּאוּ לְשִׁמוּעַ אֶת דְּבָרֵי הַצַּדִּיק.

דְּמָמָה הַשְׁתַּרְרָה בְּקַהֲלָה כְּשֶׁרַבִּי מֹשֶׁה הִתְחִיל אֶת דְּבָרָיו: "רְבוּתִי, קַהֲלָה קְדוּשָׁה! שְׂרִיפּוֹת רְבוּת פּוֹקְדוֹת אֶת עֵירָנוּ לְאַחֲרוֹנָה, וְגוֹרְמוֹת לְאַסּוֹנוֹת כְּבָדִים. מִן הַשָּׁמַיִם תּוֹבְעִים מֵאַתָּנוּ דְּבַר מָה. עַל-כֵּן אֲנִי מְבַטֵּחַ, בְּרִשׁוֹת בֵּית דִּין שֶׁל מַעֲלָה, שְׁכָל מִי שִׁיקְבֵּל עַל עֲצֻמוֹ לְבָרֵךְ בְּרַכַּת הַמְּזוּן מִתּוֹךְ הַכְּתָב, לֹא יִשְׁלוּט בּוֹ חֲרוֹן הָאָף, וְלֹא תִבּוֹא שְׂרִיפָה יוֹתֵר אֶל בֵּיתוֹ...!".

בְּמַלִּים אֱלוֹ סִיִּם אֶת דְּרָשְׁתּוֹ הַקְּצָרָה, וְיָרַד מְדוּכָן הַנוֹאֲמִים.

הַקַּהֲלָה הָרַב גִּדְּהֵם מִהַבְּטַחַת הָרַב, וְכָלֵם קָבְלוּ עַל עֲצָמָם לְבָרֵךְ בְּרַכַּת הַמְּזוּן בְּכוֹנָה, וּמִתּוֹךְ הַכְּתָב. הִיָּה רַק אָדָם אֶחָד שֶׁלֹּא הֶאֱמִין, וְהֵעִז לְהַשְׁמִיעַ אֶת הַשְּׁגָתוֹ: "וְכִי עַל-יְדֵי שְׂאֲבָרֵךְ מִתּוֹךְ סִידוּר תַּעֲצֹר הַשְּׂרִיפָה?!"

וְהִנֵּה, קָרָה דְּבַר פְּלֵא! מֵאוֹתוֹ יוֹם פְּסָקוֹ הַשְּׂרִיפּוֹת, וְהַשְּׁלוּהָ וְהַמְנוּחָה חֲזָרוּ לְגִבּוֹלָם.

לְאַחַר מִסְפָּר יָמִים נִפְטַר הָרַב אֶל בֵּית עוֹלָמוֹ, וְכֹל הַקַּהֲלָה לוֹתָה אוֹתוֹ בְּדַרְכּוֹ הָאַחֲרוֹנָה, בְּצַעַר וּבְכָאֵב רַב. עֲבָרוּ לָהֶם יָמֵי הַשְּׁבָעָה... וְהִנֵּה נִשְׁמַעַת זַעֲקָה רַבָּה... שְׂרִיפָה אֲדִירָה פָּרְצָה בְּעִיר, אֲשֶׁר כְּמוֹהָ לֹא רָאוּ זְמַן רַב... בְּתֵים רַבִּים נִשְׂרָפוּ, וּמִמּוֹן רַב אָבַד מִן הָעוֹלָם. לְאַחַר שֶׁהֲצִלְיָחוּ לְכַבּוֹת אֶת הַשְּׂרִיפָה בְּדָקוֹ וּמְצָאוּ, כִּי אָף בֵּית שֶׁל יְהוּדִי לֹא נִשְׂרָף!! רַק בְּתֵי גוֹיִים בְּעִיר נִשְׂרָפוּ, מְלַבֵּד בֵּית יְהוּדִי אֶחָד, שְׂאֲרַע בּוֹ נֵס גְּדוּלָּה: הִיָּה זֶה בֵּיתוֹ שֶׁל הַיְהוּדִי שֶׁלֹּא קָבַל עַל עֲצָמוֹ לְבָרֵךְ בְּרַכַּת הַמְּזוּן כְּבִקְשַׁת הָרַב. הָאֵשׁ הָעֲזָה עָדִין בְּעָרָה, וְהַתְּקַרְבָּה בְּמַהִירוֹת לְבֵיתוֹ, וְאִימָה לְכָלוֹת אֶת בֵּיתוֹ וּמִמוֹנוֹ. אֲשֶׁתוֹ הַצַּדִּיקָנִית קָרָאָה לוֹ, וְזַעֲקָה בְּפָנָיו: "מָהָר וְרוּץ אֶל קִבְרוֹ שֶׁל ר' מֹשֶׁה זצ"ל, וְתִקְבֵּל עַל עֲצָמָךְ, שְׁמַהִיּוֹם וְהִלָּאָה תִקְפִּיד לְבָרֵךְ בְּרַכַּת הַמְּזוּן מִתּוֹךְ הַכְּתָב!".

הִלָּה, מִפְּחַד הָאֵשׁ הָאִימְתָּנִית הַמְתַּקְרַבֶּת לְבֵיתוֹ, אֵץ רֵץ בְּכָל כּוֹחוֹ לְבֵית הָעֵלְמִין, וְהַשְׁתַּטַּח בְּבִכּוּת גְּדוּלוֹת, כְּשֶׁהוּא מְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ אֶת עֲצַת הָרַב, לְבָרֵךְ בְּרַכַּת הַמְּזוּן מִתּוֹךְ סִידוּר. וְהִנֵּה זֶה פְּלֵא, הָאֵשׁ הַגְּדוּלָּה, שֶׁכָּבַר הִגִּיעָה אֶל דְּלָתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ יְהוּדִי, נִעְצָרָה וּכְבָתָה מֵאֲלִיָּה בְּאוֹרַח נֵס!!

שַׁבַּת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! נָא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן!

"כֹּה אָמַר אֲדֹנָי ה' הִנֵּה אֲנִי לֹקַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִבֵּין הַגּוֹיִם... וְקִבַּצְתִּי אֹתָם... אֶל אֲדָמְתָם... וּמִלֶּךָ אֶחָד יִהְיֶה לְכָלֶם.."

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: וַיִּגַּשׁ וְהָיוּ לִי לְעָם וְאֲנִי אֶהְיֶה לָהֶם לְאֱלֹהִים" (מתוך ההפטרָה) **כְּבִינִסַת הַשְּׁבֵת: 16:08**

עֲרַשׁ"ק ד' טֵבֶת תשע"ח (22.12.17) bnei-zion.com ר"ת 17:39 **יְצִיאַת הַשְּׁבֵת: 17:20**

הַפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר ה'" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"אֲנֹכִי אֶרְדּוּ עִמָּךְ מִצְרִימָה וְאֲנֹכִי אֶעֱלֶךָ גַּם עֲלֵה וַיּוֹסֶף יִשִּׁית יָדוֹ עַל עֵינֶיךָ" (מו' ד')

בַּסֵּפֶר "מִרְגַּנִּיתָא דְרַב" מוּבָא בְּאוּר נִפְלָא מִהַמְּקוּבָל הַאֲלֵקִי רַבִּי שְׁמִשׁוֹן אוֹסְטְרַאפְלִי זִיע"א, שֶׁהַזְּמַן שֶׁשָּׁהָה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם הָיָה דוֹקָא רַד"ו (=210) שָׁנִים, מִחֲמַת חֲטָא מְכִירַת יוֹסֵף. וְזֹאת, כִּיּוֹן שְׁבַגְלָל מְכִירַת יוֹסֵף פְּגָמוֹ הַשְּׁבֵטִים בְּשֵׁם "אֱהִיָּה" (אֶחָד מִשְׁמוֹתָיו שֶׁל הַקַּב"ה). וְהִנֵּה יָדוּעַ שֶׁבְּמְכִירָה הַשְּׁתַּתְּפוּ תִּשְׁעָה אַחִים (מְלַבֵּד רְאוּבֵן וּבִנְיָמִין), וְאוֹלָם הָיוּ וְצָרְפוּ הֵם גַּם אֶת הַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה לְמִסְפָּר עֶשֶׂר (=לְמַנְיָן), (כְּדִי לְהַטִּיל חֶרֶם עַל מִי שֶׁיִּגְלֶה לְעַקֵּב עַל מְכִירַת יוֹסֵף) - פְּגָמוֹ הַשְּׁבֵטִים עֶשֶׂר פְּעָמִים בְּשֵׁם "אֱהִיָּה" (21), וְלָכֵן הָיוּ בְּמִצְרַיִם דוֹקָא רַד"ו (210) שָׁנִים, שֶׁהֵם עֶשֶׂר פְּעָמִים שֵׁם "אֱהִיָּה", כְּדִי לְכַפֵּר עַל חֲטָא מְכִירַת יוֹסֵף.

וּמוֹסִיף וְאוֹמֵר הַמְּקוּבָל הַאֲלֵקִי רַבִּי שְׁמִשׁוֹן אוֹסְטְרוֹפְאֵלִי, שֶׁמִּשָּׁה רַבְּנוּ חָשַׁב שֶׁעַל-יְדֵי מְכִירַת יוֹסֵף פְּגָמוֹ הַשְּׁבֵטִים דוֹקָא בְּשֵׁם "י-ה-ו-ה", שֶׁהוּא בְּגִימְטְרִיָּה 26. וְאִם כֵּן, הֵם צְרִיכִים לְהִיּוֹת בְּמִצְרַיִם 26 כְּפוֹל 10, שֶׁהֵם ר"ס (=260) שָׁנִים. וְלָכֵן, כְּאֲשֶׁר שָׁלַח הַקַּב"ה אֶת מֹשֶׁה, כְּדִי לְהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, אַחֲרֵי רַד"ו (210) שָׁנִים, הַתְּפִלָּא עַל-כֵּן מֹשֶׁה: שֶׁהָרִי פְּגָמוֹ הַשְּׁבֵטִים בְּעֶשֶׂר פְּעָמִים שֵׁם "י-ה-ו-ה", שֶׁהֵם ר"ס (260) שָׁנִים, וְעַדִּין לֹא הִגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁיִּצְאוּ מִמִּצְרַיִם. וְזֶהוּ שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת ג', ד'): "וַיִּרְא ה' כִּי סָר (מֹשֶׁה) לְרְאוֹת" - רָאָה ה' יַתְבָּרֵךְ שֶׁמֹּשֶׁה חוֹשֵׁב שֶׁיִּשְׂרָאֵל צְרִיכִים לְהִיּוֹת בְּמִצְרַיִם ס"ר (260) שָׁנִים, מִשׁוּם שֶׁפְּגָמוֹ עֶשֶׂר פְּעָמִים בְּשֵׁם "י-ה-ו-ה".

וְלָכֵן אָמַר ה' לְמֹשֶׁה (שֵׁם, פְּסוּק יד'): "כֹּה תֹאמַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל: אֱהִיָּה שְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם" - וְהַפְּוֹנָה הַיָּא, שֶׁשְּׁמִי הוּא גַּם שֵׁם "אֱהִיָּה", וְרַק בְּשֵׁם זֶה פְּגָמוֹ הַשְּׁבֵטִים בְּמְכִירַת יוֹסֵף. וְאִם כֵּן, צְרִיכִים בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְתַקֵּן רַק עֶשֶׂר פְּעָמִים אֶת שֵׁם "אֱהִיָּה", שֶׁהֵם רַד"ו (210) שָׁנִים, וְכִבֵּר נִשְׁלָמָה גְלוֹת מִצְרַיִם, וְהִגִּיעַ זְמַן גְּאוּלְתָם. **בְּאוּר** נוֹסֵף עַל-כֵּן מְבִיא הַרְה"ג פִּינְחָס פְּרִיזְמָן, עַל-פִּי הַמְּבוֹאֵר בְּמִדְרָשׁ (וַיִּקְרָא רַבָּה לְב', ה'): "יוֹסֵף יָרַד לְמִצְרַיִם וְגָדַר עֲצָמוֹ מִן הָעֶרְוָה (=זְנוּת, זִמְנָה), וְנִגְדְּרוּ יִשְׂרָאֵל בְּזִכְוֹתוֹ. אָמַר ר' חִיָּיא בְּר' אָבָא: כְּדָאִי (=טוֹב) הָיָה גְדוּר עֶרְוָה עֲצָמוֹ, שֶׁנִּגְאָלוּ יִשְׂרָאֵל עַל-יָדוֹ" (=בְּזִכְוֹת יוֹסֵף נִגְאָלוּ יִשְׂרָאֵל).

מְבוֹאֵר מְכָאוּ, שִׁיּוֹסֵף הַצַּדִּיק סָלַל בְּקְדוּשָׁתוֹ דְּרַךְ לְכָל יִשְׂרָאֵל, שִׁיּוֹכְלוּ לְעַמּוּד בְּקְדוּשָׁתָם - וּבְזִכְוֹת זֶה נִגְאָלוּ מִמִּצְרַיִם. וְהִנֵּה, יָדוּעַ שֶׁכְּדִי לְהִיּוֹת גְּדוּרִים בְּעֶרְוֹת, צְרִיכִים לְהִיּוֹת נְזַהְרִים בְּשְׁמִירַת הָעֵינָיִים, כְּמוֹ שֶׁהִבִּיא רַש"י (בְּמִדְבַר טו', לט'): "וְלֹא תִתּוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר אֲתֶם זֵנִים אַחֲרֵיהֶם... וְהֵייתֶם קְדָשִׁים לְאֱלֹהֵיכֶם". וּפְרַשׁ רַש"י: "הַלֵּב וְהָעֵינָיִם הֵם מְרַגְלִים לְגוּף, וּמְסַרְסָסִים (=מְזַמְנִים) לוֹ אֶת הָעֵבְרִיּוֹת: הָעֵין רוֹאָה, הַלֵּב חוֹמֵד, וְהַגּוּף עוֹשֶׂה אֶת הָעֵבְרִיּוֹת".

וּמְקוּר הַדְּבָרִים בִּירוֹשָׁלַיִם (בְּרַכּוֹת ט'): "אָמַר ר' לוי: לִיבָא וְעֵינָא תְרִין סְרַסוּרִין דְּחֲטָאָה (=הַלֵּב וְהָעֵינָיִם הֵם שְׁנֵי סְרַסוּרֵי הַחֲטָא), דְּכַתִּיב: "תִּנְהַ בְּנֵי לְבָד לִי, וְעֵינֶיךָ דְרַכִּי תִצְרַנְהָ". אָמַר הַקַּב"ה: אִי יִהְיֶה לִי לְבָד וְעֵינֶיךָ, אֲנִי יָדַע דָּאת לִי" (=אִם אֲתָה נוֹתֵן לִי אֶת לְבָד וְעֵינֶיךָ, אֲנִי יוֹדַע שְׂאֲתָה שְׁלִי).

אִם כֵּן, בְּהַכָּרַח שֶׁיִּשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם נִתְקַדְּשׁוּ בְּשְׁמִירַת הָעֵינָיִים, וּבְזִכְוֹת זֶה הָיוּ יְכוֹלִים לְהִיּוֹת גְּדוּרִים בְּעֶרְוֹת, וְלִהְיָאֵל מִשָּׁם. וְכָל זֹאת בְּזִכְוֹת יוֹסֵף הַצַּדִּיק, שֶׁ"גָּדַר עֲצָמוֹ מִן הָעֶרְוָה", וְקָדַשׁ אֶת עֵינָיו, כְּפִי שֶׁמְבִיא הַמְּדָרָשׁ עַל הַפְּתוּב: (בְּרַאשִׁית מ"ט, כ"ב): "בֶּן פְּרַת יוֹסֵף בֶּן פְּרַת עָלִי עֵין בְּנוֹת צַעְדָּה עָלִי שוּר", עָלִי שוּר", וּמְבוֹאֵר בְּמִדְרָשׁ (בְּרַאשִׁית רַבָּה צ"ח, יח'): "...בְּשַׁעַה שֶׁיִּצְא יוֹסֵף לְמַלּוּךְ עַל מִצְרַיִם, הָיוּ בְּנוֹת מְלָכִים מְצִיצוֹת עָלָיו דְּרַךְ הַחֲרָפִים, וְהָיוּ מִשְׁלִיכוֹת עָלָיו... נְזַמְנִים וְטַבְּעוֹת, כְּדִי שִׁיתְּלָה עֵינָיו וְיָבִיט בָּהֶן. אַף-עַל-פִּי-כֵן לֹא הָיָה מְבִיט בָּהֶן".

וּבְגִמְרָא (בְּרַכּוֹת כ') לְמַדּוּ חו"ל מְכָד, שֶׁאֵין עֵין הָרַע שׁוֹלְטַת בְּזַרְעוֹ שֶׁל יוֹסֵף: "דְּכַתִּיב (בְּרַאשִׁית מ"ט): 'בֶּן פְּרַת יוֹסֵף בֶּן פְּרַת עָלִי עֵין'. אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ: אֵל תְּקַרִּי (=תְּקָרָא) 'עָלִי עֵין', אֲלָא עוֹלִי עֵין... (כִּיּוֹן) (שְׁ)עֵין שְׁלֹא רְצַתָּה לְזוּן (=לְהַנּוֹת) מִמָּה שֶׁאֵינּוּ שְׁלוֹן (=מֵאוֹתָן בְּנוֹת מְלָכִים) - אֵין עֵין הָרַע שׁוֹלְטַת בּו".

כְּמוֹ כֵּן, מְצִינּוּ אֲצֵל רַבִּי יוֹחָנָן, שֶׁהָיָה יָפֵה-תְאֵר, וְהָיָה יוֹשֵׁב בְּשַׁעְרֵי הַטְּבִילָה, כְּדִי שֶׁבְּנוֹת יִשְׂרָאֵל יִסְתַּכְּלוּ עָלָיו, וְיָבִיאוּ יְלָדִים יָפִים כְּמוֹהוּ. וְשֶׁאֵלוֹ אוֹתוֹ חֲבֵרָיו: הָאִם אֵינְךָ מְפָחַד מֵעֵין הָרַע? וְהַשִּׁיב לָהֶם: "אֲנָא, מְזַרְעָא דְיוֹסֵף קָא אֲתִינָא, דְּלֹא שְׁלֵטָא בֵּיה עֵינָא בִּישָׂא (=אֲנִי מְזַרְעוֹ שֶׁל יוֹסֵף, שְׁלֹא שׁוֹלְטַת בּו עֵין הָרַע), דְּכַתִּיב (=כְּמוֹ שְׁפָתוֹב): 'בֶּן פְּרַת יוֹסֵף בֶּן פְּרַת עָלִי עֵין'".

וְהִנֵּה, מְבוֹאֵר בְּדְבָרֵי הָאֲרִיז"ל (ע"ח שַׁעַר ט' פֵּא"ו), כִּי "עֵין" בְּגִימְטְרִיָּה 130, וְלָכֵן פְּעָמִים "עֵין" הֵם 260, בְּדִיוֹק

עֶשֶׂר פְּעָמִים שֵׁם "י-ה-ו-ה" (26). אִם כֵּן, נִמְצָא כִּי הַמְקַדֵּשׁ אֶת עֵינָיו, וְלֹא מִסְתַּכֵּל עַל נְשִׁים, זֹכֵר
שְׂמַאֲרִים בּוֹ יִ(עֶשֶׂר) פְּעָמִים שֵׁם "י-ה-ו-ה". וְאִילוּ הַפּוֹגֵם חָלִילָה בְּקְדוּשַׁת הָעֵינָיִים הָרִי הוּא פּוֹגֵם
בְּיִ(עֶשֶׂר) פְּעָמִים שֵׁם "י-ה-ו-ה".

וּמַעֲתָה יֵשׁ לוֹמֵר, שֶׁבְּזָכוֹת קְדוּשַׁת הָעֵינָיִים, שֶׁנִּתְקַדְּשׁוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם, הֵם זָכוּ לְתִקּוֹן יִ(=עֶשֶׂר) פְּעָמִים
שֵׁם "י-ה-ו-ה", שֶׁהוּא בְּגִימָטְרִיָּה ב' פְּעָמִים "עֵין" - וְכָל זֹאת בְּזָכוֹת יוֹסֵף הַצַּדִּיק, שֶׁקִּדַּשׁ אֶת עֵינָיו.
וְהוּא שֶׁאָמַר הַקַּב"ה לְעַקֵּב: "אֵל תִּירָא מִרְדֵּה מִצְרַיִמָּה... יוֹסֵף יֵשִׁית יָדוֹ עַל עֵינָיֶיךָ". רִמְזוּ הַקַּב"ה שֶׁיִּשְׂרָאֵל
לֹא יִצְטָרְכוּ לְהִיּוֹת בְּגִלוֹת מִצְרַיִם 260 שָׁנִים, כְּנֶגֶד מָה שֶׁפָּגְמוּ בְּמִכְרֵת יוֹסֵף. שָׁכַן, יוֹסֵף הַצַּדִּיק, שֶׁקִּדַּשׁ אֶת
עֵינָיו בְּמִצְרַיִם, סָלַל אֶת הַדֶּרֶךְ לְכָל יִשְׂרָאֵל שֶׁגַם הֵם יִקְדְּשׁוּ אֶת עֵינֵיהֶם, וְיִזְכּוּ עַל-יָדֵי כֵּן לְהִיגָאֵל מִמִּצְרַיִם
לְאַחַר רַד"ו (=210) שָׁנִים בְּלִבָּד. (עַל פִּי "אוֹרֵה שֶׁל תּוֹרָה" לְהַר"ק פִּינְהַס פְּרִידְמָן)

"כִּי לְמַחֲיָה שְׁלַחְנִי אֱלֹהִים"

"לְמַחֲיָה" סוֹפֵי תִיבוֹת: "דוֹדוֹ צַח וְאָדוּם דָּגוּל מִרְבֵּבָה" (שִׁיר הַשִּׁירִים ה', י). וּבָא יוֹסֵף לְרְמוֹז לָהֶם, כִּי הַקַּב"ה,
הַנִּקְרָא "דוֹדִי", הוּא "צַח" - דְּהֵינּוּ, הַגֵּם שֶׁעוֹשֶׂה וּמְגַלְגֵּל בְּעוֹלָמוֹ מַעֲשִׂים שְׂנֵאָיִם כִּי "אָדוּם", הֵינּוּ מִצַּד
מִיַּד הַדִּין שְׁלֵהֶם - הָרִי סוֹף הָאָדָם לְהוֹדוֹת כִּי הַקַּב"ה "דָּגוּל מִרְבֵּבָה", וּמַהוֹלֵל עַל כָּל הַמַּעֲשִׂים, כִּי הַכֹּל
לְטוֹבָה. שָׁכַן, הוּא יִתְבַּרְךְ לְטוֹבַת הָאָדָם עוֹשֶׂה, כִּדִּי לְזַכֵּךְ אֶת נַשְׁמָתוֹ, שֶׁלֹּא תִהְיֶה "רְבֵבָה" (=רַבֵּב בָּה) -
אֲלֹא כִּלְהַ נִקְיָה וְזָכָה. (ר' מֵאִיר אֶלְיָהוּ שְׁלִיט"א).

"וּנְתַתֶּם חֲמִישִׁית לְפָרְעָה"

הִנֵּה, עַל הַפְּתוּב בְּפָרְשַׁת "בֵּא": "וּמוֹשֵׁב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָשְׁבוּ בְּמִצְרַיִם שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה",
תִּמְהוּ כָּל הַמְּפָרְשִׁים, הֲאֵא כִּי־צַד? וְהָרִי יִדְוַע שֶׁיִּשְׂרָאֵל לֹא יָשְׁבוּ בְּמִצְרַיִם 430 שָׁנָה.
אֲלֹא, אוֹמֵר ה' תּוֹרַת חַיִּים", יִשְׂרָאֵל אֲכֵן הָיוּ רֵאוּיִים לְהִיּוֹת בְּגִלוֹת מִצְרַיִם 430 שָׁנָה, אֲבָל לְמַעֲשֶׂה מְבוֹאֵר
בְּמִדְרַשׁ (נְלִקוּט שְׁמַעוֹנִי, שְׁמוֹת "וְיָהִי כָּל נֶפֶשׁ"), שֶׁקוֹשֵׁי הַשַּׁעְבוּד בְּמִצְרַיִם הָיָה רַק 86 שָׁנִים - מִיּוֹם שֶׁנּוֹלְדָה מֶרְיָם וְעַד
הַיּוֹם שֶׁבּוֹ יִצְאוּ מִמִּצְרַיִם. (וְלָכֵן, קָרָא עֲמֶרְם אֶת שֵׁם בְּתוֹ "מֶרְיָם", עַל שֵׁם הַמְּרוֹר שֶׁל קוֹשֵׁי הַשַּׁעְבוּד, כִּי
שְׁפָתוֹב: "וְיִמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעַבְדָּה קָשָׁה בְּחִמְרָם וּבְלִבָּנִים").
מִכָּל זֶה נִמְצָא, שֶׁיִּשְׂרָאֵל הָיוּ בְּשַׁעְבוּד הַקָּשָׁה רַק 86 שָׁנָה, שֶׁהֵם חֵלֶק חֲמִישִׁית (=20%) מִ-430 הַשָּׁנָה.
וְעַל-כֵּן רֹמְזֵת הַתּוֹרָה: "וּנְתַתֶּם חֲמִישִׁית לְפָרְעָה" - רַק חֲמִישִׁית (=86 שָׁנִים) מִשְׁנוֹת הַגְּלוֹת שֶׁנִּגְזְרָה עַל
יִשְׂרָאֵל (430 שָׁנִים) הָיוּ בְּשַׁעְבוּד פָּרְעָה מְלֶךְ מִצְרַיִם.
"וַיֹּאמֶר פָּרְעָה אֶל יַעֲקֹב כִּמָּה יָמֵי שְׁנֵי חַיֵּיךָ"

מְסוֹפֵר עַל רַבִּי אַרְיָה לֵיב, שֶׁהוֹזְמָן לְשִׁמֵשׁ כְּמוֹרָה הוֹרָאָה בְּעִיר מִץ שֶׁבְּצִפּוֹן צְרַפַּת, קִהְלָה שֶׁהִיָּתָה בְּיָמֵים הַהֵם
קִהְלָה גְדוֹלָה וְעֶשְׂרִיה. אוֹתָהּ שָׁעָה הָיָה הַגָּאוֹן רַבִּי אַרְיָה לֵיב בֶּן שְׁבַעִים שָׁנָה בְּקִירוֹב. וּכְשָׁבָא לְמָקוֹם כְּהוֹנְתוֹ הַחֲדָשׁ,
נוֹדַע לוֹ, שֶׁדַּעְתָּם שֶׁל כְּמָה מִבְּעַלֵּי הַבְּתִיִּים הַחֲשׁוּבִים בְּעִיר אֵינָה נוֹחָה מִכֵּן שֶׁנִּתְמַנָּה אֲצֵלָם רַב, שֶׁהִגִּיעַ לִימֵי זְקֵנָה
וְשִׁיבָה.

בְּשַׁבַּת פְּרִשַׁת "וַיִּגַּשׁ", עָלָה הָרַב לְדְרוֹשׁ בְּרַבִּים אֶת דְּרָשׁוֹת הָרֵאשׁוֹנָה בְּבֵית הַכְּנֶסֶת הַגְּדוֹל שֶׁבְּעִיר. וְכֵן פָּתַח וְאָמַר:
בְּפָרְשַׁת הַשְּׁבוּעַ מְסוֹפֵר, שֶׁכֹּאֲשֶׁר בָּא יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם, שָׁאֵל אוֹתוֹ פָּרְעָה: "כִּמָּה יָמֵי שְׁנֵי חַיֵּיךָ". עַל-כֵּן הִשִּׁיב לוֹ יַעֲקֹב
תְּשׁוּבָה אֲרוּכָה: "יָמֵי שְׁנֵי מְגוּרֵי שְׁלֹשִׁים וּמֵאוֹת שָׁנָה, מַעֲט וְרַעִים הָיוּ יָמֵי שְׁנֵי חַיֵּי, וְלֹא הִשְׁיִיגוּ אֶת יָמֵי שְׁנֵי חַיֵּי אֲבֹתֵי
בְּיָמֵי מְגוּרֵיהֶם". וְהִנֵּה, עֵינָן זֶה מוֹקֵשָׁה, לְכַאוֹרָה, מִכְּמָה צָדָדִים: רֵאשִׁית, מָה חָשׁוּב לְפָרְעָה לְדַעַת אֶת גִּילוֹ שֶׁל
יַעֲקֹב, בְּבוֹאוֹ לְמִצְרַיִם? וְשֵׁנִית, מִדְּוַע מֵאַרְיֵךְ יַעֲקֹב אֲבִינוֹ בְּתִשׁוּבָתוֹ לְשֵׁאֵלָה זֹאת, וְאִינוֹ מִסְתַּפֵּק בְּתִשׁוּבָה קִצְרָה
וְעֵינָיִית: "יָמֵי שְׁנוֹתֵי שְׁלֹשִׁים וּמֵאוֹת שָׁנָה"?

אֲלֹא, כֹּאֲשֶׁר אָנוּ מִתְבּוֹנְנִים הֵיטֵב בְּפְתוּב, מִתִּישׁוּבוֹת קוֹשִׁיּוֹת אֵלּוֹ אַחַת לְאַחַת. פָּרְעָה מְלֶךְ מִצְרַיִם רָאָה בְּעֵלִיל, שֶׁבְּבוֹא
יַעֲקֹב לְאַרְצוֹ פָּסְקוּ שְׁנוֹת הָרָעֵב, וְאַדְמַת הָאָרֶץ נִתְבַּרְכָּה בְּשִׁפְעַת רַב, יַעֲקֹב גָּאוֹת מִי הַנִּילוּס. אוֹלָם, פָּרְעָה חָשַׁשׁ, שֶׁמֵּא
שִׁפְעַת זֶה שְׁמוֹר לְמִצְרַיִם לְזָמַן קִצְרָה, כִּיּוֹן שֶׁיַּעֲקֹב הָיָה כְּבָר זָקֵן מוֹפְלָג. מִשׁוּם כֵּן הִתְעַנֵּן פָּרְעָה, לְדַעַת אֶת גִּילוֹ הַמְּדוּיָק
שֶׁל יַעֲקֹב אֲבִינוֹ בְּאוֹתוֹ זָמַן. עַל-כֵּן שָׁאֵל אוֹתוֹ "כִּמָּה יָמֵי שְׁנֵי חַיֵּיךָ". וְאוֹלָם, יַעֲקֹב אֲבִינוֹ יָרַד לְסוֹף דַּעַתוֹ שֶׁל הַשׁוֹאֵל,
וְלָכֵן הִשִּׁיב בְּאַרְיִכוֹת: "יָמֵי שְׁנֵי מְגוּרֵי שְׁלֹשִׁים וּמֵאוֹת שָׁנָה" - הַגְּעַתִּי לְגִיל מָאָה וְשְׁלֹשִׁים שָׁנָה, וּבְמִשְׁפַּחְתִּנוּ אֵין זֶה גִיל
מוֹפְלָג כֵּל-כֵּן. אוֹלָם, הוֹסִיף יַעֲקֹב "מַעֲט וְרַעִים הָיוּ יָמֵי שְׁנֵי חַיֵּי" - אֲנִי נִרְאָה זָקֵן מִכְּפִי גִילִי בְּגִלְל שְׁנוֹת הַצֶּעַר
וְהַמְּרוֹרִים שֶׁעָבְרוּ עָלַי. אוֹלָם, שְׁנוֹתֵי "לֹא הִשְׁיִיגוּ אֶת יָמֵי שְׁנֵי חַיֵּי אֲבֹתֵי" - אֲנִי רְחוּק עֲדִין הַרְבֵּה מִשְׁנוֹת חַיֵּי אֲבוֹתֵי -
אַבְרָהָם וְיִצְחָק.

וְהוּא הַדִּין בְּדִידֵי - הָרַעִים רַבִּי אַרְיָה לֵיב בְּקוֹלוֹ הֵעִז - אֲפָשָׁר שֶׁבְּעֵינֵי רַבִּים אֲנִי נִרְאָה זָקֵן וְתִשׁוּשׁ. אֲדָךְ לְאִמִּיתוֹ שֶׁל
דָּבָר, קִפְצָה עָלַי הַזְּקֵנָה בְּלֹא עֵת, מִחֲמַת יָמֵי עוֹנֵי וּמְחִסּוֹר שֶׁהָיוּ לִי. אוֹלָם, אֲנִי מְבַטֵּחֶכֶם, שֶׁבְּעֶזְרַת ה' אֲכַהֵן
בְּקִהְלַתְכֶם שָׁנִים רַבּוֹת וְטוֹבוֹת...

דְּבָרֵי רַבִּי אַרְיָה לֵיב בְּאוֹתָהּ שַׁבַּת נִתְקִימוּ בְּמִלּוּאָם: לְמַעַלָּה מַעֲשָׂרִים שָׁנָה יָשַׁב הַגָּאוֹן הָאֲדִיר הַזֶּה עַל כִּסֵּא הַרְבָּנוֹת
בְּמִץ, וּבְנֵי הַקִּהְלָה נִתְכַּבְּדוּ בְּרַבִּים עַד יוֹמוֹ הָאַחֲרוֹן.

שַׁבַּת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! נֹא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן!

5
"כה אמר אדני ה' הנה אני לקח את בני ישראל מבין הגוים... וקבצתי אתם... אל אדמתם... ומלך אחד יהיה לכלם..

פְּרֻשֵׁת הַשְּׁבוּעַ: וַיִּגַּשׁ והיו לי לעם ואני אהיה להם לאלהים" (מתוך ההפטרָה) **כְּבִינֵי־הַשֶּׁבֶת: 16:08**

ערש"ק ד' טבת תשע"ח (22.12.17) bnei-zion.com ר"ת 17:39 **יציאת השבת: 17:20**

הפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר ה'" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וְאֵת יְהוּדָה שָׁלַח (יַעֲקֹב) לִפְנֵי אֵל יוֹסֵף, לְהוֹרֹת לִפְנֵי גִשְׁנָה" (מו' כח)

על הכתוב, "וְאֵת יְהוּדָה שָׁלַח (יַעֲקֹב) לִפְנֵי אֵל יוֹסֵף...," מְפָרֵשׁ רש"י הקדוש, שַׁיְעָקֹב שָׁלַח אֶת יְהוּדָה כְּדֵי לְהוֹרֹת לִפְנֵי לְתַקַּן (=לְהַכִּיִן) לוֹ בֵּית תְּלִמּוּד (תּוֹרָה), שְׁמִשָּׁם תֵּצֵא הוֹרָאָה".

וּצְרִיכִים אָנוּ לְהִבִּין עֲנִיָן זֶה. שְׁכָן, מְדוּעַ מְכַל הַשְּׁבֻטִים שָׁלַח יַעֲקֹב אֲבִינוּ דוֹקָא אֶת יְהוּדָה אֵל יוֹסֵף? נִקְדִּים תְּחִילָה לְהִבְיָא מָה שְׁכָתוּב בְּמִדְרַשׁ תְּנַחֲמוּמָא (סִימָן ו'): "וְאֵת יְהוּדָה שָׁלַח לִפְנֵי, זֶה שְׁאָמַר הַפְּתוּב: '...עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמֵי' (אִיּוֹב כח)... מִיכָאֵל מִן הַמַּיִם (הוּא), וְגַבְרִיאֵל מִן הָאֵשׁ (הוּא), וְהָן עוֹמְדִין לִפְנֵי הַשְּׂכִינָה וְאִינָן מִזִּיקִין זֶה אֶת זֶה, הוּי אֹמֵר 'עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמֵי'. אָמַר ר' שְׁמַעוֹן: כָּל הַרְקִיעַ שֶׁל מַיִם, וְהַמְּלָאכִים שֶׁל אֵשׁ, וּמִשְׁרָתֵי אֵשׁ לוֹהֵט. וְאִין הַמַּיִם מְכַבִּין אֶת הָאֵשׁ, וְלֹא הָאֵשׁ שׁוֹרֵף אֶת הַמַּיִם. יְהוּדָה וְיוֹסֵף, זֶה אָרִי וְזֶה שׁוֹר, אֶתְמוּל מִתְּנַגַּחִין זֶה עִם זֶה, וְעַכְשֵׁי הוּא מְשַׁלְּחוֹ אֶצְלוֹ, שְׁנֵאמַר: 'וְאֵת יְהוּדָה שָׁלַח לִפְנֵי, הוּי 'עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמֵי'".

וּצְרִיכִים אָנוּ לְהִבִּין מָה הַקָּשֶׁר בֵּין יְהוּדָה וְיוֹסֵף, לְבִין הָאֵשׁ וְהַמַּיִם שְׁבִשְׁמַיִם? אֹמֵר עַל-כֵּךְ רַבֵּי צְדוּק הַכֹּהֵן מְלוּבְלִין זִיע"א, בְּסִפְרוֹ "פְּרֵי צְדִיק": יְהוּדָה וְיוֹסֵף הֵם שְׁנֵי כּוֹחוֹת שֶׁל קְדוּשָׁה, הַמְּאִירִים אֶת הָעוֹלָם.

יְהוּדָה, הוּא בְּבַחֲיַנְתָּ **בְּעַל תְּשׁוּבָה**, אֲשֶׁר לְמִרוֹת הַיּוֹתוֹ מְלֶךְ, לֹא הִתְבַּיֵּשׁ לְהוֹדוֹת, קָבַל עִם וְעָדָה, בְּמַעֲשֵׂה תְמָר כְּלָתוֹ, וְלוֹמַר "צְדָקָה מִמֶּנִּי". (כִּידוּעַ, הִרְתָּה מִמֶּנּוּ כְּלָתוֹ תְמָר, וְיְהוּדָה לֹא הִתְבַּיֵּשׁ לְהוֹדוֹת בְּכֵךְ לְעֵינֵי כָל הָעָם). (רֵאָה פְּרֻשֵׁת "וַיִּשָּׁב").

וְעַל-כֵּךְ שָׁבַח אוֹתוֹ יַעֲקֹב אָבִיו לִפְנֵי פְטִירָתוֹ, וְאָמַר לוֹ (בְּרֵאשִׁית מֵט', ח'): "יְהוּדָה אֶתָּה יוֹדוּף אַחִיד... לֹא יִסוּר שְׁבֻט מִיְהוּדָה... עַד כִּי יָבֹא שִׁילָה". וּפְרֵשׁ רש"י: "לְפִי שְׁהוֹכִיחַ (יַעֲקֹב) אֶת (בְּנֵי) הָרֵאשׁוֹנִים בְּקִנְטוּרִים, הַתְּחִיל יְהוּדָה לְסוּג לְאַחֲוָרָיו (שֶׁלֹּא יוֹכִיחַ אוֹתוֹ אָבִיו עַל מַעֲשֵׂה תְמָר). (אוּלָם)... קָרָאוּ יַעֲקֹב בְּדַבְרֵי רִיצוּי: יְהוּדָה, לֹא (=אִין) אֶתָּה כְּמוֹתָם".

וּמְבוֹאֵר בְּמִדְרַשׁ (ב"ר צט', ו'): "יְהוּדָה אֶתָּה יוֹדוּף אַחִיד. אָמַר לוֹ הַקַּב"ה: אֶתָּה הוֹדִיתָ בְּמַעֲשֵׂה תְמָר, (עַל-כֵּן) יוֹדוּף אַחִיד - לְהִיּוֹת מְלֶךְ עֲלֵיהֶם".

נִמְצְאוּ לְמִדֵּים מְכָאן, שֶׁיְהוּדָה זָכָה לְהִיּוֹת מְלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל, מִשּׁוּם שֶׁעָשָׂה תְשׁוּבָה, וְלֹא הִתְבַּיֵּשׁ לְהוֹדוֹת בְּרַבִּים עַל מַעֲשֵׂה תְמָר, כְּמוֹ שְׁכָתוּב: "וַיִּפֹּר יְהוּדָה וַיֹּאמֶר צְדָקָה מִמֶּנִּי".

וְיוֹתֵר מְכָךְ מְבוֹאֵר בְּמִדְרַשׁ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה צח', ו'): "יְהוּדָה אֶתָּה יוֹדוּף אַחִיד - אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי: יְהִי כָל אַחִיד נִקְרָאִין עַל שְׁמֶךְ (יְהוּדִים). (שְׁכָן), אִין אָדָם אֹמֵר: רְאוּבֵנִי אָנָּא (=אֲנִי), שְׁמַעוֹנִי אָנָּא, אֶלָּא יְהוּדִי אָנָּא...". נִמְצְאוּ לְמִדֵּים מְכָל זֶה, שֶׁיְהוּדָה סָלַל לְכָל יִשְׂרָאֵל אֶת דְּרָכֵי הַתְּשׁוּבָה, שְׁצָרִיף הָאָדָם לְהִיּוֹת מוֹדָה וּמִתְוֹדָה לִפְנֵי הַקַּב"ה עַל חֲטָאָיו. (וּמִזֶּה נִבִּין עַד כְּמָה חֲבִיבָה הִיא מִצְוַת הַתְּשׁוּבָה וְהַתְּוֹדוֹת לִפְנֵי הַקַּב"ה. שְׁהַרִי, מִטַּעַם זֶה נִקְרָאִים אָנוּ "יְהוּדִים", עַל שֵׁם יְהוּדָה, שֶׁהִתְוֹדָה עַל מַעֲשֵׂה תְמָר).

וְהֵנָּה, בְּעוֹד יְהוּדָה מְיַצֵּג לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת דְּרָךְ הַתְּשׁוּבָה, הָרִי יוֹסֵף הַצְּדִיק מְיַצֵּג אֶת דְּרָךְ לִימוּד הַתּוֹרָה, שְׁאוֹתָה לְמַד מִיַּעֲקֹב אָבִיו, כְּפִי שְׁכָתוּב: "וַיִּשְׂרָאֵל אֶהָב אֶת יוֹסֵף מְכָל בְּנָיו, כִּי בֶן זָקֵנִים הוּא לוֹ", וּמְפָרֵשׁ אוּנְקֵלוֹס: "בֶּן זָקֵנִים - בֶּר חֲפִים" (=בֶּן חָכָם). לְפִי זֶה, מְלַמְּדֵנוּ כָּאן הַפְּתוּב, שַׁיְעָקֹב מְסַר לְיוֹסֵף אֶת כָּל הַתּוֹרָה שֶׁלְמַד בְּבֵית הַמְּדַרְשׁ שֶׁל שֵׁם וְעֵבֶר. וּכְפִי שְׁפָרֵשׁ רש"י: "...כָּל מָה שֶׁלְמַד (יַעֲקֹב) מִשֵּׁם וְעֵבֶר, מְסַר לוֹ (=לְיוֹסֵף)".

(וְכַתֵּב עַל-כֵּךְ רַבֵּנוּ יַעֲקֹב בֶּן אֲשֶׁר, "בְּעַל הַטּוֹרִים": אוֹתִיּוֹת "זָקֵנִים" מְרַמְזוֹת לְחֻמְשָׁה מְשֻׁשָׁה סְדְרֵי הַמִּשְׁנָה: **ד** - זְרַעִים, **ק** - קְדָשִׁים, **ג** - נְשִׁים, **י** - יְשׁוּעוֹת (=כִּינּוּי לְסִדְרֵי נְזִיקִין, (שְׁבֻת לֹא, עֵא''), **מ** - מוֹעֵד. (וְכֹאֲשֶׁר כּוֹתְבִים "זָקֵנִים" בְּכַתִּיב מְלֵא עִם ו', מְרַמְזוֹת ה-**ו** עַל הַשְּׁשִׁי בְּסִדְרֵי הַמִּשְׁנָה, סִדְר "טְהוֹרוֹת"). נִמְצְאוּ אִפּוּא לְמִדֵּים, בְּדֶרֶךְ הַרְמוֹז, שַׁיְעָקֹב לְמַד עִם יוֹסֵף בְּנוֹ אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה).

והנה, כאשר נתבונן, נשפיל להבין, שיוסף הצדיק עמד בקדושתו בנסיונות הגדולים במצרים, "ערות הארץ", רק בזכות שעסק שם בתורה הקדושה, שקבל מיעקב אביו, כמו ששנינו בגמרא (קידושין ל'): "כך הקדוש ברוך הוא אמר להם לישראל: בני, בראתי יצר הרע, ובראתי לו תורה – תבלין. ואם אתם עוסקים בתורה, אין אתם נמסרים בידו".

ויש עוד לומר: הנה, ידוע ומפורסם מדברי האריז"ל, כי כל התורה והמצוות שעושה האדם בעודו רשע, חס ושלום, אינן עולות לצד הקדושה, אלא אדרבה הוא נותן עוד כח לסטרא אחרא (=כוחות הטומאה). וצריך לדעת, שענין זה נמשך, עד שהאדם חוזר בתשובה, שאז הוא מחזיר את כל המצוות שעשה בעודו רשע, לצד הקדושה. על-כן, העצה היעוצה היא: שכל מי שיודע שעדין לא תקן את חטאיו, ומתירא בנפשו פן יצודו החיצוניים (=חילותיו של היצר) את תורתו ומצותיו – צריך, לפני שהוא עוסק בתורה ובמצוות, להרהר בתשובה על כל מה שחטא כנגד הבורא יתברך שמו, ועל-ידי כך הוא נהפך מיד למדרגת צדיק. וזאת, כפי שמבואר בגמרא (קידושין מט' ב'): "המקדש את האשה על מנת (=בתנאי) שאני צדיק, אפלו רשע גמור – מקדשת, שמא הרהר תשובה בדעתו".

הנה לנו דברים ברורים, שלמרות שהיה האדם רשע גמור, ועבר אפילו על כל העבירות שבתורה – עם כל זאת, ברגע שהוא מהרהר בתשובה – בחרטה על העבר, וקבלה על העתיד, שלא ישוב לחטוא – הרי הוא במדרגת צדיק, ועל-ידי כך אין ליצר הרע את הכח לצוד את מצותיו ותורתו.

מעתה, יאירו עינינו להבין את חוכמתו הגדולה של יעקב אבינו, בכך ש"ואת יהודה שלח (=יעקב) לפניו אל יוסף...". ומפרש רש"י הקדוש, שיעקב שלח את יהודה כדי "להורות לפניו ליתקן (=להכין) לו בית תלמוד (תורה), שמשם תצא הוראה". שכן, יעקב אבינו, עמוד התורה, הכריע כי אלו ואלו דברי אלקים חיים – דרך התשובה של יהודה, שממנו יצא משיח בן דוד, ודרך התורה של יוסף, שממנו יצא משיח בן יוסף – שניהם טובים כאחד, שהרי אי-אפשר לעסוק בתורה, אלא אם עושים תשובה תחילה.

לכן הקדים יעקב לשלוח את יהודה, שדרכו היא דרך התשובה, אל יוסף, שדרכו היא דרך התורה, כדי להורות לכל ישראל, שצריך להקדים את "דרך יהודה", כלומר לעשות תשובה על כל **העונות**, לפני שעוסקים בתורה הקדושה. ועל-כך פרש רש"י: "להורות לפניו" – לתקן (=להכין) לו בית תלמוד (תורה), שמשם תצא הוראה – הוראה לכל ישראל, ולכל הדורות, שצריך לשלב את שתי הדרכים, תחילה את "דרך יהודה" – עשיית תשובה שלמה לפני ה' על כל **העונות** – ולאחר מכן את "דרך יוסף" הצדיק, לעסוק בתורה הקדושה, שאז היא עולה לריח ניחוח לפניו יתברך. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

"שבו שברו לנו מעט אכל" (מג' ב')

כתב הרב הקדוש בעל "צמח צדיק" מויזניץ: הגימטריה של "**לנו**" (=86) היא בגימטריה של שם "**אלה-ים**" (=86) המסמל את מדת הדין. והרמז לכך שבאמצעות התשובה נתן להפך את מדת הדין למדת **רחמים**. היא שכתוב "שבו" (=התשובה), גורמת ל"שברו לנו" – שוברת את ("**לנו**") מדת הדין. עד כמה רבותינו ברחו מפני הכבוד – זאת לא ניתן לתאר ולשער.

מסופר על הגאון רבי אליהו חזן זצ"ל (ראש ישיבת תורה ודעת בארה"ב), אשר התנזר מן הכבוד בתכלית. כבר בהיותו ר"מ בישיבה, כאשר "הרביץ" שם תורה, סרב להתעטף באצטלא דרבנן, וללבוש "פראק", כפי שנוהגים מרביצי התורה.

אולם, כאשר ראש ישיבת "תורה ודעת", הגאון רבי גדליה שארד זצ"ל התבקש לבית עולמו, כל אחריות הישיבה הועברה לכתפיו של רבי אליהו. באותה העת בקשו ממנו הנהלת הישיבה, שמפני כבוד הישיבה יסכים ללבוש את ה"פראק", והוא אכן נעתר לבקשה.

אולם, בשבתות היה רבי אליהו מתפלל במקום מגוריו. והנה, כבר בשבת הראשונה, לאחר שכבר מונה לראש הישיבה, הופיע רבי אליהו בבית הכנסת עם חליפה קצרה, כאברך מן השורה...

"היכן ה'פראק'?", התענין אחד המתפללים. הסביר לו רבי אליהו בפשטות: "את ה'פראק' אני לובש לכבוד הישיבה. לכן, ממילא זה נחשב אצלי כ"בגדי עבודה", ובשבת לא לובשים בגדי עבודה...!".

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

7
"כֹּה אָמַר אֲדֹנָי ה' הִנֵּה אֲנִי לֹקַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִבֵּין הַגּוֹיִם... וְקִבַּצְתִּי אֹתָם... אֶל אֲדָמְתָם... וּמִלֶּךָ אֶחָד יִהְיֶה לְכָלֶם.."

פְּרֻשֵׁת הַשְּׁבוּעָה: וַיִּגַּשׁ וְהָיוּ לִי לְעָם וְאֲנִי אֶהְיֶה לָהֶם לְאֱלֹהִים" (מתוך ההפטרָה) **כְּבִינִסַת הַשַּׁבָּת: 16:08**

עֲרַשׁ"ק ד' טַבַּת תַּשַּׁע"ח (22.12.17) bnei-zion.com ר"ת 17:39 **יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 17:20**

הַפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר ה'" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"מְסוּרַת הַיָּא, שְׂאִין עֲשׂוּ נּוּפֵל, אֶלֶּא בֵּיד בְּנֵיָה שֶׁל רְחֵל" (בראשית רבה עג, ז)

עַל הַכְּתוּב בַּמְדַּרְשׁ, "מְסוּרַת הַיָּא, שְׂאִין עֲשׂוּ נּוּפֵל, אֶלֶּא בֵּיד בְּנֵיָה שֶׁל רְחֵל", שׂוֹאֲלִים הַמְּפָרְשִׁים, עַל מָה זִכְתָּה רְחֵל, שְׂדוּקָא בְּנֵיָה, הֵם שְׂיִכְנִיעוּ וַיְפִילוּ אֶת עֲשׂוֹ?

תְּחִילָה, נִקְדִּים לְהַבִּיא מָה שְׂשִׁנִּינוּ בַּגְּמָרָא (שַׁבַּת קמז), עַל הַכְּתוּב: "הַחֲדָשׁ הַזֶּה לָכֶם רֵאשׁ חֲדָשִׁים": רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָף הִגִּיעַ פַּעַם לְמָקוֹם שֶׁל יֵין וּמְרַחֲצָאוֹת. וּמֵאַחַר וּנְמַשְׁךְ אַחַר הַיֵּין וְהַמְרַחֲצָאוֹת שֶׁהָיוּ בְּאוֹתוֹ מָקוֹם, שָׂכַח אֶת כָּל תַּלְמוּדוֹ. וְלָכֵן, כְּשֶׁרָצָה לְקַרְוֹא אֶת הַפְּסוּק "הַחֲדָשׁ הַזֶּה לָכֶם", טָעָה וְאָמַר "הַחֲרַשׁ הָיָה לָכֶם". הַתְּפַלְלוּ עֲלָיו רַבָּנָן, וַחֲזַר אֵלָיו תַּלְמוּדוֹ שֶׁנִּשְׁכַּח מִמֶּנּוּ.

בְּאוֹר נְפִלָא עַל-כֵּךְ אֹמֵר הַמְּקוּבֵּל הָאֱלָקִי הַקְּדוֹשׁ רַבִּי שְׁמִשׁוֹן מֵאוֹסְטְרוֹפְאֵלִי זצ"ל הִי"ד, עַל-פִּי מָה שְׂכַתֵּב הַמְּקוּבֵּל מִנְחָם צִיּוֹנִי, שְׂבַע עוֹלָם הַזֶּה יֵשׁ: "קְלִיפָה (=טוֹמְאָה) אֶחָד (ה)נִקְרָאת 'רִיב'... וְקְלִיפָה זֹו (רִיב) מְמוּנָה לְהַשְׁכִּיחַ וְלְהַעֲקִיר תּוֹרַתֵן שֶׁל תַּלְמִידֵי חֲכָמִים בְּשַׁעַת חוֹלָיִים, וְ(אוֹלָם) הַשֵּׁם הַגְּדוֹל, הַנִּקְרָא 'כַּדַּת', הַכְּתוּב עַל מִצְחֹו שֶׁל מִשִּׁיחַ בֶּן דָּוִד, מְבַטֵּל אוֹתָהּ הַקְּלִיפָה...".

אֹמֵר עַל-כֵּךְ הִרְה"ק רַבִּי שְׁמִשׁוֹן, בְּקוֹנְטֵרַס "לִיקוּטֵי שׁוֹשָׁנִים": סוּד גְּדוֹל אָנוּ לְמִדִּים מְמָה שְׂכַתוּב בַּגְּמָרָא, שְׂרַבִּי אֶלְעָזָר רָצָה לְקַרְוֹת 'הַחֲדָשׁ הַזֶּה לָכֶם', וְקָרָא 'הַחֲרַשׁ הָיָה לָכֶם' - שְׂכָן, לְמָה דּוּקָא טָעָה טְעוֹת כְּזֹאת?

וּמִשִּׁיב עַל-כֵּךְ וְאֹמֵר הִרְה"ק רַבִּי שְׁמִשׁוֹן, שְׂרַבִּי אֶלְעָזָר, שְׂרָצָה לִזְמַר "הַחֲדָשׁ הַזֶּה לָכֶם", וַיִּצָּא לוֹ "הַחֲרַשׁ הָיָה לָכֶם", הַחֲלִיף אֶת הָאוֹתִיּוֹת "דוּךְ" בְּאוֹתִיּוֹת "רִיב". וְזֹאת, כְּדִי לְרַמֵּז שְׂקְלִיפַת "רִיב" הַיָּא שְׂגַרְמָה לְשַׁכְּחָתוּ.

וּמוֹסִיף וְאֹמֵר הִרְה"ק רַבִּי שְׁמִשׁוֹן, שְׂעַל-יָדֵי כֵךְ שְׂאוֹמְרִים אֶת הַכְּתוּב "הַחֲדָשׁ הַזֶּה לָכֶם", שֶׁהוּא בְּגִימְטְרִיָה "כַּדַּת", נִיתֵן לְבַטֵּל אֶת קְלִיפַת "רִיב". ("כַּדַּת" הֵם אוֹתִיּוֹת "דָּתָךְ", וְזֶהוּ מָה שְׂאָנוּ מִתְּפַלְלִים "עֲשֵׂה לְמַעַן דָּתְךָ").

וְהִנֵּה, מֵאוֹרוֹ שֶׁל עוֹלָם, רַבְּנֵנוּ הַחֲתָם סוֹפֵר", בְּחִידוּשָׁיו עַל מְסַכַּת שַׁבַּת (קמז), מְבִיא אֶת דְּבַרֵי רַבִּי שְׁמִשׁוֹן, עִם הוֹסְפָה שֶׁלֹּא נִדְפְּסָה בְּ"לִקוּטֵי שׁוֹשָׁנִים", שֶׁהֵשֵׁם הַקְּדוֹשׁ הַמְּמוּנָה עַל הַזִּיכְרוֹן הוּא הַשֵּׁם "דוּךְ", שֶׁהוּא בְּגִמְטְרִיָה

"אֵל", וְהוּא מְסוּגֵל לְבַטֵּל אֶת קְלִיפַת "רִיב", הַמְּמוּנָה עַל הַשְׁכָּחָה.

לְכֵן טָעָה רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָף דּוּקָא טְעוֹת זֹו, שֶׁהַחֲלִיף אֶת הָאוֹתִיּוֹת "דוּךְ" (שֶׁהוּא שֵׁם הַזִּכְרוֹן) בְּפַסּוּק "הַחֲדָשׁ הַזֶּה לָכֶם", עִם אוֹתִיּוֹת רִיב, בְּאוֹמְרוֹ "הַחֲרַשׁ הָיָה לָכֶם", שֶׁהִיא קְלִיפַת "רִיב", הַמְּמוּנָה עַל הַשְׁכָּחָה.

וּכְפִי שְׂמוּבָא בְּסִפְר "בְּאֵר מַיִם חַיִּים" (תּוֹלְדוֹת כו'): "הַשְּׂטֵן יֵשׁ לוֹ רִיב בְּתוֹת מְשַׁחֲתִים, וְהַחֲלִיף אוֹתִיּוֹת דוּךְ, מְסַפֵּר א"ל, בְּ-ג' אוֹתִיּוֹת רִיב, וְלָכֵן קָרָא (רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָף) 'הַחֲרַשׁ הָיָה לָכֶם'."

בְּסִפְר "זִיקוּקִין דְּנוּרָא וּבְעִירִין דְּאֶשָּׁא" עַל הַתְּנָא דְּבִי אֱלִיהוּ (דף טז, טור ג'), מְבוֹאֵר בְּאֵרִיכוֹת עֲנִין זֶה. וְכֵן הוּא אֹמֵר, שְׂעֲשׂוּ הַרְשַׁע הוּא בְּבַחֲנִיַת קְלִיפַת רִיב, הַמְּמוּנָה לְהַשְׁכִּיחַ אֶת תַּלְמוּדוֹ שֶׁל הַתְּלָמִיד הַחֲכָם. וְהִרְמִזוּ לְכֵךְ, שֶׁהָיָה אֶצְלוֹ כְּתוּב: "וַיִּצָּא הָרֵאשׁוֹן אֲדָמוּנִי כְּלוֹ כְּאֲדַרְתָּ שְׂעָר וַיִּקְרָאוּ שְׂמוֹ עֲשׂוֹ". הִנֵּה, 'אֲדַרְתָּ' גְּמִטְרִיָה תר"ה,

כְּמִסְפָּר הַכִּיתוֹת וְהַחֲלִיפִים שִׁישׁ לְקְלִיפַת הַשְׁכָּחָה רִיב.

וְהִנֵּה, אוֹמְרִים חז"ל בַּגְּמָרָא (בְּרַכּוֹת נז'): "הִרְוָא רַבִּי (=רַבִּי יְהוּדָה הַנְּשִׂיא) בְּחָלוּם - יִצְפָּה לְחַכְמָה". וְצָרִיף לְהַבִּין, מָה הַקָּשֶׁר שֶׁל רַבִּי לְחַכְמָה?

וַיֵּשׁ לִזְמַר, שֶׁהִנֵּה מְצִינוּ בַּגְּמָרָא (שַׁבַּת לב'): "רַבִּי יְהוּדָה הַנְּשִׂיא, הִיָּנוּ רַבִּי". וְצָרִיף לְהַבִּין, מִדּוּעַ זָכָה רַבְּנֵנוּ הַקְּדוֹשׁ רַבִּי יְהוּדָה הַנְּשִׂיא מְכָל הַתְּנָאִים לְהִיקְרָא "רַבִּי"?

תְּחִילָה, נִקְדִּים לְהַבִּיא מָה שְׂכַתֵּב הַגַּה"ק הַחִיד"א בְּסִפְרוֹ "בְּפִי דָוִד" ("בֵּא", הַחֲדָשׁ): וּמָהִי טְעַמָּא קוֹרִין רַבִּי לְמוֹסְמָךְ? לְבַטֵּל קְלִיפַת רִיב הַמְּשַׁכְּחַת (=מִדּוּעַ קוֹרְאִים בְּתוֹאֵר רַבִּי לְמוֹסְמָךְ? אֶלֶּא שִׁישׁ בְּכַת רַבִּי לְבַטֵּל אֶת קְלִיפַת רִיב הַמְּשַׁכְּחַת)

וְהִנֵּה, יְדוּעַ שְׂרַבְּנֵנוּ הַקְּדוֹשׁ (=רַבִּי יְהוּדָה הַנְּשִׂיא) כְּתַב אֶת שֵׁשֶׁת סִדְרֵי הַמְּשֻׁנָּה, שֶׁהֵם כְּלָל כָּל הַתּוֹרָה שְׂבַע-עַל-פֶּה,

8. שעל-פי הדין אסור לכותבן, כמו שמבואר בגמרא (גטין ס'): "ודברים שבעל-פה – אי אתה רשאי לאומרן בכתב" אולם, כיוון שאמרו חז"ל (שם), שכאשר יש מצב של "עת לעשות לה' הפרו תורתך" (תהילים קיט', קכו). דהינו, יש חשש של "הפרו תורתך" – שתשכח חלילה את התורה – הנה זה "העת" (=זה הזמן) "לעשות לה'" – מותר וצריך לעשות/לכתוב גם את התורה שבעל-פה, כדי שלא תשכח התורה שבעל-פה מישראל, מחמת כובד הגלות. וכפי שכתב הרמב"ם בספרו "היד החזקה" (בהקדמה): "ולמה עשה רבנו הקדוש כך, ולא הניח הדבר כמות שהיה? (אלא), לפי שראה, שהתלמידים מתמעטים והולכין, והצרות מתחדשות ובאות, ומלכות רומי פושטת בעולם ומתגברת, וישראל מתגלגלין והולכין לקצות (העולם), חבר חיבור אחד, להיות ביד כלם, כדי שילמדוהו במהרה, ולא ישכח (מישראל)". על-פני מאחר ורבנו הקדוש זכה בקדושתו לבטל את שכחת התורה שבעל-פה מישראל, על-פני לו נאה ולא יאה להיקרא בתואר **רבי** – לרמוז שבקדושתו ובכוחו בטל את קליפת השכחה, היא קליפת **רי"ב** ("רבי" ו"ריב" הן אותן אותיות).

ולכן, "הרואה רבי (=רבי יהודה הנשיא) בחלום – יצפה לחכמה", כי רבי רומז על ביטול שכחת התורה, הבאה מקליפת **רי"ב**. וממילא על-ידי ביטול השכחה יזכה האדם לחוכמה. והנה, ידוע שעשו שונא שלום, כפי שכתב ה"חתם סופר": "**עש"ו** גמטריא שלו"ם בטומאה, על-פני נקרא שונא שלום". ומאחר והוא שונא שלום, הוא מעורר את קליפת **רי"ב**, שהיא היפך השלום. וראוי להביא את דברי ה"ערוך דבש" (דרוש טז): "כי השר המשכח, הוא נקרא **רי"ב**... והטעם כי אין ריב וקטטה ומלחמת עולם... בלי פעם, וכבר אמרו (חז"ל, פסחים ס"ג): 'כל הפועם – חוכמתו משתכחת ולכן שר המשפח הוא **רי"ב**'. ומעתה יאיר לנו מה שאמרו חז"ל: "מסורת היא, שאין עשו נופל, אלא ביד בניה של רחל".

שכן, עשו וזרעו, השונאים שלום, הם בבחינת קליפת **רי"ב**, היפך השלום, הגורמת שכחת התורה בישראל על-ידי שהם מעוררים ריב ומדנים חלילה בישראל. ולכן, אין עשו וזרעו נופלים, אלא ביד בניה של רחל – יוסף ובנימין, שלא השתתפו ולא פגמו כלל בעון שנאת האחים. אלא, אדרבא נתגלו הם במלא הדרך באהבת אחים, כאשר כל אחד בכה על חרבן בית המקדש שבחלקו של אחיו. על-פני יש בכוחם להכניע ולהפיל את קליפת עשו וזרעו. ולכן **רחל** בנימין יוסף הם ראשי תיבות **רי"ב** – לרמוז שהם מבטלים את קליפת **רי"ב** על-ידי אהבת חנם המופלאה שהיתה בהם לישראל. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינקס פרידמן) **"ויגש אליו יהודה" (מד' יח) "אין ויגש אלא לשון תפילה" (מדרש אגדת בראשית כב)**

כתב הרוקח בתחלת הלכות תפלה, כי טרם גשתו של האדם להתפלל תפלת שמונה עשרה, על המתפלל לפסע ג' פסיעות קדימה וכן פסק הרמ"א (או"ח צה א). ומקור למנהג זה למד הרוקח מן העבדה שהמלה "ויגש" נאמרה בתנ"ך ג' פעמים: א. ויגש אברהם (בראשית יח כג ב) ב. ויגש אליו יהודה (בראשית מד יח) **"ויגש אליו הנביא (מלכים א יח לו) והקל נשמע בית פרעה" (מה' טז)**

יסוד נפלא למד הזהר הקדוש (ויגש) על פסוק זה "והקל נשמע בית פרעה" מפני מה כתבה התורה "והקל נשמע" בכתוב חסר? אלא כדי ללמדנו שהתפלה בלחש חסרת הקול הנאמרת מעמק הלב היא התפלה שתמיד מתקבלת! וכבר נודע פרושו של השרף מקוצק למאמר חז"ל (שבת יב' א) שבת היא מלועק ורפואה קרובה לבא, "כי כאשר אדם חוסם את פיו מלועק – זוהי הזעקה הגדולה ביותר, ורפואתו קרובה לבא. **"ויפל (=יוסף) על צואריו, ויבך על צואריו עוד" "ואמרו רבותינו, שהיה (יעקב) קורא את שמע" (רש"י)**

מסופר על אחד מתלמידי הגאון רבי יהודה אסאד זצוק"ל, שבהיותו בדרך ביער התנפל עליו שודד, שבקש ליטול את ממונו ואת נפשו, אך הסכים לתת לו שהות, כדי להפרד מהעולם פרצונו. החל התלמיד לומר וידוי בבכי רב, וכשהגיע ל"קריאת שמע" עצם את עיניו בדבקות ובהתלהבות דקדושה, וקבל על עצמו על מלכות שמים, בידיעה שזו הפעם האחרונה בחייו בה הוא זוכה לכך... כאשר סיים התלמיד, חש שהוא מוכן למסור את נפשו. אך כשפקח את עיניו, נעלם השודד פלא היה. כשפלו אחוז רטט וחלחלה מהר התלמיד אל רבו, וספר לו את כל המאורע. שאל אותו רבי יהודה אסאד: "האם במהלך חיך קראת קריאת שמע כראוי ובכונה?". משהשיב התלמיד בשלילה, אמר לו רבו: "דע לך, כי מן השמים רצו ללמדך פרק בהלכות קריאת שמע, שחייב אדם לקבל על עצמו על מלכות שמים בקדושה ובדבקות, ולדמות לעצמו כאילו זוהי הפעם האחרונה בה הוא זוכה למצוה זו בחייו...".

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

9
"כֹּה אָמַר אֲדֹנָי ה' הִנֵּה אֲנִי לֹקַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִבֵּין הַגּוֹיִם... וְקִבַּצְתִּי אֹתָם... אֶל אֲדָמְתָם... וּמִלֶּךָ אֶחָד יִהְיֶה לְכָלֶם..

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעָה: וַיִּגַּשׁ וְהָיוּ לִי לְעָם וְאֲנִי אֶהְיֶה לָהֶם לְאֱלֹהִים" (מתוך ההפטרָה) **כְּבִינֵי־ת הַשְּׁבֵת: 16:08**

עַרְשׁ"ק ד' טֵבֶת תשע"ח (22.12.17) bnei-zion.com ר"ת 17:39 **יְצִיאַת הַשְּׁבֵת: 17:20**

הַפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר ה'" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וְלֹא יִכַּל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק לְכָל הַנִּצְבָּעִים עָלָיו, וַיִּקְרָא הוֹצִיאֵנוּ כָּל אִישׁ מֵעַלְיָ. וְלֹא עָמַד אִישׁ אִתּוֹ...". (בראשית מה, א')

ה"נעם מגדים" (האזינו) אומר, שכאשר אדם עובד את ה' בתורה ובתפילה ברבים, עלול הוא בנקל לבוא לידי עבודת ה' מתוך פניות ומחשבת פיגול, שיאמרו עליו הבריות שהוא חסיד גדול וחשוב, ועובד את ה' פראוי.

וכבר כתב על-כך "חובת הלבבות", שדבר זה גרוע יותר מעובד **עבודה זרה**. שפן, אדם העובד עבודה זרה (רחמנא לצלן) עובד רק **אליל אחד**. לעומת זאת, מי שעובד רק כדי שיאמרו עליו הבריות, שהוא "גדול, חסיד

וירא שמים" עובד **הרבה אלילים**, שהרי הוא רוצה למצוא חן בעיני כל בני האדם.

ועל-כך אומר ה"נעם מגדים", מזהיר הכתוב (ישעיה סד, ג'): "עֵין לֹא רָאֵתָה אֱלֹהִים וּזְלַתְךָ". דהינו, עובד ה' אמיתי צריך לציר במחשבתו שום עין של הבריות אינה רואה את עבודתו ("עין לא ראתה"), ורק הוא יתברך, הקב"ה, עומד עליו ורואהו ("אלהים זולתך"). ועל-ידי שיחשוב האדם כך, יוכל לעבוד את ה' עבודה זכה וטהורה, בלי שום פניות.

בדרך זו הוא מפרש גם את הכתוב (דברים לב, יב'): "ה' בְּדַד יִנְחֵנוּ, וְאֵין עִמּוֹ אֵל **נְכַר** (=זר)". דהינו, כאשר הקב"ה עוזר לאיש ישראל, הרוצה לעבוד את ה' עבודה תמה וטהורה ללא פניות – הנה, אפילו שהאדם נמצא בין הרבים, יכול האדם להתבודד, ולהרגיש כאילו הוא נמצא לבד, ואין איש רואהו, כי אם הקב"ה בלבד, וזהו "ה' בְּדַד יִנְחֵנוּ". ואם יעבוד האדם את ה' בצורה הזאת (=בְּדַד), זוכה הוא על-ידי כך ש"אין עמו אל **נְכַר**" – דהינו, שאין לו שום פניות או מחשבת פיגול שלא לשמה, בבחינת "אל **נְכַר**" (=עבודה זרה).

לפי זה מבאר ה"ייטב לב" את הפסוק בפרשתנו (בראשית מה, א'): "וְלֹא יִכַּל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק לְכָל הַנִּצְבָּעִים עָלָיו, וַיִּקְרָא הוֹצִיאֵנוּ כָּל אִישׁ מֵעַלְיָ. וְלֹא עָמַד אִישׁ אִתּוֹ...".

"וְלֹא יִכַּל יוֹסֵף (הצדיק) לְהִתְאַפֵּק לְכָל הַנִּצְבָּעִים עָלָיו" – דהינו, יוסף הצדיק לא יכול היה להתפלל ולעסוק בתורה ברבים. על-כן "ויקרא הוציאנו כל איש מעלי" – התפלל לה' יתברך שיוציא מלבו "כל איש" – כדי שיוכל להתפלל ללא פניות, וידמה לו שרק ה' רואהו. ואכן "וְלֹא עָמַד אִישׁ אִתּוֹ" – הקב"ה שמע את תפילתו, ויוסף הגיע למדרגה זו של "ה' בְּדַד יִנְחֵנוּ, וְאֵין עִמּוֹ אֵל **נְכַר**".

על-פי האמור מפרש ה"ייטב לב" את רמז הכתוב (דברים יא, כה'): "לֹא יִתְצַב אִישׁ בְּפָנֶיכֶם פְּחָדְכֶם וּמוֹרָאכֶם יִתֵּן ה' אֱלֹהֵיכֶם עַל פָּנָיו כָּל הָאָרֶץ...". דהינו, כאשר אתם עומדים בתפילה לפני הקב"ה, או "לא יתצב איש בפניכם" – תצירו בדעתכם כאילו אתם נמצאים לבד, ואין איש עומד בפניכם, ועל-ידי כך "פחדכם ומוראכם יתן ה' אלהיכם על פני כל הארץ" – פחדכם יפל על **האומות**, בבחינת "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו מפך". יומתק לבאר על-פי זה את מנהג ישראל להניח את היד על העיניים, לכסותן, בשעה שאנו קוראים קריאת "שמע ישראל". והענין הוא, כי היות וייחוד "ה' אלקינו ה' אחד" הוא רמז שצריך לעבוד רק לה' יתברך שהוא **אחד**, ולא לזולתו – לכן מכסים אנו את העיניים, לרמוז שצריך, לא לראות במחשבותינו שום אדם, כי אם **השכינה בלבד**, בבחינת "עין לא ראתה אלהים זולתך".

רעיון זה מובא גם בספר "דגל מחנה אפרים", שם הוא כותב: "...שמעתי ממחותני, הרב הוטיק המנוח מוהר"נ הרעדענקיר זצ"ל, על הפסוק (שמות ל"ד, ג') 'וְאִישׁ לֹא יַעֲלֶה עִמָּךְ וְגַם אִישׁ אֵל יֵרָא בְּכָל הָהָר הַהוּא'. הינו, כשאדם רוצה לעבוד ה' באמת ובתמימות, אזי צריך לחשוב ולדמות בעצמו כאילו הוא בעצמו **יחידי בעולם**, ולא יהיה לו שום פניה משום אדם, ועל-פי זה אמרתי (ויקרא ט"ו, י"ז): 'וְכָל אָדָם לֹא יִהְיֶה בְּאֵהָל מוֹעֵד בְּבֹאוֹ לְכַפֵּר בְּקִדְשׁ... וְזֶהוּ גַם כֵּן הַפִּירוּשׁ (ש"ל): 'במקום שאין אנשים השתדל להיות איש' – הינו, שתשתדל (להרגיש)...תמיד כמו במקום שאין אנשים...".

ומוסיף הרה"ק פניחס פרידמן, ואומר, שזה גם רמז הכתוב בפרשת "וישלח": "וַיִּוְתֵר יַעֲקֹב לְבָדוֹ וַיֵּאבֶק אִישׁ

עמו... וירא פי לא יכל לו". דהינו, "וינתר יעקב לבדו" – כַּאֲשֶׁר אִישׁ יִשְׂרָאֵל נִשְׁאָר לְבָדוֹ, וְאֶפִּילוּ בְּתוֹךְ הַרְבִּים
הוא מְצַיֵּר בְּדַעְתּוֹ כְּאִילוּ הוּא לְבָדוֹ לְפָנֵי הַקֶּב"ה, הִנֵּה אֶפִּילוּ "וַיֵּאבֶק אִישׁ עֲמוֹ" – אֶפִּילוּ כְּשֶׁהֵיכָר הָרַע, שָׂרוּ שֶׁל
עֲשׂוֹ, נֵאבֶק עֲמוֹ כְּדֵי לְהַכְנִים בּוֹ פְּנִיּוֹת – "וַיֵּרָא פִּי לֹא יָכַל לוֹ" – הַיֵּצֵר אֵינוֹ יָכוֹל לְגַבּוֹר עָלָיו.

"וַיִּכְלַל יוֹסֵף אֶת אָבִיו וְאֶת אֶחָיו וְאֶת כָּל בֵּית אָבִיו לְחֵם לְפִי הַטָּף" (על פי "אורח של תורה" להרח"ק פינחס פרידמן)

על הכתוב "וַיִּכְלַל יוֹסֵף אֶת אָבִיו וְאֶת אֶחָיו... לְחֵם לְפִי הַטָּף", שוֹאֲלִים הַמְּפָרְשִׁים מֵהוּ "לְפִי הַטָּף"?
הרה"ק בעל "דברי ישראל" זיע"א כותב: "טף כְּמִשְׁמָעוֹ... (כְּמוֹ שְׁפָתוֹ): 'הַשֵּׁלֶף עַל ה' יְהִבֶּד (=הַדְּאָגוֹת)
וְהוּא יִכְלַלְדָּה. הֵינוּ, כְּמוֹ תִינוּק, שֶׁהוּא אֵינוֹ יוֹדֵעַ כָּלֵל לְדָאוֹג עַל מְזוֹנוֹתָיו, אֲלֵא רַק מִשְׁלִיף אֶת כָּל יְהִבוֹ
עַל אָבִיו וְאִמּוֹ - כִּד 'הַשֵּׁלֶף עַל ה' יְהִבֶּד וְהוּא יִכְלַלְדָּה'. וְזֶהוּ 'הַשֵּׁלֶף עַל ה' יְהִבֶּד וְהוּא יִכְלַלְדָּה'... לְפִי הָעֶרְךָ
שֶׁהוּא (בְּבַחֲנֵת טַף/תִּינוּק) מִשְׁלִיף יְהִבוֹ עַל אָבִיו שְׂבִשְׂמִים".

וְכִמוֹ שֶׁאָמַר דּוֹד הַמְּלֶךְ (תְּהִלִּים קלא, ג'): "כְּגִמְלַ עַלִּי אִמּוֹ". דְּהֵינוּ, כְּמוֹ גְמוּלָתִינוּק הַיּוֹשֵׁב בְּחִיק אִמּוֹ, שְׂגִם
אִם הָאִם בְּבֵית, וְגַם אִם תִּטְיֵל עִמּוֹ בְּשִׁיךְ וּבְכָל מְקוֹם, כַּאֲשֶׁר יִשְׁאָלוּ אוֹתוֹ הֵיכָן אַתָּה נִמְצָא? מִיָּד יִשִּׁיב
שֶׁהוּא נִמְצָא בְּחִיק אִמּוֹ. כִּד דּוֹד הַמְּלֶךְ, עַלִּיו הַשְּׁלוֹם, הַרְגִישׁ "כְּגִמְלַ עַלִּי אִמּוֹ" - תְּמִיד הַרְגִישׁ שֶׁהוּא חֲבוּק
וְדְבוּק בִּיְדֵי הַקֶּב"ה, בְּבַחֲנֵת "הַשֵּׁלֶף עַל ה' יְהִבֶּד וְהוּא יִכְלַלְדָּה". וְזֶהוּ "וַיִּכְלַל יוֹסֵף אֶת אָבִיו וְאֶת
אֶחָיו... לְחֵם לְפִי הַטָּף" - לְפִי מִידַת הַבְּטָחוֹן שֶׁלָּהֶם בְּה' יִתְבָּרַךְ, כְּלַל יוֹסֵף אֶת הָעָם.

הרה"ק מְשִׁינְאוּאָא, בְּעַל דְּבָרֵי יְחִזְקָאֵל זִיע"א (שְׂבִי-ו' בְּטַבַּת יְחוּל יוֹם הַהִילוּלָה שְׁלוֹ), מְבַאֵר אֶת עֲנִין
הַפְּרָנְסָה, עַל-פִּי הַפְּסוּק בְּתִהִלִּים (ב', ז'): "אֲסַפְּרָה אֶל חֶק, הַ אֲמַר אֵלֶי בְּנֵי אַתָּה אֲנִי הַיּוֹם יִלְדְּתִיךָ שָׂאֵל
מִמֶּנִּי וְאַתָּנָה", 'אֲסַפְּרָה אֶל חֶק' (אֲסַפְּרָה לְשׁוֹן פְּרָנְסָה 'לְחֵם חוּקִי') כְּשֶׁמִּתְחִילִים לְדָאוֹג עַל הַפְּרָנְסָה, "ה'
אֲמַר אֵלֶי, בְּנֵי אַתָּה"! מַה לָּךְ לְדָאוֹג?! וְכִי "הַיּוֹם יִלְדְּתִיךָ"? דְּהֵינוּ, מִי פְּרִיֵס אוֹתְךָ עַד הַיּוֹם? הֲלֹא אֲנִי! רַק
שָׂאֵל מִמֶּנִּי", תִּתְפַּלֵּל אֵלֶי "וְאַתָּנָה" לָךְ...

הַשְּׁבֵת הַקְּדוּשָׁה

מְסַפֶּרֶת הַרְבֵּנִית רוֹת שְׁמֵשׁ, עַל אִשָּׁה שֶׁנִּגְשָׁה אֵלֶיהָ, וְסַפְּרָה לָהּ אֶת הַסִּיפּוֹר הַמוֹפְלָא שֶׁקָּרָה בְּחֵיָהּ: מְדוּבָר
בְּזוּג שֶׁהָיוּ נִשְׂוָאִים כְּמָה שְׁנַיִם, וְהָאִשָּׁה לֹא נִקְלְטָה לְהַרְיוֹן, בְּשָׁל בְּעִיּוֹת פּוֹרִיּוֹת.

מְסַפֶּרֶת הָאִשָּׁה, שֶׁהָיָא שְׂמָה לֵב שֶׁבְּכָל פְּעַם שֶׁהִיָּתָה מְקַבֶּלֶת תְּשׁוּבָה שְׁלִילִית, אוֹ מְשָׁהוּ שֶׁקְשׁוֹר לְבַדִּיקוֹת
שָׁלָה לְגַבֵּי הַהַרְיוֹן, הִיָּתָה מִתְבַּשְּׂרֶת עַל הַתְּשׁוּבוֹת, מִמֶּשׁ קָרוֹב לְעָרֵב שֶׁבֵּת.
לְאַחַר שְׁנַיִם שָׁל טִיפּוּלִים לֹא הִצְלָחָה, עָשָׂה בְּעֵלָה בְּדִיקוֹת שְׁגָרִיתוֹת, וּבִיּוֹם שְׂשִׁי בְּעָרֵב שֶׁבֵּת, הֵם
הַתְּבַשְּׂרוֹ, שֶׁהַמְּחַלָּה הַנּוֹרָאָה מְקַנְנָת בְּגוּפוֹ שָׁל בְּעֵלָה.

הָאִשָּׁה מְסַפֶּרֶת, שֶׁהֵם פְּשוּט הַתְּחִילוּ לְהַרְגִישׁ שֶׁהַשְּׁבֵת מְאוֹתָתָת לָהֶם! וְלִמְרוֹת שֶׁהֵם הָיוּ שׁוֹמְרֵי שְׁבֵת, הֵם
רָאוּ שֶׁהֵם צְרִיכִים לְהַתְחַזֵּק עוֹד בְּשִׁמְרֵת הַשְּׁבֵת. הָאִשָּׁה הַחֲלִיטָה שָׁזָה בָּא מִכַּח עָרֵב שֶׁבֵּת, וְלָכֵן הַחֲלִיטָה
לְעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂה, וְלְהַתְחַזֵּק בְּהַכְּנוֹת מוֹקְדָמוֹת לְשֶׁבֵת.

הִיא קִבְּלָה עַל עֲצָמָה בְּיוֹם שְׂשִׁי כְּבָר מְחֻצוֹת הַיּוֹם לֹא לְעֲשׂוֹת שׁוּם מְלָאכָה. מִיּוֹם חֲמִישִׁי כְּבָר עָרְכָה אֶת
הַשֵּׁלֶף וְסִימָה אֶת רוֹב הַמְּלָאכּוֹת. וּבְסִיעֵתָא דְשְׂמָיָא, בְּעֵלָה עִבַר אֶת הַטִּיפּוּלִים הַקְּשִׁים, וְהוּא יָצָא מְזָה
לְחִלוּטִין. הֵם הִגִּיעוּ לְרוּפָא, שְׂבִשְׂרָה לָהֶם, שְׂנִכּוֹן שֶׁהוּא יָצָא מְזָה לְחִלוּטִין, אֲדָךְ שֶׁלֹּא יִחְלְמוּ עַל אֲפְשָׁרוֹת
לְהִבִּיא יְלָדִים לְעוֹלָם! הַנְּתוּנִים שְׁלוֹ וְשָׁל אִשְׁתּוֹ מְרָאִים, שְׂאִין אֲפְשָׁרוֹת כְּזוֹ, וְגַם הָאִשָּׁה צְרִיכָה לְעַבּוֹר
טִיפּוּלִים בְּחוּ"ל, וְהַסִּיכּוּיִים אֲצֵלָה לְהַרּוֹת מְאֹד נְמוּכִים. הָאִשָּׁה עֲמָדָה בְּתַקִּיפוֹת, וְאָמְרָה לוֹ: "ד"ר, אֵין
לָךְ רְשׁוּת לִיאֵשׁ אוֹתִי! יֵשׁ לִי זְמַן, וְיֵשׁ לִי כֶּסֶף וְאֵנִי רוּצָה לְנִסּוֹת! אַתָּה תַעֲשֶׂה אֶת שְׁלֶךְ, וְהַקֶּב"ה יַעֲשֶׂה אֶת
שְׁלוֹ!!!". לְבִסּוֹף אֲשָׁרוֹ לָהֶם אֶת הַטִּיפּוּל, וְהַזּוּג הַחֲלִיטוֹ לְהִגִּיעַ לְבִרְכַּת הַרֵב.

אוּלָם, כַּאֲשֶׁר נִכְנְסוּ לְרֵב, פָּסַק לָהֶם הַרֵב לֹא לְעֲשׂוֹת שׁוּם טִיפּוּל! "תְּחַכּוּ חוֹדְשִׁים וְתִהְיֶה לָכֶם יְשׁוּעָה, לֹלָא
כָּל טִיפּוּל...!" - אָמַר.

הָאִשָּׁה קִבְּלָה אֶת זֶה קֶשֶׁה. הִיא כְּבָר הִיָּתָה מוּכְנָה נְפִשִׁית וְרַגְשִׁית לְטִיפּוּל שְׂאֲשָׁרוֹ, אֲבָל הַחֲלִיטָה לְעֲשׂוֹת
פְּעֻצַת הַרֵב! הִיא וּבְעֵלָה יָצְאוּ מִחֲדָרוֹ שֶׁל הַרֵב, וְהָאִשָּׁה הַחֲלִיטָה שֶׁהִיא מִמְשִׁיכָה לְהַתְחַזֵּק בְּעֲנִין שְׁמִירַת
הַשְּׁבֵת, בְּהַכְּנוֹת לְשֶׁבֵת וּבְלִימוּד הַלְכוֹת וְכָל מָה שֶׁקְשׁוֹר לְשֶׁבֵת, עַד כְּדֵי שֶׁזֶה תְּדַר לְתוֹדָעָה שְׁלָה, שְׁפָל
הַשְּׁבוּעַ הִיָּתָה מִתְכַּוְּנָת לְשֶׁבֵת.

בְּתוֹךְ חוֹדְשִׁים קָרָה הֲלֹא יְאוּמָו! הָאִשָּׁה נִפְקְדָה! הֵם הִגִּיעוּ לְרוּפָא, וְהוּא פְּשוּט לֹא הֶאֱמִין... פְּשוּט נִס
גְלוּי... הוּא בָּדַק אוֹתָהּ, וְרָאָה שִׁישׁ שֶׁקְ הַרְיוֹן, אֲבָל אֵין דּוּפֶק לְעוֹבָר. הַרוּפָא אָמַר לָהּ: "נִחְפָה עוֹד
שְׂבוּעִים, נִתֵּן לָךְ הוֹרְמוֹנִים, וְנִרְאָה אֵיךְ זֶה יִתְקַדֵּם...". וְהִיא, בְּתַפִּילוֹת וּבְדַמְעוֹת, וּבְהַכְּנוֹת מוֹקְדָמוֹת
לְשֶׁבֵת, מְדַלִּיקָה גְרוֹת 20 דְּקוֹת לְפָנֵי הַזְּמַן, וּמִמְשִׁיכָה וְלֹא מוֹתֶרֶת! הִיא חוֹזֶרֶת לְרוּפָא, עוֹבֶרֶת בְּדִיקָה,
וְשׁוֹמְעִים חֲזַק מְאֹד שִׁישׁ דּוּפֶק לְעוֹבָר... הַרְבֵּנִית רוֹת שְׂמֵשׁ מְסַפֶּרֶת אֶת הַסִּיפּוֹר שֶׁל הָאִשָּׁה הַיְקָרָה הַזּוֹ,
כְּשֶׁבְּחִיקָה הִיא מְחִזִּיקָה תִּינוּקָת מְתוּקָה וּמוֹשְׁלֶמֶת! וְהַתִּינוּקָת הַזּוֹ, תִּנְחָשׁוּ מִתִּי הִיא נוֹלְדָה!!! בְּעָרֵב שֶׁבֵּת
קִדְשׁ!!! כְּמָה בְּרָכָה יֵשׁ בְּהַכְּנָה מוֹקְדָמָת וּבְתוֹסֶפֶת שֶׁבֵּת!

נֹא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילּוּן!

שְׁבֵת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל!

11
"כה אמר אדני ה' הנה אני לקח את בני ישראל מבין הגוים... וקבצתי אתם... אל אדמתם... ומלך אחד יהיה לכם..

פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ: וַיִּגַּשׁ וְהָיוּ לִי לְעָם וְאֲנִי אֶהְיֶה לָהֶם לֵאלֹהִים" (מתוך ההפטרָה) **כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 16:08**

עַרְשׁ"ק ד' טַבַּת תַּשְׁע"ח (22.12.17) bnei-zion.com ר"ת 17:39 **יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 17:20**

הַפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר ה'" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וְלֹאֲבִיו שְׁלַח כְּזֹאת..." (מה' כג')

יְדוּעַ מְדַבְּרֵי רַבְּנוּ הָאֲרִיז"ל, שְׁיִשְׁנָם ג' שְׁמוֹת הַפְּרָנְסָה, (וְרֹאיוּ וְנִכּוֹן לְהַתְּכַוֵּן בְּשְׁמוֹת אֵלּוּ כַּאֲשֶׁר מְבַקְּשִׁים עַל הַפְּרָנְסָה), וְאֵלּוּ הֵם: 1. פֹּא"י – שְׁמִקּוּרוֹ מֵרֵאשִׁי תִיבוֹת: "פּוֹתַח אֶת יְדֵךְ". 2. חַת"ך – שְׁמִקּוּרוֹ מִסּוֹפֵי הַתִּיבוֹת שֶׁל אוֹתוֹ פְּסוּק: "פּוֹתַח אֶת יְדֵךְ". 3. סֵא"ל – שְׁמִקּוּרוֹ מֵהֶשֶׁם חַת"ךְ בְּחִילוּף אוֹתִיּוֹת (אוֹת א' בְּאוֹת ת', ב' בְּש', וְכֵן הֵלָאָה...). (יֵשׁ לְהַתְּכַוֵּן עַל ג' שְׁמוֹת הַפְּרָנְסָה הַנ"ל (פֹּא"י חַת"ךְ סֵא"ל) כַּאֲשֶׁר אוֹמְרִים בְּתַפִּילָה בְּשַׁחֲרִית וּבְמִנְחָה: "פּוֹתַח אֶת יְדֵךְ וּמִשְׁפִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן").

וְעַל-כֵּן אוֹמֵר הַרְה"ק הַמְּקוֹבֵּל הָאֱלֹקִי ר' צְבִי הִירֶשׁ מְזִידִיטְשׁוֹב זִיע"א: שְׁנִינּוּ (=לְמַדְנּוּ) בְּמִשְׁנָה (רֵאשׁ הַשָּׁנָה טו'): "בְּפִסַּח נִידוּנִים עַל הַתְּבוּאָה". (הַתְּבוּאָה מְסַמְּלֶת אֶת הַפְּרָנְסָה), וְלִכֵּן נִרְמְזוּ בְּשֵׁם הַחֵג, פִּסַּח, ג' שְׁמוֹת הַפְּרָנְסָה: פֹּא"י, סֵא"ל, חַת"ךְ.

וְהֵנָּה "יַעֲקֹב" (=182) בְּגַמְטְרִיָּה הוּא פֹא"י סֵא"ל (=182). וְאִם כֵּן, חֶסֶר לוֹ עוֹד שֵׁם אֶחָד שֶׁל הַפְּרָנְסָה – חַת"ךְ. וְהָיוּ וְהִיָּתָה שְׁנַת רַעֲב, לִכֵּן – "וְלֹאֲבִיו שְׁלַח כְּזֹאת..." – יוֹסֵף שְׁלַח לְאֲבִיו "כְּזֹאת" (=428), בְּגַמְטְרִיָּה חַת"ךְ (=428), כְּדֵי לְהַשְׁלִים לְיַעֲקֹב אֲבִיו אֶת כָּל שְׁלֹשֶׁת שְׁמוֹת הַפְּרָנְסָה.

בְּעֵינַי זֶה אוֹמֵר הַרְה"ק ר' בְּרוּךְ מְמַעֲזִיבִיו, בְּסִפְרוֹ "בּוֹצִינָא דְנְהוּרָא", כִּי הֶעֱצַבּוֹת מְקַלְקֶלֶת מְאֹד אֶת הַפְּרָנְסָה, וְלַעֲוֹמַת זֹאת – הַשְּׁמִחָה הִיא סְגוּלָה גְּדוּלָה לְפְרָנְסָה, וְהַדְּבָר נִרְמָז בְּפִסּוּק (דְּבָרִים טו', טו'): "וְהִיָּתָה אִיךָ שְׂמִיחָה" – סוֹפֵי תִיבוֹת חַת"ךְ, שֵׁם הַפְּרָנְסָה.

וַיֵּשׁ עוֹד לְהוֹסִיף, שֶׁ"פְּרָנְסָה" הִיא אוֹתִיּוֹת "רְסֵן פֶּה". לוֹמֵר לָךְ, שְׁכַל מִי שְׁמַקְדֵּשׁ וְשֵׁם רְסֵן לְפִיו – לֹא לְאָכַל מִמָּה שְׁלֹא שָׁלוּ, וְלֹא לְדַבֵּר מִמָּה שְׁלֹא צָרִיךְ – זוֹכֵה לְקַבֵּל פְּרָנְסָה וְשָׁפַע רַב טוֹב מִשְׁמַיִם.

עוֹד רְאוּי לְהִבִּיא מָה שֶׁהוּדְפֵס בְּסִידוּרִים בְּשֵׁם הָאֲרִיז"ל, כִּי, "כְּשִׂאוֹמְרִים אֲנוּ בְּתַפִּילָה 'פּוֹתַח אֶת יְדֵךְ', צָרִיךְ לִכְוֵן (אֶל תְּקֵרָא "יְדֵךְ", אֶלָּא "יְדֵךְ" – כְּלוּמֵר), שְׁנֵי יוֹדִי"ן שֶׁהַקַּב"ה פּוֹתַח: יוֹד"ש ל"ע-ה-ו-ה", וּמִשְׁפִּיעַ ל-יוֹד"ש ל"א-ד-ג-י", וּמִשְׁפִּיעַ לְכָל הָעוֹלָמוֹת – עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים" (זִהָר תִּיקוּנִים ז').

מְבוֹאֵר מְכַאֵן, כִּי הַפְּרָנְסָה נִמְשַׁכֶּת מִשְׁנֵי שְׁמוֹת – "ע-ה-ו-ה" ו-"א-ד-ג-י" – שְׁמִסְפָּרָם בְּגַמְטְרִיָּה עוֹלָה 91, כְּמִנְיָן "פֹּא"י". וְעִיקַר הַשְּׁפָע נִמְשָׁךְ מִשְׁתֵּי הַיּוֹדִי"ן (=אוֹתִיּוֹת ה-י) שֶׁל שְׁנֵי שְׁמוֹת אֵלּוּ. וְעַל-כֵּן נֶאֱמַר: "פּוֹתַח אֶת יְדֵךְ", אֶל תְּקֵרָא "יְדֵךְ", אֶלָּא "יְדֵךְ", מִכִּינּוֹן שֶׁהַקַּב"ה פּוֹתַח אֶת שְׁתֵּי הַיּוֹדִי"ן הָאֵלֶּה ("ע-ה-ו-ה" ו-"א-ד-ג-י") כְּדֵי לְהַשְׁפִּיעַ לָנוּ שְׁפָע רַב טוֹב.

יִשְׁנָה עוֹד עֲצָה, הַכְּתוּבָה בְּסִפְרֵים הַקְּדוּשִׁים, כִּי אֲמִירַת תְּהִילִים, שֶׁל נְעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל, הִיא סְגוּלָה לְפְרָנְסָה, וְנִרְמָז הַדְּבָר בְּפִסּוּק (תְּהִילִים טו', יא): "תּוֹדִיעֲנִי אֲרַח חַיִּים, שְׁבַע שְׁמַחוֹת אֶת פְּנִיךָ, נַעֲמוֹת בְּיַמִּינְךָ נִצַּח". שְׁכֹן, "נַעֲמוֹת בְּיַמִּינְךָ נִצַּח" הֵם סוֹפֵי תִיבוֹת חַת"ךְ, שֶׁהוּא שֵׁם הַפְּרָנְסָה.

בְּעֵינַי זֶה שֶׁל הַפְּרָנְסָה, צָרִיךְ לְדַעַת, שְׁכַאֲשֶׁר הָאָדָם פּוֹתַח אֶת יְדוֹ לְתַת צְדָקָה לְעַנִּי, הֵנָּה, מִיָּד הוּא מְעוֹרֵר אֶת הַשֵּׁם פֹּא"י – שְׁמִקּוּרוֹ כַּאֲמוֹר מֵרֵאשִׁי תִיבוֹת: "פּוֹתַח אֶת יְדֵךְ", וְעַל-יְדֵי כֵן הַקַּב"ה פּוֹתַח אֶת "יְדִיו" וּמִשְׁפִּיעַ לוֹ שְׁפָע רַב טוֹב.

יֵשׁ לְהַרְחִיב בְּעֵינַי זֶה, עַל-פִּי ה'"בְּנֵי יִשְׁשַׁכָּר" הָאוֹמֵר, שְׁלִישֶׁרָאֵל אֵין מְזוּל, וְאֵין הֵם תְּלוּיִים בְּטַבַּע וּבְכּוֹכְבִים. שְׁכֹן, יֵשׁ בְּיַד יִשְׂרָאֵל אֶת הַכֹּחַ לְהַתְּעִלוֹת מְעַל הַטַּבַּע וְהַמְּזוּלוֹת עַל-יְדֵי דְבִקּוּתָם בְּאוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, שְׁבִהֵן בְּרָא הַקַּב"ה אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה, אֶת הַטַּבַּע וְאֶת הַמְּזוּלוֹת (=הַכּוֹכְבִים).

וְהֵנָּה, מְקוּר לְכַךְ שֶׁעַל-יְדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה יִשְׂרָאֵל מִתְּעַלִּים וְשׁוֹלְטִים עַל הַטַּבַּע וְהַמְּזוּלוֹת, לְמַדִּים אֲנוּ גַם מְדַבְּרֵי הַזִּהָר הַקְּדוּשׁ, הָאוֹמֵר (מִתּוֹרָגָם לְלִשׁוֹן הַקְּדוּשׁ): "אֵלּוּ שְׁלֹא יוֹדְעִים סוּד זֶה (=שִׂישֶׁרָאֵל שׁוֹלְטִים עַל הַמְּזוּל בְּכַח הַתּוֹרָה), אוֹמְרִים: 'בְּנֵי חַיִּי וּמְזוֹנִי (=בְּנִים, חַיִּים וּמְזוֹן) (בְּאִים) לֹא בְּזָכוֹת הַתּוֹרָה, אֶלָּא עַל-יְדֵי הַמְּזוּל'. וְהָרִי אֲנוּ

רואים, שאברהם ראה במזלו שאינו יכול להוליד, והקב"ה הוציא אותו החוצה, כדכתיב (בראשית טו, ה'): 'ויצא אתו החוצה, ויאמר הבט נא השמימה! ולמדנו בגמרא (שבת קנ"ו, א), שאמר הקב"ה לאברהם: צא מאצטגנות (=ראיה בפוכבים) שלך. והעלהו למעלה מעל הפוכבים, ואמר לו: 'הבט נא השמימה וספר הפוכבים...'. (ודע), שכל בראי עולם, קדם שנתנה התורה לישראל, היו תלויים במזלות, ואפילו בני, חיי ומזוני. אבל, לאחר שנתנה התורה לישראל, הוציא הקב"ה את ישראל מהנהגת הפוכבים והמזלות".

ודבר זה, ממשיך הוזהר הקדוש ואומר, אנו למדים מאברהם אבינו, משום שעתידים היו בניו לקבל את התורה, הנרמזת באות ה' של אברהם – חמשה (=ה) חומשי תורה, שעליה נאמר: "אלה תולדות השמים והארץ בהבראם" – ב-ה' בראם. אמר הקב"ה לאברהם: משום ה' זו שנתוסף בשמך, השמים וכל הפוכבים והמזלות יהיו תחתידך. ולא עוד, אלא שב-ה' זו יולד לך יצחק, כמו שנאמר: "הא לכם זרע". ולכן, כל העוסק בתורה – בטלה ממנו הנהגת הפוכבים. (עד כאן דברי הוזהר הקדוש).

נמצאנו למדים מדברי הוזהר הקדוש, שהאות ה', שהוסיף הקב"ה לאברהם, מרמזת על התורה הקדושה, הפלולה מחמשה (=ה) חומשי תורה, שעתידים ישראל לקבל. ועל-ידי דבקות ולימוד התורה הקדושה, יוכלו ישראל להתעלות מעל הפוכבים והמזלות, ולשנות את הטבע.

ואמר על-כך ה"עמודיה שבעה": בשעה שאברהם נקרא "אברם", בלי האות ה', שזה מורה על העדר לימוד וקיום ה' (=חמשת) חומשי התורה, אזי אינו מוליד, כי הוא נמצא תחת שליטת המזלות. אבל, אברהם, בתוספת האות ה', המורה על חמשה חומשי תורה, כשהוא מדבק באותיות התורה, שעל-ידן נבראו הפוכבים והמזלות, ממילא הוא מעל המזלות, ולכן יכול להוליד – שהרי הוא מעל הטבע.

והנה, כאמור מבואר בזהר הקדוש (פינחס טז), שהעולם הזה נברא באות ה', כמו שכתוב: "אלה תולדות השמים והארץ בהבראם", אל תקרי 'בהבראם', אלא 'בה'א בראם". נמצא, כי כל המזלות והפוכבים נבראו באות ה', ומקבלים חיותם ממנה.

על-כן, ברור הוא שהאות ה' היא למעלה מן המזלות, והיא השולטת בהם. ולכן, על-ידי שהוסיף הקב"ה לאברהם את האות ה', זכה אברהם להתעלות מעל המזלות, ולהוליד את יצחק. ועוד מבואר בזהר (שם), שהאות ה' מסוגלת גם להשפיע זרע, כפי שרומז לנו הפסוק בתורה (בראשית מז, כג'): "הא לכם זרע...". – כלומר, מהאות ה' יש לכם זרע של קימא. ובכח האות ה' זכה אברהם לזרע קדש, להוליד את יצחק אבינו.

לכן, אומר הרה"ק מאפטא, מכיין שכך, והאות ה' מסוגלת לבנים – לכן, בכל השמות של האמהות הקדושות יש את האות ה' (שרה, רבקה, ולאה). ואילו רחל, שבשמה אין את האות ה', לא יכלה ללדת, עד שאמרה ליעקב (בראשית כט, ג'): "הנה אמתי בלהה בא אליה ותלד על ברפי ואבנה גם אנכי ממנה". דהינו, מהאות ה' של בלהה, אתברך גם אני, ותהיה לי הסגולה ללדת. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) "והיה בראותו (=כראות יעקב) כי אין הנער – ומת" (מד' לא)

חסיד אחד, מבאי ביתו של הצדיק רבי מנחם מנדל מקוצק, התאונן פעם באזני רבו על מצבו הפלפלי הקשה בימי זקנתו. במיוחד מכאיב לו, שבניו ובנותיו, שאותם גדל במסירות-נפש, ופרנסתם מצויה להם ברוח – אינם מגלים כלפיו מידה נאותה של הכרת טובה, וממעטים לתמוך בו כראוי, דוקא עתה, בשנות זקנה ושיבה, כשאינו מסוגל עוד להשתפר למחיתו.

הרבי מקוצק האזין בתשומת-לב לדברי החסיד הזקן, ובתום דבריו אמר לו: אל נא תתפלא מההתנהגות המתנפרת של בניך ובנותיך, חרף מסירותך כלפיהם בשעת גידולם, שכן, כבר מצינו פיוצא בכך במשפחת ישראל-סבא: כאשר יוסף, השליט הכל יכול במצרים, מחליט לעכב אצלו את בנימין אחיו, ויהודה קם ומתחנן לפניו שיבטל החלטתו זו, בין שאר דבריו הוא אומר ליוסף: "והיה בראותו (=כראות יעקב) כי אין הנער – ומת". יהודה מבקש, אפוא, מיוסף שיחוס על חיי יעקב האב הזקן, שלא יוכל לשאת את צער הפרידה מבנו הצעיר והאהוב, בנימין, והעלול, חלילה, לקפח את חיו. ונשאלת כאן השאלה: הרי בנימין השאיר בביתו עשרה בנים. אם כן, מדוע אין יהודה מבקש מיוסף, שיחוס על ילדיו של בנימין, העלולים למות מצער על הרחקת אביהם מביתם? אלא, שנמצאנו למדים מכאן – סים הרבי מקוצק, והניע ראשו בעצב – שהורים חשים בצער, וכואבים את כאבם, יותר משחשים הבנים את הצער והייסורים הפוקדים את אבותיהם...

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

13
"כֹּה אָמַר אֲדֹנָי ה' הִנֵּה אֲנִי לֹקַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִבֵּין הַגּוֹיִם... וְקִבַּצְתִּי אֹתָם... אֶל אֲדָמְתָם... וּמִלֶּךָ אֶחָד יִהְיֶה לְכָלֶם..

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: וַיִּגַּשׁ וְהָיוּ לִי לְעָם וְאֲנִי אֶהְיֶה לָהֶם לֵאלֹהִים" (מתוך ההפטרָה) **כְּבִינִיֶּסֶת הַשְּׁבֵת: 16:08**

עֲרַשׁ"ק ד' טֵבֶת תשע"ח (22.12.17) bnei-zion.com ר"ת 17:39 **יְצִיאַת הַשְּׁבֵת: 17:20**

הַפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר ה'" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וַיִּרְא (וַיַּעֲקֹב) אֶת הָעֲגָלוֹת אֲשֶׁר שָׁלַח יוֹסֵף לְשֵׂאת אֹתוֹ, וַתַּחֲי רֹחַם יַעֲקֹב אֲבִיהֶם" (מה' כז')

עַל הַפְּתוּב, "וַיִּרְא (וַיַּעֲקֹב) אֶת הָעֲגָלוֹת אֲשֶׁר שָׁלַח יוֹסֵף", שׁוֹאֲלִים חֲזו"ל, מְדוּעַ לְאַחַר שֶׁרָאָה יַעֲקֹב אֶת הָעֲגָלוֹת אֲשֶׁר שָׁלַח יוֹסֵף, הֵתְפַעֵל כָּל-כָּךְ, עַד שֶׁרוּחַ הַקֹּדֶשׁ נִתְחַדְּשָׁה בְּקִרְבּוֹ, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב: "וַתַּחֲי רֹחַם יַעֲקֹב אֲבִיהֶם"?

נִקְדִּים תְּחִילָה לְהַבִּיא אֶת דְּבָרֵי הַרְה"ק רַבִּי לֵוִי יִצְחָק מִבְּרֵדִיטְשׁוֹב זִיע"א, בְּסִפְרוֹ "קְדוּשַׁת לֵוִי", הַפְּתוּב בְּעֵנֶן הָעֲגָלוֹת: "וַיִּרְא (וַיַּעֲקֹב) אֶת הָעֲגָלוֹת" - רְמַז לּו, לַיַּעֲקֹב, שֶׁאֵל יִדְאָג מֵהַגְּלוּת, כִּי(=שֶׁכֵּן) כָּל זֶה הוּא הַסִּיפָה לְגֵאוּלָּה, כִּי הִרְעָה הִיא הַסִּיפָה לְטוֹבָה. וְהִנֵּה, הָעֲגָלוֹת הוּא לְשׁוֹן עֵיגוּל. וְהַסִּיפָה הִיא נִקְרָאת דְּבַר עֵיגוּל...".

וְכֹונֶת הַ"קְדוּשַׁת לֵוִי" הִיא, שֶׁהָעֲגָלוֹת הֵן פְּיֻדוּעַ מֵתְּגַלְּלוֹת מִמְּקוֹם לְמְקוֹם עַל-יַד הַגְּלָגְלִים, שֶׁהֵם עֵגוּלִים, וּבְכַךְ יֵשׁ רְמַז נִפְלֵא עַל דְּרָכֵי ה' בְּהַנְהִיגַת הָעוֹלָם הַזֶּה - לְסוּבֵב אֶת "גְּלָגְלֵי הַטְּבַע", שֶׁהֵם בְּבַחֲנֵינָת גְּלָגְלִים, כְּדִי שִׁיתְּגַלֶּה מֵהֶם כְּבוֹד ה' יִתְבָּרַךְ.

וְלָכֵן שָׁנִינוּ בְּמִשְׁנָה (אֲבוֹת ו', י"ד): "כָּל מָה שֶׁבָּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹ, לֹא בָּרָאוּ אֶלָּא לְכְבוֹדוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּשְׁעִיחוּ מִגִּי, ז'): 'כָּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלְכַבּוֹדִי בָּרָאתִיו, יִצְרַתִּיו אֶף עֲשִׂיתִיו"."

וּמִכָּאֵן נִשְׁפִּיל לְהַבִּין, שֶׁכְּמוֹ שֶׁאֵין הָעֲגָלָה יְכוֹלָה לְנִסּוּעַ מִמְּקוֹם לְמְקוֹם לֹא הַמוֹשֵׁף בְּמוֹשְׁכוֹת, שֶׁהוּא הַמְּנַהֵג אֶת הָעֲגָלָה לְמַחוּז חֲפָצָה - כָּךְ, לְהַבְדִּיל אֶלְפֵי הַבְּדֻלוֹת, יֵשׁ מְנַהֵג לְבִירָה(=לְעוֹלָם הַזֶּה), הוּא הַקַּב"ה, שֶׁהוּא "הַמוֹשֵׁף בְּמוֹשְׁכוֹת", וְהוּא הַמְּנַהֵג וְהַמְּגַלְגֵּל אֶת כָּל הַמַּעֲשִׂים הַנְּעֲשִׂים תַּחַת הַשָּׁמַשׁ, עַד שֶׁהֵם מְגִיעִים לְתַכְלִית הַנִּרְצָה, שִׁיתְּגַלֶּה מֵהֶם כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ.

וּכְפִי שֶׁמְצִינוּ בְּמִדְרָשׁ עַל אֲבָרְהָם אֲבִינוּ, שֶׁחָקַר לְגָלוּת מִי הַמְּנַהֵג שֶׁל הָעוֹלָם (בִּי"ר לט', א'): "מִשָּׁל לְאַחַד שֶׁהָיָה עוֹבֵר מִמְּקוֹם לְמְקוֹם, וְרָאָה בִּירָה אַחַת דּוֹלְקֶת. אָמַר, תֹּאמְרוּ(=הֵיתְכֵן לֹמַר) שֶׁהַבִּירָה הַזֹּאת בְּלֹא מְנַהֵג? הַצִּיץ עָלָיו בַּעַל הַבִּירָה, וְאָמַר לוֹ: אֲנִי הוּא בַּעַל הַבִּירָה. כָּךְ לָפִי שֶׁהָיָה אֲבִינוּ אֲבָרְהָם אוֹמֵר: תֹּאמְרוּ(=הֵיתְכֵן לֹמַר) שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה בְּלֹא מְנַהֵג? הַצִּיץ עָלָיו הַקַּב"ה וְאָמַר לוֹ: אֲנִי הוּא בַּעַל הָעוֹלָם"."

וּמָה נִפְלֵאִים הֵם דְּבָרֵי הַרְמַב"ם, שֶׁמְבָאָר עֵנֶן זֶה בְּדְבָרָיו הַבְּהִירִים: "יִסוּד הַיְסוּדוֹת וְעִמּוּד הַחוּכְמוֹת, לִידַע שֶׁיֵּשׁ שֵׁם מְצוּי רֵאשׁוֹן, וְהוּא מְמַצִּיא כָּל נִמְצָא, וְכָל הַנִּמְצָאִים מְשֻׁמִּים וּמְאַרְךָ וּמָה שֶׁבִּינֵיהֶם, לֹא נִמְצָאוּ אֶלָּא מֵאַמִּיתַת הַמְּצָאוּ... (ו)הַמְּצוּי הַזֶּה הוּא אֱלֹהֵי הָעוֹלָם, אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ, וְהוּא הַמְּנַהֵג (אֶת) הַגְּלָגְלֵי בְּכַח שֶׁאֵין לוֹ קֶץ וְתַכְלִית, בְּכַח שֶׁאֵין לוֹ הַפְּסֵק, שֶׁהַגְּלָגְלֵי סוּבֵב תָּמִיד... וְהוּא בְּרוּךְ הוּא הַמְּסוּבֵב אוֹתוֹ בְּלֹא יָד וּבְלֹא גּוֹף, וְיִדְעֶת דְּבַר זֶה (הִיא) מְצוּת עֲשֵׂה, שֶׁנֶּאֱמַר: 'אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ"."

נִפְלֵא לְצַרֵּף בְּעֵנֶן זֶה אֶת דְּבָרָיו הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל הַ"שְּׁפַת אֱמֶת": "כִּשְׁעֲמֶדָה מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁפִּיחַם תּוֹרְתֶךָ. כִּי הִיְתָה לָהֶם חֲכָמָה טְבַעִית, וְזֹאת הַחֲכָמָה מְבִיאָה שְׂכַחַת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל נִבְרָאוּ לְהַעֲיֵד עַל הַבּוֹרָא שֶׁהוּא מְנַהֵג לְכָל הַטְּבַע. (וְלָכֵן) "יוֹן" גְּמַטְרִיא "גְּלָגְלֵי", שֶׁהִיוּ בְּקִיאֵין בְּחֲכָמַת גְּלָגְלֵי הַמְּזוּלוֹת. אֲבָל בְּאַמֶּת, הַנְּהִיגַת כָּל הַגְּלָגְלֵי הִיא עַל-פִּי הַהַנְּהִיגָה הָעֲלִיוֹנָה. וּבְכָר כְּתָבוּ בְּסִפְרֵי קֹדֶשׁ: 'אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ', "אֱלֹהֶיךָ" גְּמַטְרִיא "גְּלָגְלֵי", (וְכֵן) גְּמַטְרִיא "הָיָה הוּא יִהְיֶה", שֶׁמֵּאֵתוֹ (יִתְבָּרַךְ) בָּאוּ כָּל אֱלֹהֵי הַגְּלָגְלִים... (ו)הַכָּל לְכַבּוֹדוֹ בָּרָא, לְהוֹדִיעַ שֶׁהוּא רֵאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן"."

נִמְצָאנוּ לְמִדִּים מִדְּבָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, כִּי בְּמִתֵּן תּוֹרָה, כְּבָר בְּדִיבּוּר הַרֵאשׁוֹן "אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ" ("אֱלֹהֶיךָ" בְּגַמְטְרִיא "גְּלָגְלֵי") רְמַז הַקַּב"ה לְכָל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא הַמְּנַהֵג הַמְּסוּבֵב וּמְגַלְגֵּל אֶת הַכָּל בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. עַל-כֵּן, תָּמִיד צְרִיךְ לְזַכּוֹר, שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ הַמְּנַהֵג לְבִירָה, וְהוּא מְסוּבֵב אֶת גְּלָגְלֵי הַטְּבַע מֵרֵאשִׁית וְעַד סוֹף, כְּדְבָרֵי הַנְּבִיא: "אֲנִי רֵאשׁוֹן וְאֲנִי אַחֲרוֹן"."

וְהִנֵּה, כְּפִיֻדוּעַ, תַּכְלִית יְרִידַת יִשְׂרָאֵל לְגָלוּת מְצָרִים הִיְתָה כְּדִי שִׁישְׂרָאֵל יִזְדַּכְּכוּ שֵׁם מִכָּל סִיג וּפְגָם, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (דְּבָרִים ד' כ'): "וְאִתְּכֶם לֹקַח ה' וַיּוֹצֵא אֶתְכֶם מִכּוּר הַבְּרָזֵל מִמְּצָרִים לְהִיּוֹת לוֹ לְעַם...". וּפְרַשׁ שֵׁם רַשׁ"י זצ"ל: "כּוּר הוּא כָּלִי שֶׁמְזַקְקִים בּוֹ אֶת הַזֶּהָב". כְּלוּמָר, כְּמוֹ שֶׁצְּרִיךְ לְנַקוֹת אֶת הַסִּיגִים הַדְּבוּקִים לְזָהָב בְּאִמְצָעוֹת הַיְתוּדָה בְּכּוּר הַבְּרָזֵל, כָּךְ הִיָּה צְרִיךְ גַּם לְזַקֵּק וּלְנַקוֹת אֶת הַסִּיגִים, שֶׁנִּדְבְּקוּ בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, בְּאִמְצָעוֹת הַסִּבָּל וְקוֹשֵׁי הַשְּׁעָבוּד בְּמְצָרִים, כְּדִי לְהַכִּין אוֹתָם לְקִרְאֵת קְבֻלַּת הַתּוֹרָה. וְלָכֵן נִמְצָא, כִּי הַגְּלוּת עֲצָמָה הִיא חֵלֶק בְּלִתִּי נִפְרָד מִן הַגְּאוּלָּה, שֶׁהִרִי לּוֹלָא הַזִּיכּוּף בְּגָלוּת מְצָרִים לֹא הִיְנוּ זוֹכִים לְגֵאוּלָּה וּלְקְבֻלַּת הַתּוֹרָה.

ועתה, יאירו עינינו וישמח לבנו להבין את דברי ה"קדושת לוי": "וירא (יעקב) את העגלות - רמו לו, ליעקב, שאל ידאג מהגלות, כי(=שכן) כל זה הוא הסיבה לגאולה, כי הרעה היא הסיבה לטובה. והנה, **העגלות** הוא לשון **עיגול**. והסיבה היא נקראת דבר עיגול...".

דהינו, יוסף בקש לחזק את יעקב אביו, שלא יחשוש לרדת אליו למצרים (למרות שעל-ידי ירידה זו ישוב ישראל בגלות מצרים רד"ו(=210) שנים).

ולכן שלח לאביו את העגלות "לשאת אתו" - לרומם את רוחו. שכן, כמו שגלגלי העגלה מתגלגלים ממקום למקום עד שמביאים את העגלה למחוז חפצה, כך מגלגל הקב"ה ומסובב את גלגלי הגלות כדי להביא את ישראל לתכליתם - לזככם, כדי להחיש את גאולתם, ולקבל את התורה הקדושה. ולכן, כאשר ראה יעקב את העגלות, שמרמזות לכל זאת - "ותחי רוח יעקב".

יומתק לצרף כאן מה שהביא ה"חתם סופר", בספרו "תורת משה השלם", ש"עגלות" - אותיות ע' גלות - לרמוז על כל הגלויות של ישראל בין ע' (=70) אומות העולם. ולפי האמור יש לומר, שכאשר שלח יוסף את העגלות ליעקב אביו, סלל יוסף הצדיק את הדרך לחזק ולרומם את רוחם של ישראל בכל הגלויות שיהיו להם.

ולכן צריך לזכור תמיד את הרמז: "וירא (יעקב) את העגלות אשר שלח יוסף לשאת אתו", "עגלות" אותיות ע' גלות, כדי "לשאת אתו" - כדי לשאת ולרומם כל אחד ואחד בישראל, שהקב"ה הוא מסובב ומגלגל את גלגלי גאולתם של ישראל, שתבוא במהרה בימינו - אמן! (על פי "אורה של תורה" להרח"ק פינחס פרידמן) ו"מלך אחד יהיה לכלם למלך..." (מתוך הפטרה יחקאל לז' כב')

מסופר, שבציצומה של "מלחמת נפוליאון" (בין הקיסר הצרפתי נפוליאון לבין רוסיה), הגיע חיל הצבא הצרפתי ללינת לילה, סמוך לוולוז'ין. מאימת המלחמה התרוקנה הסביבה מאנשיה ומתושביה. משום כך, כשנכנס שר הצבא לתוך העיר, לא מצא בה כי אם בתים חשוכים שוממים, ללא כל נפש חיה. אולם, הרחק הרחק הבחין בקרני אור, הבוקעים מבית המדרש הוולוז'ינאי. נגש לשם, פתח את הדלת ונכנס פנימה. מחזה נדיר לפניו: אי שם, בקצה האולם, יושב לו איש זקן, בידו נר דולק, וספר פתוח לפניו. היה זה הגה"ק רבי חיים מוולוז'ין זיע"א, שבית המדרש היה "דירת קבע" שלו (בין בשעת שלום ובין בשעת מלחמה). הגה"ק רבי חיים היה שקוע בלימודו, עד שלא הבחין ככל בקצין שנכנס לבית המדרש.

משפתח שר הצבא בקולו הרועם, קם רבי חיים ממקומו. שאל אותו הקצין: "אולי תגיד לי, היכן גר ה"ראבינער" שלכם, "חיים" שמו, הידוע בעושה נפלאות ויודע צפונות?".

השיבו רבי חיים: "האיש המבוקש נמצא כאן בבית המדרש, אך השמועה עליו אינה נכונה". הבין הקצין כי זה שעומד לפניו הוא ה"ראבינער" המבוקש, והפטיר, כי הקיסר נפוליאון בכבודו ובעצמו חפץ להיפגש עמו, ועליו להמתין כאן עד שיבואו לקחתו. כעבור זמן קט, הגיעו שרי הקיסר, והרפיבוהו לרבי חיים במרפבה, לאוהלו של נפוליאון. בראות נפוליאון את פני הגאון מוולוז'ין, המקרינים אצילות תורנית טהורה, שמח לקראתו. ומיד פתח ואמר לו: "שמעתי אומרים עליך שהנך איש חכם ופקח. ובכן, מה דעתך על עתידה של המלחמה, האם תסתיים בנצחוני הכפיר כקודמיה, או שמא עומד אני בפני כשלונו, ואסון נורא אורב לי? חשוף נא את מחשבותיך לפני בגילוי לב, וללא מורא" - אמר לו הקיסר.

פתח רבי חיים, וענה בלשון משל ומליצה: "פעם עשה בן המלך את דרכו במרפבה מלכותית, הרתומה לארבעה סוסים משובחים, מטובי היחס והאיכות, שרכש לו במדינות רחוקות - ממצרים, מערב (הסעודית), מצרפת, ומאיטליה. בדרך, נכנס לתוך יער עבות, שם מעדו רגלי אחד הסוסים לתוך ביצה ובוץ טובעני, עד שמשך אחריו את שלשת רעיו, והמרפבה התהפכה על צידה. העגלון והמשרתים ניסו והתאמצו לחלץ את הסוסים, אך לשוא. והנה, כעבור כמה שעות, התקרבה עגלה רעועה, רתומה לשלשה סוסים כחושים, דלי בשר, שמיד שקעו גם הם בביצה. אולם, פתאום יצא מתוכה איכר, גברא, שלף את השוט, והחל מצליף בסוסי. הללו אזרו את שארית כוחם, נעו וזזו אנה ואנה, לכאן ולכאן, עד שיצאו משם. ויהי הדבר לפלא בעיני הוד הנסיך ומלויו, כיצד שלשה סוסים צנומים ודקים, נחלצו תוך רגעים מן הבוץ, וארבעה סוסים אבירים, שוקעים ושוקעים, ללא עצה ותחבולה איך להימלט מהצרה!?"

את שאלתו הציע הנסיך בפני האיכר ה"מבין". השיבו האיכר: אין כאן שום סוד וחכמה. הסוסים שלך אדוני הנסיך, מיוחסים המה, וטהורי גזע - זה בא ממצרים, זה בא מערב, זה מצרפת, וזה מאיטליה - מהטובים והמובחרים שבכל מדינה. לפיכך, כשמצליף אתה על גבם, מושך כל סוס לרוח אחרת, ואינם מצליחים להתאחד למען המטרה. ואדרבה, כשמוכה אחד מהסוסים, שמחים לאידו כל עמיתיו.

מה שאין בן סוסי הדלים והכחושים, כלם משפחת סוסים אחת המה, אמא ושני בניה. לזאת, כשמכה אני את האחד, חשים זאת גם השנים האחרים, ונחלצים מיד לעזרתו". סים הגאון מוולוז'ין את פרשנותו על עתידה של המלחמה: "כבוד הקיסר נפוליאון, ירום הודו! לרשותו עומד צבא אדיר ומחומש היטב. אך דא עקא(=עם כל זאת), מורכב הוא מצבאות אוסטריה, פרוסיה, ספרד ואיטליה, שגלו לצבא הצרפתי. כל אחד מהם מתאמץ לרכוש את תהילת הנצחון. לא כן צבא הרוסים! אף כי דל הוא באמצעים, אך מכיון שמורכב הוא מבני עם אחד, הלוחם למטרה בלעדית - הגנת ארצו - חש כל חיל בסכנה המשותפת, ולכן כלם מתאמצים להצלת הקרב. ולכן נצחונך ממוקפק!!! כי באחדות מנצחים, אבל בפירוד נכשלים...!". ואכן, נפוליאון הפסיד בקרב...

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

"כֹּה אָמַר אֲדֹנָי ה' הִנֵּה אֲנִי לֹקֵחַ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִבֵּין הַגּוֹיִם... וְקִבַּצְתִּי אֹתָם... אֶל אֲדָמָתָם... וּמִלֶּךָ אֶחָד יִהְיֶה לְכָלֶם.."

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: וַיִּגַּשׁ וְהָיוּ לִי לְעָם וְאֲנִי אֶהְיֶה לָהֶם לֵאלֹהִים" (מתוך ההפטרָה) **כְּבִינֵסַת הַשְּׁבֵת: 16:08**

עַרְשׁ"ק ד' טֵבֵת תשע"ח (22.12.17) bnei-zion.com ר"ת 17:39 **יְצִיאַת הַשְּׁבֵת: 17:20**

הַפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר ה'" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וְאֵת יְהוּדָה שָׁלַח (=יַעֲקֹב) לַפְּנֵיו, אֶל יוֹסֵף הַחַיִּים לְהוֹרֹת לַפְּנֵיו גִּשְׁנָה וַיְבִאוּ אֶרְצָה גִּשְׁן"

עַל הַכְּתוּב, "וְאֵת יְהוּדָה שָׁלַח (=יַעֲקֹב) לַפְּנֵיו אֶל יוֹסֵף...". מִפְּרֵשׁ רַש"י הַקְּדוּשׁ, שְׁיַעֲקֹב שָׁלַח אֶת יְהוּדָה כְּדֵי "לְהוֹרֹת לַפְּנֵיו לְתַקּוֹן (=לְהַכִּין) לוֹ בַּיִת תְּלַמּוּד, שֶׁמֶשֶׁם תֵּצֵא הוֹרָאָה".

וְצָרִיכִים אָנוּ לְהַבִּין עֵנְוֵן זֶה. שֶׁכֵּן, מְדוּעַ מְכַל הַשְּׁבֻטִים שָׁלַח יַעֲקֹב אֲבִינוּ דוֹקָא אֶת יְהוּדָה אֶל יוֹסֵף? נִקְדִּים תְּחִילָה לְהַבִּיא אֶת דְּבָרֵי ה"י שְׁמַח מִשָּׁה" הָאוֹמֵר, שִׁישׁ שְׁתֵּי דְרָכִים בְּעִבּוּדַת ה': בְּסַתֵּר וּבְגָלוּי?

כְּפִי שְׂאָנוּ אוֹמְרִים בְּתַפִּילַת שְׁחִירֵי: "לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם יָרָא שְׁמִים **בְּסַתֵּר וּבְגָלוּי**" (או "בְּסַתֵּר כְּבְּגָלוּי"). וְצָרִיךְ לְדַעַת, שֶׁהַחֶלֶק הַגָּדוֹל וְהַעִיקָרִי שֶׁל עִבּוּדַת ה' יִתְבָּרֵךְ, צָרִיךְ לְהִיּוֹת דוֹקָא "**בְּסַתֵּר**", בְּהַצְנַע לְכַת.

שֶׁכֵּן, אִזּוֹ יוֹתֵר קָל לְעִבּוּד אֶת ה' בְּלִי שׁוּם גְּאֻוָּה וּפְנִיָּה. וְאִילוּ אֶת הַחֶלֶק הַקָּטָן בְּעִבּוּדַת ה' צָרִיךְ לְעֲשׂוֹת דוֹקָא "**בְּגָלוּי**" - לַפְּנֵי בְּנֵי אָדָם - כְּדֵי שֶׁהַפְּרִיּוֹת, וּבְפִרְט בְּנֵיו וּבְנוֹתָיו שֶׁל הָאָדָם, יִלְמְדוּ מִמֶּנּוּ אִיךְ לְעִבּוֹד אֶת ה'.

וּכְפִי דְבָרָיו הַקְּדוּשִׁים שֶׁל ה"י שְׁמַח מִשָּׁה" (נח דף כד'): "שְׁלֵא יִשְׁקוּט (הָאָדָם) וְלֹא יִנִּיחַ מִעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, הֵן כְּשֶׁהוּא לְבָדוּ וְאִין אִישׁ אֶתּוֹ, וְהֵן כְּשֶׁהוּא בְּתוֹךְ רִיבּוּי עָם (=בְּרַבִּים/בְּגָלוּי)... (ו)כֹּל מָה שְׁיִכּוֹל לְהִיּוֹת בְּהַצְנַע וְלֹא יִתְנַדַּע לְבְנֵי אָדָם, יַעֲשֶׂה בְּהַצְנַע, כְּאֹמֵר (מִיכָה ו', ח'): 'וְהַצְנַע לְכַת עִם אֶלְהֵיךְ'. וְלֹא יִשְׁתַּדַּל לְהוֹדִיעַ מַעֲשָׂיו לְבְנֵי אָדָם, כִּי זֶה מַעֲצַת הַחוּנְפָּה (=הַיִּצָּר). אֲבָל בְּמָה שֶׁלֹּא יוּכַל לְהַסְתִּיר, לֹא יִמְנַע מִהַטּוֹב מִשׁוּם זֶה, רַק יְדַבֵּק בְּאַהֲבָתוֹ, וַיְכַרִּיחַ עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת כְּוָנָתוֹ זֶכֶה לְשְׁמִים, וְכוּן (=שְׁהָרִי) מְחוּיָבִים אֲנַחְנוּ לְלַמּוֹד תּוֹרָה בְּרַבִּים וּלְקַדֵּשׁ שְׁמוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּרַבִּים".

נִמְצָאנוּ לְמַדִּים מְזֶה יָסוּד גָּדוֹל בְּעִבּוּדַת ה'. כִּי מִתְחִילָה צָרִיךְ לְעִבּוֹד אֶת ה' בְּהַצְנַע לְכַת וּבְסַתֵּר, כְּדֵי שֶׁלֹּא יוּכַל הַיִּצָּר הַרַע לְהַתְגַּבֵּר עַל הָאָדָם וְלְהַכְנִיס לוֹ פְּנִיּוֹת. אוּלָם, לְאַחַר שֶׁכָּבַר קַיִם הָאָדָם תּוֹרָה וּמִצּוֹת **בְּסַתֵּר**, כִּי אִזּוֹ יָכוֹל הוּא לְקַיִם אֶת מִצּוֹת ה' **בְּגָלוּי**, בְּלִי פֶחַד מִהַיִּצָּר הַרַע.

עֵנְוֵן זֶה מְבִיא גַם "עֲרוּגַת הַבְּשָׂם" (מטות), בְּאוֹמְרוֹ, שֶׁמֶטַעַם זֶה הַקְּדִים הַקַּב"ה תְּפִילִין שֶׁל יָד לְתַפִּילִין שֶׁל רֹאשׁ. לְלַמְדָנוּ, שֶׁמִּתְחִילָה צָרִיךְ לְעִבּוֹד אֶת ה' בְּהַצְנַע לְכַת, כְּמוֹ הַתְּפִילִין שֶׁל יָד, שְׂאִינָם גְּלוּיִים לְכָל, וְרַק אַחֲרֵי-כֵן אֶפְשָׁר לְעִבּוֹד אֶת ה' בְּגָלוּי, כְּמוֹ הַתְּפִילִין שֶׁל רֹאשׁ, שֶׁהֵם לְעֵינֵי-כָל, וּכְפִי דְבָרָיו הַקְּדוּשִׁים: "דְּעִיקֵר בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם (הוּא) לְהִיּוֹת הַצְנַע לְכַת, לְהַסְתִּיר מַעֲשָׂיו הַטּוֹבִים מִבְּנֵי הָאָדָם, וְעַל דֶּרֶךְ שֶׁכַּתֵּב ב"נַעַם מְגִדִים": "...ה' בְּדָד יִנְחָנוּ, וְאִין עִמּוֹ אֶל נִכְר'. דָּאִם הוּא בְּדָד, בֵּינוּ לְבֵין עֲצָמוֹ, אִזּוֹ הוּא בְּטוּחַ שְׂאִין עִמּוֹ מִחֻשְׁבָּה וּפְנִיָּה חִיצוֹנִית... (ו)מִי שֶׁכָּבַר הַשְּׁלִים עֲצָמוֹ בְּעִבּוּדַת ה' יִתְבָּרֵךְ בְּהַצְנַע לְכַת, שׁוֹב יוּכַל לְעֲשׂוֹת מַעֲשָׂיו בְּרַבִּים, וְאִין לְחוּשׁ שְׂמָא יִתְעַרֵּב בּוֹ מִחֻשְׁבָּה לְהַצְטִין בְּפְנֵי בְּנֵי אָדָם... וְנִרְאָה דְלָזָה (=שְׁלִפְכֵךְ) צוּוָה רַחֲמָנָא (=הַקַּב"ה) לְהַקְדִים תְּפִילִין שֶׁל יָד לְתַפִּילִין שֶׁל רֹאשׁ. אַף-עַל-גַּב (=לְמִרּוֹת)... (ש)תְּפִילִין שֶׁל רֹאשׁ דְּמִקוּדָשׁ טְפִי (=קְדוּשִׁים יוֹתֵר). מְכַל מְקוּם בָּא הַכְּתוּב לְהוֹרֹת... דְּבַתְּפִילִין שֶׁל יָד כְּתַב רַחֲמָנָא: 'וְהָיָה לָךְ לְאוֹת עַל יָדְךָ, וְדָרְשׁוּ רַז"ל (מְנַחוֹת לז'): 'לָךְ לְאוֹת - וְלֹא לְאַחֲרִים לְאוֹת'. וְתַפִּילִין שֶׁל רֹאשׁ הוּא בְּגָלוּי כְּדָרְשׁוּ רַז"ל (בְּרַכּוֹת ו'): 'וְרָאוּ כָל עַמֵּי הָאָרֶץ (=הַגּוֹיִים) כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ, וְיִרְאוּ (=יִפְחָדוּ) מִמֶּךָ... אֱלוֹ תַפִּילִין שְׁפָרָאִשׁ. דְּבַתְּחִילָה צָרִיךְ שִׁיְהֵא הַעִבּוּדָה בְּהַצְנַע לְכַת, 'לָךְ לְאוֹת - וְלֹא לְאַחֲרִים', וְשׁוֹב (=וְאַחֲרֵי-כֵן) יוּכַל לְעִבּוֹד אֶת ה' בְּבַחֲיִנַת 'וְרָאוּ כָל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ...".

כְּפִין שְׂבָאנוּ לְיָדֵי כְּךָ יֵאִיר לָנוּ לְהַבִּין גַּם מְדוּעַ נִפְסַק לְהַלְכָה בְּגִמְרָא, שְׁ"נַר חֲנוּכָּה מְשֻׁמָּל, וּמְזוּזָה מִיָּמִין". שֶׁהִנֵּה, יָדוּעַ שֶׁהַמְזוּזָה בְּיָמִין הִיא שְׁמִירָה עַל הַבַּיִת, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִכְנַס בּוֹ הַיִּצָּר הַרַע. עֵנְוֵן זֶה נִרְמַז בְּשֵׁם שְׂדִי (שְׁכַתוֹב עַל הַמְזוּזָה מִבְּחוּץ) - רֹאשִׁי תִיבּוֹת שׁוּמֵר דְּלְתוֹת יִשְׂרָאֵל. עַל-כֵּן נִמְצָא, שֶׁהַמְזוּזָה הִיא שְׁמִירָה עַל עִבּוּדַת ה' שֶׁל אִישׁ יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַבַּיִת בְּהַצְנַע לְכַת, כְּדֵי שֶׁלֹּא יוּכַל לְשַׁלוֹט בּוֹ הַיִּצָּר הַרַע.

אוּלָם, נִרְ חֲנוּכָּה מְשֻׁמָּל הוּא רְמָז עַל עִבּוּדַת ה' בְּרַבִּים, כְּמוֹ שְׂאִמְרוּ חז"ל בְּגִמְרָא (שְׁבֵת כ"א): "תִּנְנוּ רַבְּנָן: נִרְ חֲנוּכָּה - מְצוּהָ לְהַנִּיחַ עַל פֶּתַח בֵּיתוֹ מִבְּחוּץ".

וּפְרֵשׁ הַמְּגִיד הַקְּדוּשׁ מְקוּזְנִיץ זִיע"א, בְּסַפְרוֹ "עִבּוּדַת יִשְׂרָאֵל" (חֲנוּכָּה), כִּי מְצוּהָ לְהַנִּיחַ אֶת נִרְ חֲנוּכָּה עַל פֶּתַח בֵּיתוֹ מִבְּחוּץ, כְּדֵי לְהַאִיר לְאוֹתָם הָעוֹמְדִים בְּחוּץ. וּכְפִי לְשׁוֹנוֹ הַקְּדוּשָׁה: "מְנִיחוֹ עַל פֶּתַח בֵּיתוֹ מִבְּחוּץ, כִּי עִיקָר הָאֲרֵת חֲנוּכָּה לְכָל מִי שִׁישׁ בְּכוּחוֹ לְהַמְשִׁיךְ הַקְּדוּשָׁה מִבְּחוּץ. רוּצָה לוֹמֵר, לְאוֹתָן הָעוֹמְדִים עַדִּין מִבְּחוּץ, וְאִינָם מְשִׁיגִים הַקְּדוּשָׁה. (וְכוּן כְּדֵי) לְהַאִיר לְכָל הָעוֹלָמוֹת, שְׁיַכִּירוּ וַיִּדְעוּ כִּי ה' לְבָדוּ

הוא המושל בכל אפסי ארץ".

מעתה מבוואר גם הקשר בין מצות מזוזה לבין גר חנוכה. שכן, רק לאחר שיש לאדם מזוזה מימין, שהיא שמירה על עבודת ה' בתוך הבית, בהצנע לכת - אז הוא יכול לקיים בשלימות מצות גר חנוכה משמאל, להדליקה בחוץ ברבים, כדי להאיר לאותם העומדים בחוץ. אבל, כל זמן שלא הצליח לעבוד את ה' כראוי בסתר, איך יוכל לעבוד את ה' ברבים? הרי הוצר הרע עלול להפיל אותו בפח הגאווה, והוא יעשה הכל רק כדי להתפאר בפני בני האדם.

והנה, אומר ה"שם משמואל" (ויגש שנת תרע"ח), כי עיקר עבודתו של יוסף הצדיק היתה בסתר, ואילו עבודתו של יהודה היתה בגלוי. כפי שמבוואר בגמרא (סוטה י'): "אמר רבי שמעון חסידא: יוסף, שקדש שם שמים בסתר, זכה והוסיפו לו אות אחת משמו של הקדוש ברוך הוא (אות ה'), דכתוב (תהלים פא'): "יעדות ביה יוסף שמו". (ואילו) יהודה, שקדש שם שמים בפרהסיא (=בגלוי), זכה ונקרא פלו על שמו של הקדוש ברוך הוא (יהודה). כיון שהודה ואמר, "צדקה ממני", יצתה בת-קול ואמרה: אתה הצלת תמר ושני בניה מן האור (=האש), חייך, שאני מציל בזכותך שלשה מבניך מן האור. מאן נינהו? חנניה, מישראל ועזריה".

נמצאנו למדים מזה יסוד גדול, כי עיקר עבודתו של יוסף הצדיק היה לעבוד את ה' בסתר, כפי שבאמת ראינו, שקדש שם שמים בסתר, כאשר אשת פוטיפר רצתה לשכב עמו כאשר היו לבד בבית, כפי שכתוב: "ויבא (יוסף) הביתה... ואין איש מאנשי הבית שם בבית ותתפשחו בבגדו לאמר שכבה עמי... וינס ויצא החוצה".

ואילו עבודתו של יהודה היתה לעבוד את ה' בגלוי, כפי שקדש שם שמים בגלוי, כאשר אמר לעיני כל העם, על תמר: "צדקה ממני" (ראה ספר "בני ציון" פרשת "ויחיי").

על-פי האמור נזכר להבין מעט ממה שסבב הקב"ה כן, שיוסף הצדיק הוא יסלול קודם את הדרך לישראל במצרים, ורק אחר-כך שלח יעקב אבינו את יהודה אל יוסף, כדי שיוסיע ליוסף להתקין בית לימוד, שמשם תצא הוראה. שכן, כבר למדנו, שבתחילה ראוי לאדם לעבוד את ה' בסתר/בהצנע לכת, ורק אחר-כך אפשר לעבוד את ה' בגלוי. לכן הקדים יוסף, בקדושתו, לקדש שם שמים בסתר במצרים, כדי לסלול את הדרך לעבודת ה' בסתר, בהצנע לכת במצרים. ורק אחר-כך שלח יעקב את יהודה אל יוסף, כדי להשלים בכך את עבודת ה' בגלוי. ("אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

"ויאמר אלהים לישראל... אל תירא מרדה מצרימה... אנכי ארד עמך מצרימה, ואנכי אעלה גם עלה" (מ"ג)

כדי לפרש פסוק זה, שואל הרמ"א ז"ל: שנים העומדים ליד בור, ומבקשים לרדת לתוכו - מי ירד ראשון? כמובן, שזה יהיה הבקי והמנוסה מביניהם, ואחריו ירד השני, שאינו מנוסה. ושואל שוב הרמ"א: בעליה, מי עולה ראשון? כמובן שזה שאינו בקי ומנוסה עולה ראשון, כאשר הבקי והמנוסה עולה אחריו, תומך בו ומסייע לו לעלות.

כך, כביכול, אומר הקב"ה ליעקב אבינו במראות הלילה: "אל תירא מרדה מצרימה" שכן, "אנכי ארד עמך" - תחילה אני, ואחר-כך אתה. אך פשיגוע זמן הגאולה ביציאת מצרים - "אנכי אעלה" - קדם אני אעלה אותך, ואחר-כך "גם עלה" - ואנכי אחריך. כל זאת אומר ה' יתברך ליעקב, כדי שלא ירא מלרדת למצרים, כיון שהוא יתברך תמיד ילנה אותו, וישגיח עליו ועל בניו, בני ישראל. "והגדתם לאבי את כל כבודי במצרים" (מה' יג')

הצדיק רבי אברהם יהושע השל מאפטא, בעל "אוהב ישראל", היה מגדולי האדמו"רים בגאליציה המזרחית וברומניה, ואלפי חסידים היו סרים למשמעתו. ונוהג היה הרב מאפטא להסתובב בקהילות ישראל פעם בפעם, ולהשמיע באוזני הרבים דברי תורה וחסידות.

פעם ערך הרב מאפטא מסע לכמה קהילות בסביבת מגוריו, ובכל פרשת דרכים שעבר, יצאו מאות יהודים לקבל את פניו בהערצה וביראת כבוד. חלשה דעתו של הרב מאפטא (=הצטער), נזכח קבלת הפנים הנלהבת שזכה בכל מקום בואו, ומרוב מבוכה פנה לבנו, רבי יצחק מאיר, ואמר לו: מדוע חולקים כבוד למי שאינו ראוי לכך? חש רבי יצחק מאיר בצערו הפך של אביו הדגול, ומתוך רצון להרגיעו, השיב לו: אנשים אלה, אבא, לא לכבודך באו, אלא לכבודי באו... מיד נתישבה דעתו של הרב מאפטא לשמע דברי בנו, והמשיך בשתיקה עד סוף הדרך, אולם למחרת היום שאל הצדיק הזקן את בנו: אמר לי בני, מה ראו המוני ישראל לחלוק לך כבוד, כשיצאו לקראתנו אתמול, בכל מקום שבו עברנו?

נתחנף רבי יצחק בנו, ואמר: הדבר פשוט לגמרי. הרי אני הוא בנו של הרב מאפטא!

התבונן הצדיק בקורת-רוח בפני בנו, ואמר: זאת היתה גם פונת יוסף הצדיק, כשאמר לאחיו: "והגדתם לאבי את כל כבודי במצרים" - אמרו לאבי, שכל הכבוד שחולקים לי כאן, במצרים, אינו, אלא בזכות שהנני בנו של אבי (=יעקב אבינו)...

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

17
"כה אמר אדני ה' הנה אני לקח את בני ישראל מבין הגוים... וקבצתי אתם... אל אדמתם... ומלך אחד יהיה לכלם..

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: וַיִּגַּשׁ והיו לי לעם ואני אתיה להם לאלהים" (מתוך ההפטרָה) **בְּנֵי־צִיּוֹן הַשְּׁבִיטָה: 16:08**

עַרְשׁוֹת ד' טִבַּת תַּשְׁע"ח (22.12.17) bnei-zion.com ר"ת 17:39 **יְצִיאַת הַשְּׁבִיטָה: 17:20**

הַפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר ה'" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"ויפל (יוסף) על צוארי בנימן אחיו ויבך, ובנימן בכה על צואריו (של יוסף) (מה', יד)"

על הכתוב, "ויפל (יוסף) על צוארי בנימן אחיו ויבך", מעיר רש"י: "יוסף בכה על שני המקדשים (=בתי המקדש), שעתידים להיות בחלקו של בנימין, וסופם להיחרב. 'ובנימן בכה על צואריו' – על משכן שילה, שעתיד להיות בחלקו של יוסף וסופו להיחרב". ומקור הדברים הוא בגמרא (מגילה טז): "ויפל (יוסף) על צוארי בנימן אחיו ויבך, ובנימן בכה על צואריו (של יוסף)", אמר רבי אלעזר: מלמד שבכה יוסף על מקדש ראשון, ועל מקדש שני, שעתידין להיות בחלקו של בנימין, ועתידין ליחרב. 'ובנימן בכה על צואריו (של יוסף)' – בכה על משכן שילה, שעתיד להיות בחלקו של יוסף ועתיד ליחרב".

לכאורה הדבר תמוה מאד, מדוע באותה שעה של שמחה, כאשר זכו שני האחים, יוסף ובנימין, להיפגש לאחר תקופה ארוכה שלא ראו זה את זה, נתעוררו שניהם לבכות על חרבן המשכן והמקדש? יתר על-כן, מדוע בכה יוסף על חרבן שני בתי המקדש שבחלקו של אחיו, ולא על זה שבחלקו שלו? וכן, מדוע בכה בנימין על חרבן המשכן שבחלקו של אחיו, יוסף, ולא על זה שבחלקו.

תחילה, נקדים להביא מה ששנינו בגמרא (יומא ט'): "מקדש ראשון מפני מה חרב? מפני שהיו בו שלשה דברים – **עבודה זרה, גלוי עריות, ושפיכות דמים**... אבל מקדש שני, שהיו עוסקים בתורה ובמצוות ובגמילות חסדים, מפני מה חרב? (אלא) מפני שהיתה בו **שנאת חנם**. ללמדך ששקולה **שנאת חנם** כנגד שלש עבירות – **עבודה זרה, גלוי עריות, ושפיכות דמים**".

והנה, כידוע, מכירת יוסף היתה בבחינת **שנאת חנם** של האחים, כפי שכתוב (בראשית לו, ד'): "וישראל אהב את יוסף מכל בניו... ויראו אחיו כי אתו אהב אביהם מכל אחיו וישנאו אתו ולא יכלו דברו לשלם".

ויש לומר, שמטעם זה זכו יוסף ובנימין לכך שבתי המקדש נבנו בחלקם. שהרי, שניהם היו היחידים מכל יב' השבטים, שלא היה להם שום חלק ונחלה בשנאת האחים שהביאה למכירת יוסף. שהרי, האחים מכרו את יוסף, בשעה שבנימין היה עם יעקב אבינו. לפי זה, אומר ה"כתב סופר", כאשר התגלה יוסף לאחיו, גילו להם (=ליוסף ולבנימין) מן השמים, שבוכות זה שלא היתה **שנאת אחים** ביניהם, עתידים בתי המקדש להיבנות בחלקם.

אם כן, על מה ולמה בכו? אלא, כאמור הם בכו על שעתידים בתי מקדש אלו להיחרב בעון **שנאת חנם**, כפי שכתוב: "ויפל (יוסף) על צוארי בנימן אחיו ויבך, ובנימן בכה על צואריו" (של יוסף), שבכו על בתי המקדש, שיחרבו על עון שנאת חנם.

ויש להביא סימוכין לדברי ה"כתב סופר", שמכירת יוסף היא בבחינת **שנאת חנם** שמתגלגלת מדור לדור עד ביאת משיח צדקנו, כפי שכתוב במדרש (ילקוט שמעוני משלי, סימן תתקכ"ט): "אמר רב יהודה: לא נמסרו הרוגים למלכות, אלא על (חטא) מכירתו של יוסף. אמר רבי אבין: הרי אומר עשרה (הרוגי מלכות), עשרה כל דור ודור, (ו)עדין אותו חטא תלוי".

נמצאנו למדים ממדרש זה דבר איום ונורא! גזירת עשרת הרוגי מלכות על מכירת יוסף היא בכל דור ודור, עד ביאת גואל צדק. ועל-כך, אומר ה"מגלה עמוקות", רמזו השבטים, באומרם, "איש אל אחיו אבל אשמים אנחנו", ראשי תיבות ששה **אלפיי** (=שש אותיות א') – לומר, שחטא מכירת יוסף רודף אחרינו, כל ששת אלפי השנים שהעולם קיים.

ומזה צריכים אנו להבין, שמאחר ונחרב בית תפארתנו בעון **שנאת חנם**, לא נזכה לגאולה העתידה – אלא רק על-ידי שנעקור מקרבנו מידה זו של **שנאת חנם**.

ולכן, חובה קדושה מוטלת עלינו, ללמוד וללמד **שלום ואהבה** בין ישראל אחינו. שכן, אם ממשיכים אנו חלילה בשנאת אחים, הרי זה גורם לעורר שוב את עון מכירת יוסף הצדיק.

ועל-כך רמזו השבטים בששה אלפיי"ן (=שש אותיות א'), באומרם: "איש אל אחיו אבל אשמים אנחנו" – לרמזו, שאותו יצר הרע של מכירת יוסף, שהיא **שנאת האחים**, עדין שולט בנו בכל משך ששת אלפים השנה. ולכן, לצערנו הרב, עדין לא זכינו לגאולה השלימה, אף שאנו נמצאים באלף הששי. (וברור הדבר, שאותה שנאת האחים, שבטי י"ה ליוסף, אין להבין אותה כפשוטה).

ויותר מזה, בזהר החדש מצינו, שבפועל **שנאת חינום** התעורר החטא של מכירת יוסף, וגרם לישראל ליפול בגלות **אדום**, ששאנו את ישראל שנאת חינום (מידה כנגד מידה). וכפי דברי הזהר החדש (וישב לו, מתורגם): "כיון שחוב **שנאת חינום** התעורר, מסר הקב"ה את ישראל בידי מי ששונא אותם שנאת חינום (=אדום)".

ועתה, בא וראה רעיון נשגב, שהנה, כאמור, באותה שעה של שמחה, כאשר זכו שני האחים, יוסף ובנימין, להיפגש לאחר תקופה ארוכה שלא ראו זה את זה, נתעוררו שניהם לבכות על חרבן המשכן והמקדש. ושאלנו, מדוע בכה יוסף על חרבן שני בתי המקדש שבחלקו של אחיו, ולא על זה שבחלקו שלו? וכן, מדוע בכה בנימין על חרבן המשכן שבחלקו של אחיו, יוסף, ולא על זה שבחלקו?

משיב על-כך הרה"ק רבי יחזקאל מקוזמיר זיע"א, ואומר: חרבן בתי המקדש היה תוצאה של **שנאת חינום**, וראשית החטא של **שנאת חינום** היתה **מכירת יוסף**. לפיכך בקשו יוסף ובנימין לתקן עון זה של שנאת חינום. והנה, ידוע שהתיקון לשנאת חינום הוא **אהבת חינום**, כלומר אהבת אמת – שצער חברו מכאיב לו יותר מצערו שלו. ולפיכך הראה כל אחד מהם את גודל האהבה לזולתו, ובכה על חרבן בית המקדש שבחלקו של אחיו: יוסף בכה על חרבן שני בתי המקדש שבחלקו של בנימין אחיו, ואילו בנימין בכה על חרבן המשכן שבחלקו של יוסף אחיו, מתוך רצון לעורר אהבת חינום, ובכך לתקן את שנאת החינום שגרמה לגלות מצרים.

ומוסיף ואומר הצדיק רבי יחזקאל מקוזמיר, שהרמז לכך הוא, ש"על צוארי" ו"על צואריו" עולה בגמטריה ל- "ואהבת לרעך כמוך" (=820). (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

ו"יאסר יוסף מרכבתו ויעל לקראת ישראל אביו גשנה וירא אליו ויפל על צואריו ויבך על צואריו עוד"

על הפתוב, "ויבך (יוסף) על צואריו עוד", פרש רש"י: "אבל יעקב לא נפל על צוארי יוסף, אלא נשקו. ואמרו רבותינו, שהיה קורא את שמע" (=שיעקב קרא קריאת שמע).

בענין זה אומר הגה"ק, בעל שו"ת "נודע ביהודה", שבפסוק היחוד, "שמע ישראל יהוה אלקינו יהוה אחד", אנו מביעים באמונה שלמה, שהן מידת הרחמים – הנמשכת משם "יהוה" – והן מידת הדין – הנמשכת משם "אלקים" – שתייהן יחד הן מידות של רחמים גמורים (כידוע, שם הרחמים הוא יהוה, ושם הדין הוא אלקים).

ועל כן זהו פרוש הפסוק: "שמע ישראל" – האמינו ישראל באמונה שלמה, כי "יהוה (=שם מידת הרחמים) אלקינו" (=שם מידת הדין), הם לאמיתו – "יהוה אחד". כלומר, שתייהן, שתי מידותיו של הקב"ה הן בעצם מידה אחת של רחמים גמורים. אלא שכעת, בעולם החומרי הזה, טחו עינינו מראות בפועל גילוי זה של רחמים. (ולכן, מכסים אנו את עינינו ב"קריאת שמע", כדי להורות בכך, שלא ללכת שולל אחרי ראית העינים הגשמיות, כיון שלעיתים נראה לנו שדבר זה או אחר, הוא רע). ה"חתם סופר" מבאר את פסוק היחוד בדרך אחרת, ואומר, שכמו שבפסוק היחוד, "שמע ישראל יהוה אלקינו יהוה אחד", הדין נמצא בין שני שמות הרחמים (יהוה אלקינו יהוה) – כך גם במציאות מתנהג הקב"ה עם ישראל. כלומר, לפני שהוא יתברך מביא עליהם את הדין והמכה (חלילה), הנה מקדים הוא את התרופה, ולאחר המכה הוא מביא את התרופה בפועל.

ו"יפל (=יוסף) על צואריו, ויבך על צואריו עוד" "ואמרו רבותינו, שהיה (יעקב) קורא את שמע" (רש"י)

מסופר על אחד מתלמידי הגאון רבי יהודה אסאד זצוק"ל, שבהיותו בדרך ביער התנפל עליו שודד, שבקש ליטול את ממונו ואת נפשו, אך הסכים לתת לו שהות, כדי להפריד מהעולם כרצונו. החל התלמיד לומר וידוי בבכי רב, וכשהגיע ל"קריאת שמע" עצם את עיניו בדבקות ובהתלהבות דקדושה, וקבל על עצמו על מלכות שמים, בידיעה שזו הפעם האחרונה בחייו בה הוא זוכה לכך... כאשר סים התלמיד, חש שהוא מוכן למסור את נפשו. אך כשפקח את עיניו, נעלם השודד כלא היה. כשפלו אחוז רטט וחלחלה מהר התלמיד אל רבו, וספר לו את כל המאורע. שאל אותו רבי יהודה אסאד: "האם במהלך חייד קראת קריאת שמע כראוי ובכונה?". משהשיב התלמיד בשלילה, אמר לו רבו: "דע לך, כי מן השמים רצו ללמדך פרק בהלכות קריאת שמע, שחייב אדם לקבל על עצמו על מלכות שמים בקדושה ובדבקות, ולדמות לעצמו כאילו זוהי הפעם האחרונה בה הוא זוכה למצוה זו בחייו...".

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

19
"כֹּה אָמַר אֲדֹנָי ה' הִנֵּה אֲנִי לֹקַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִבֵּין הַגּוֹיִם... וְקִבַּצְתִּי אֹתָם... אֶל אֲדָמְתָם... וּמִלֶּךְ אֶחָד יִהְיֶה לְכָלֶם..

פְּרֻשֵׁת הַשְּׁבוּעַ: וַיִּגַּשׁ וְהָיוּ לִי לְעָם וְאֲנִי אֶהְיֶה לָהֶם לֵאלֹהִים" (מתוך ההפטרָה) **כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 16:08**

עַרְשׁ"ק ד' טַבַּת תַּשְׁע"ח (22.12.17) bnei-zion.com ר"ת 17:39 **יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 17:20**

הַפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר ה'" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וְעַתָּה אֵל תַּעֲצְבוּ..."

עַל הַפְּסוּק, "וְעַתָּה אֵל תַּעֲצְבוּ וְאֵל יַחַר בְּעֵינֵיכֶם כִּי מִכְרַתֶּם אֹתִי הִנֵּה כִּי לְמַחִיָּה שְׁלַחְנִי אֱלֹהִים לְפָנֵיכֶם", אוֹמֵר הַרְה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן: אַחֲרֵי שְׂרָאָה יוֹסֵף אֶת גְּדֹל הַחֲרָטָה שֶׁל אַחֲזֵי הַשְּׁבָטִים, עַל שְׁמֻכְרוּ אוֹתוֹ לְמַצְרַיִם, בְּקִשׁ לְהַרְגִיעֵם, וְעַל-כֵּן אָמַר לָהֶם, שְׁכַל עֲנִין מְכִירְתוֹ לְמַצְרַיִם הִיְתָה סִיבָה מִן הַשָּׁמַיִם עַל-יְדֵי הַהֲשָׁגְתָה הָעֲלִיוֹנָה, כְּדֵי שְׁעַל-יְדֵי כֶּךָ יִרְדּוּ יִשְׂרָאֵל לְמַצְרַיִם, וְתִתְקַיֵּם גְּזִירַת הַכְּתוּב: "יִדְעַ תִּדְעַ כִּי גַר יִהְיֶה זֶרְעֶךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וְעַבְדוּם וְעָנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה". וְלִכֵּן אָמַר לָהֶם יוֹסֵף "אֵל תַּעֲצְבוּ" שְׁכֵן, כְּאִילוֹ נִטְלָה מִכֶּם הַבְּחִירָה, וְלֹא הִיָּה בְּאִפְשָׁרוֹתְכֶם לְנַהוֹג אַחֲרַת מָמָה שְׁקָבַע הַקַּב"ה.

וּכְפִי שְׁמוּבָא בְּמִדְרַשׁ תַּנְחוּמָא: "זֶה שְׁאָמַר הַכְּתוּב (תְּהִלִּים כ"ה): 'לָכוּ וּרְאוּ מַפְעָלוֹת אֱלֹהִים נוֹרָא עֲלֵיָהָ עַל בְּנֵי אָדָם'... הִיָּה הַקַּב"ה מְבַקֵּשׁ לְקַיֵּם גְּזִירַת 'יִדְעַ תִּדְעַ', וְהִבִּיא עֲלֵיָהָ לְכָל דְּבָרִים אֱלוֹ, כְּדֵי שְׁיֵאָהֵב יַעֲקֹב אֶת יוֹסֵף, וַיִּשְׁנֹאוּהוּ אַחֲזֵי, וַיִּמְכְּרוּ אוֹתוֹ לִישְׁמַעֲאֵלִים, וַיִּזְרִיחוּהוּ לְמַצְרַיִם, וַיִּשְׁמַע יַעֲקֹב שְׁיוֹסֵף חַי בְּמַצְרַיִם, וַיִּרְדַּע עִם הַשְּׁבָטִים וַיִּשְׁתַּעֲבְדוּ שָׁם... (וְזֶהוּ שְׁכְּתוּב): 'וַיִּוֹסֵף הוֹרֵד מִצְרַיִמָּה'. אֵל תִּקְרִי 'הוֹרֵד', אֶלָּא "הוֹרֵד", (שְׁהוֹרֵד) אֶת אָבִיו וְהַשְּׁבָטִים לְמַצְרַיִם."

וְכֵן פֶּרַשׁ רַש"י הַקְּדוֹשׁ עַל הַפְּסוּק (בְּרַאשִׁית לז, יד): "וַיִּשְׁלַחְהוּ (=יַעֲקֹב אֶת יוֹסֵף), מִעַמְקַ חֲבֵרוֹן - מִעַמְקַ חֲבֵרוֹן? וְהֵלֵא חֲבֵרוֹן (שׁוֹכְנַת) בְּהָר (=בְּגוֹבָה)... אֶלָּא מְעַצָּה עֲמוּקָה שֶׁל אוֹתוֹ צְדִיק (=אֲבָרָהָם אָבִינוּ) הַקָּבוֹר בְּחֲבֵרוֹן, לְקַיֵּם מָה שְׁנֹאֵמַר לְאֲבָרָהָם בְּבְרִית בֵּין הַבְּתָרִים: 'כִּי גַר יִהְיֶה זֶרְעֶךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וְעַבְדוּם וְעָנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה'". וְאוּלָּם, אוֹמֵר הַרְה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן, נִרְאָה לְבֹאֵר עֲמַק פּוֹנֵת יוֹסֵף הַצְּדִיק, עָלָיו הַשְּׁלוֹם (כְּאֲשֶׁר אָמַר לַשְּׁבָטִים שְׁאִין עֲלֵיהֶם שׁוֹם אֲשֻׁמָּה עַל שְׁמֻכְרוּהוּ לְמַצְרַיִם), עַל-פִּי יִסוּד גְּדוֹל בְּעִבּוּדַת ה', שְׁחֲדַשׁ הַרְה"ק מִשְׁנֵאוֹעַ זִיע"א, בְּסִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ "דְּבָרֵי יַחֲזַקְאֵל" (שְׁמוֹת), עַל הַכְּתוּב (שְׁמוֹת ב, יט): "וְתֹאמְרֵן אִישׁ מִצְרַיִם הַצִּילְנוּ מִיַּד הָרָעִים". וּבֹאֵר הַמִּדְרַשׁ (שְׁמוֹת רַבָּה א, לב): "וְתֹאמְרֵן אִישׁ מִצְרַיִם הַצִּילְנוּ מִיַּד הָרָעִים" - אָמְרוּ בְּנוֹת יִתְרוֹ לְמֹשֶׁה: יִשָּׂר כּוֹחֶךָ שְׁהַצִּלְתָּנוּ מִיַּד הָרָעִים. אָמַר לָהֶן מֹשֶׁה (לְבָנוֹת יִתְרוֹ): אוֹתוֹ מִצְרַיִם שְׁהַרְגִיתִי הוּא שְׁהַצִּיל אֶתְכֶם. וְלִכֵּן אָמְרוּ (בְּנוֹת יִתְרוֹ) לְאֲבִיהֶן: 'אִישׁ מִצְרַיִם הַצִּילְנוּ'. כְּלוּמַר, מִי גָרַם לָנוּ שְׁיָבוֹא אֲצִילְנוּ (=לְמֹשֶׁה שְׁיָבוֹא לְהַצִּילְנוּ)? - אִישׁ מִצְרַיִם שְׁהַרְג'."

וּבֹאֵר הַרְה"ק מִשְׁנֵאוֹעַ אֶת דְּבָרֵי הַמִּדְרַשׁ וְאָמַר, שְׁלַפְעָמִים עוֹשֶׂה הָאָדָם מְעַשָּׂה אֲשֶׁר נִדְמָה לוֹ בְּדַעְתּוֹ שְׁהִיָּה זֶה מְעַשָּׂה שֶׁל מִצְוָה. אֵךְ לְאַחַר מִכֵּן נִקְפּוּ לְבוֹ, וּמִתְחִיל לְפַשְׁפֵּשׁ הוּא בְּמַעֲשָׂיו, אוּלַי לֹא הִיָּה זֶה מְעַשָּׂה מִצְוָה, אֶלָּא אֲדַרְבָּא, הִיָּה זֶה מְעַשָּׂה עֲבִירָה! וְלִכֵּן, אוֹמֵר הַרְה"ק מִשְׁנֵאוֹעַ, כְּדֵי לְבַרֵּר דְּבַר זֶה, אִם הִיָּה זֶה מְעַשָּׂה מִצְוָה, אוֹ חֲלִילָה מְעַשָּׂה עֲבִירָה, הַעֲצָה הַיְעוּצָה הִיא, שְׁיִסְתַּכַּל הָאָדָם וְיִתְבּוֹנֵן מֵהִי תּוֹצֵאת הַמְעַשָּׂה שְׁעַשָּׂה: אִם הִשְׁתַּלְשַׁל מִמְעַשָּׂהוּ דְּבַר טוֹב - סִימָן שְׁהַמְעַשָּׂה שְׁעַשָּׂה הִיָּה מִצְוָה, וְלִכֵּן יֵצֵא מִזֶּה דְּבַר טוֹב. שְׁהָרִי, אָמְרוּ חו"ל (אֲבוֹת ד, ב): "מִצְוָה גּוֹרֶרֶת מִצְוָה". אֲבָל, אִם מִהַמְעַשָּׂה שְׁעַשָּׂה נִשְׁתַּלְשַׁל וְנִתְהוֹה דְּבַר לֹא טוֹב - סִימָן הוּא שְׁהַמְעַשָּׂה שְׁעַשָּׂה הִיָּה עֲבִירָה. שְׁכֵן, אָמְרוּ חו"ל (אֲבוֹת ד, ב): "עֲבִירָה גּוֹרֶרֶת עֲבִירָה" - וְלִכֵּן נִשְׁתַּלְשַׁל מִמְעַשָּׂהוּ דְּבַר עֲבִירָה.

כְּמוֹ כֵּן, אוֹמֵר הַרְה"ק מִשְׁנֵאוֹעַ, כֶּךָ הִיָּה עִם מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שְׁהַרְג אֶת הַמִּצְרַיִם לְשֵׁם שָׁמַיִם. אוּלָּם, לְבוֹ נִקְפּוּ, שְׁמָא לֹא טוֹב עָשָׂה, כְּאֲשֶׁר הָרַג נֶפֶשׁ אָדָם? אֵךְ, לְאַחַר שְׂרָאָה שְׁהַשְׁתַּלְשַׁל מִכֵּךְ דְּבַר טוֹב (=הַצִּלַת בְּנוֹת יִתְרוֹ), נִתְגַּלָּה לוֹ לְמַפְרַע (=בְּדִיעֲבַד, לְאַחַר הַמְעַשָּׂה) שְׁמִצְוָה גְּדוּלָה עָשָׂה, בְּכֶךָ שְׁהַרְג אֶת הַמִּצְרַיִם. וְזֹאת, מִפְּיֹן שְׁמִמְעַשָּׂהוּ הַשְׁתַּלְשַׁל עוֹד מִצְוָה - הַצִּלַת בְּנוֹת יִתְרוֹ - בְּבַחֲנֵת "מִצְוָה גּוֹרֶרֶת מִצְוָה". וְרֹאוּי לְהִבִּיא גַם מֵהַ שְׁפָתַי הַרְה"ק, בְּהוֹסַפַת "דְּבָרֵי יַחֲזַקְאֵל הַחֲדָשׁ" (וַיַּחֲזִי), עַל הַכְּתוּב (בְּרַאשִׁית נ, יב): "וַיַּעֲשׂוּ בְּנֵי לֹו כֵּן כְּאֲשֶׁר צִוָּם". כְּלוּמַר, אֵיךְ נִדְעַ שְׁמַעֲשֵׂי בְּנֵי לֹו שֶׁל הַקַּב"ה הֵם "לֹו" - בְּלִתִּי לֹה' לְבָדוּ? וְהַתְּשׁוּבָה הִיא: "כֵּן כְּאֲשֶׁר צִוָּם" - אִם יֵצֵא מִזֶּה דְּבַר מִצְוָה, כְּאֲשֶׁר צִוָּה ה', אִזּוֹ מִתְבַּהֵר לְמַפְרַע שְׁהַמְעַשָּׂה הַקּוֹדֵם הִיָּה מִצְוָה.

ומובא שם, שספר הרה"ק משינאווע, שבלייל שבת דחפו אנשים זה את זה כדי להתקרב אליו, ונפל הנה שעל השלחן וכבה. ואמר להם הרה"ק, כי מחילול שבת זה מוכח, שהדחיפה לא הייתה לשם שמים – מכיון שהשתלשל מכך מעשה עברה.

והנה, ידוע ממדרשים ומהספרים הקדושים, שהשבטים, לפני שמכרו את יוסף, דנו אותו על-פי דין תורה. שכן, חשבו שעל יוסף חל דין "רודף". כלומר, שניתן להורגו על מנת להינצל ממנו, בהיותו מביא את דיבתם רעה לפני אביהם, ומפריד בינם לבין יעקב אביהם. ומאחר וחששו הם שבגלל זה לא ירצה יעקב אביהם ללמדם דרכי חכמה ותורת ה', מכרו את יוסף, כדי לסלקו מדרכם. אולם, כאשר ראו את גדל צערו של יעקב אביהם, שמאן להתנחם, ובנוסף לכך ראו, שכאשר ירדו למצרים נשתלשל מזה שגם בנימין יצטרך להישאר שם – התחילו להתבונן ולחשוב, שאולי באמת לא טוב עשו כאשר מכרו את יוסף למצרים – שהרי, נתהווה מזה מעשה לא טוב, בבחינת "עברה גוררת עברה".

על-כן, כאשר נתגלה עליהם יוסף במצרים, רצה להניח את דעתם, ואמר להם: "ועתה אל תעצבו... כי מכרתם אתי". "עתה" דוקא, כאשר אתם רואים שממעשה המכירה, שמכרתם אותי למצרים, לא נתהווה דבר רע – אלא אדרבא, נשתלשל מכך רוח והצלה לכל העולם – "להחית עם רב". ואם כך, הרי לכם הוכחה גדולה, שאכן פדת וכדין עשיתם – שהרי יצא מזה דבר טוב לעולם. וכל זה היה בהשגחת הבורא, יתברך שמו, מסובב כל הסיבות, "לשום לכם שארית בארץ ולהחיות לכם לפליטה גדלה" – ומזה תוכלו ללמוד כי "לא אתם שלחתם אתי הנה כי האלהים"... (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)
 "להורות לפניו לתקן(=להכין) לו בית תלמוד"

מסופר על הרבנית אלישיב, עליה השלום, שהיתה עזרתו בקדש של בעלה הגדול, מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצוקל"ה, והיתה משכימה בכל לילה עם בעלה בשעה שלש לפנות בקר, ומכינה לו כוס קפה מהביל מיד עם תחילת לימודו. את המים היתה מרתיחה בפרימוס ישן נושן, שהלהבה בו היתה קטנה וחלשה מאד. וכשהציעו לה בני הבית לקנות "טרמוס", ולהרתוח מים לפני שתשכב לישון, כך שיתאפשר לה להמשיך לישון עד הבקר, ענתה הרבנית: "לא אותר על מלאכת קדש זו! אני חיה מכך שזוכה אני לשמש תלמיד חכם גדול כמו אבא. זה מחיה אותי ומעניק לי הרגשת קדושה גדולה, שכמוה לא אוכל להשיג אם אכין את המים בטרמוס". ואף בימים שלא חשה בטוב, סרבה תמיד להצעת בני ביתה לקום מוקדם במקומה, ולהכין לאבא כוס קפה, ולא הסכימה לוותר על זכות זו אפילו לא לילה אחד. כך זכתה והיתה סמל לאהבת התורה בלי פשרות, ואף השרישה זאת בלב בנותיה הצדקניות, שזכו ונשאו כלן לתלמידי חכמים, מופלגים בתורה וביראת שמים.
 "ובני דן חשים" (מו' כג')

על הכתוב "ובני דן חשים", שואלים חז"ל: למה לא היו לזן בנים ובנות, אלא רק בן אחד שנקרא חשים, שהיה גם חרש?

אומר על-כך ה"פסא רחמים": שמעתי מחכמי הדור, שכשילדה אשת דן בראשונה היה הילד נפל, כמין חתיכת בשר ללא ידים ורגלים, ובלא ראש (לא עלינו). וגם לא היה בו כל רוח ונשמה. כשראה כך דן, נעצב מאד אל לבו, והלך וישב לפני אביו יעקב בפנים זועפות. שאל אותו אביו: בני, מה היום מימים? למה אתה עצוב?
 ספר דן ליעקב אביו שאשתו ילדה "נפל", כמין חתיכת בשר. אמר לו יעקב אביו: הניחו אותו על טבלא (=לוח עץ) והביאו לי אותו. הניח דן את הנפל על טבלא, פסה אותו בשמיכה, והביא אותו לפני אביו יעקב. הביט בו יעקב, וראה ברוח הקדש, שנפל זה הוא ניצוץ דוד המלך, שהיה ראוי להיות בר נפלי (=משיח), ואבות העולם נתנו לו ע' (=70) שנים. (בתחילה נתן לו אדם ראשון ע' (=70) שנים. אולם לאחר שחטא האדם בעץ הדעת, נתנו אבות העולם לדוד ע' שנים). עמד יעקב והתפלל על אותו נפל, ואמר: ריבוננו של עולם, אם אין לילד הזה חיים, תן לו משנותיו של אדם הראשון. וכך היה, שבקש יעקב רחמים עליו, ונתן לו הקב"ה ראש ועינים, אף, פה, ידים, רגלים. וכך התפלל יעקב, עד שנתן לו הקב"ה רמ"ח איברים ושס"ה גידים. לאחר מכן עמד יעקב והתפלל עליו, שיתן לו הקב"ה רוח ונשמה, ראיה וריח. אולם, יעקב אביו שכח לבקש על חוש השמיעה, מפני שנפל זה היה ניצוץ מדוד המלך, שקבל את שנותיו מאדם הראשון. ומאחר ואדם הראשון פגם באזן, בכך שלא שמע מה שצוה עליו הקב"ה ("וימעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו"), לכן נתגלגל כך, שיעקב שכח לבקש על חוש השמיעה, ונשאר חשים חרש. ולכן נקרא "חשים" - מכיון שאין לו חוש שמיעה (כמו שאומרים לעור "סגי נהור" (=אור גדול)).

והנה, לאחר כל זאת פחדו דן ואשתו מנפל נוסף, ולכן התפללו שלא יהיו להם יותר ילדים, ומאז, באמת, לא נתעברה אשת דן כלל וכלל. אולם, אומר "פסא רחמים", לעתיד לבוא הקב"ה יתן לחשים, בן דן, חוש שמיעה יותר מכל אנשי העולם, ויהיה בו ניצוץ ממשיח צדקנו - והראיה לכך היא, ש"חשים" הם אותיות משיח...

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

21
"כה אמר אדני ה' הנה אני לקח את בני ישראל מבין הגוים... וקבצתי אתם... אל אדמתם... ומלך אחד יהיה לכם.."

פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ: וַיִּגַּשׁ וְהָיוּ לִי לְעָם וְאֲנִי אֶהְיֶה לָהֶם לֵאלֹהִים" (מתוך ההפטרָה) **כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 16:08**

עֲרַשׁ"ק ד' טַבַּת תַּשְׁע"ח (22.12.17) bnei-zion.com ר"ת 17:39 **יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 17:20**

הַפְּטָרָה: "וְיִהְיֶה דְבַר ה'" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וְאֵת יְהוּדָה שָׁלַח (=יעקב) לַפְּנֵיו, אֶל יוֹסֵף לְהוֹרֹת לַפְּנֵיו גִּשְׁנָה וַיָּבֵאוּ אֶרְצָה גִּשְׁן" (מו' כח')

רש"י הקדוש פֶּרַשׁ, שִׁיעָקֵב שָׁלַח אֶת יְהוּדָה כְּדֵי "לְהוֹרֹת לַפְּנֵיו לְתַקְוָן (=לְהַכִּיֵּן) לוֹ בֵּית תְּלִמּוּד, שְׁמִשָּׁם תֵּצֵא הוֹרָאָה". וְשׂוֹאֲלִים הַמְּפָרְשִׁים, מִדּוּעַ מִכָּל הַשְּׁבָטִים שָׁלַח יַעֲקֹב דּוֹקָא אֶת יְהוּדָה?

נִקְדִּים קֹדֶם לְבָאֵר אֶת הַפְּתוּב בַּפְּרִשְׁת "וַיֵּצֵא" עַל לִידַת יוֹסֵף (בְּרֵאשִׁית ל', כב'-כד'): "וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת רַחֵל... וַיִּפְתַּח אֶת רַחֲמָה... וַתֵּהָר וַתֵּלֵד בֶּן, אַחֵר". תָּמָה עַל-כֵּן הַ"עֲרַבֵי נַחֵל", וְאָמַר: מִפִּינָן שְׂרַחֵל הַתַּחֲלִילָה לְנִמְק "וַתֵּאמֶר אֶסְפָּה אֱלֹהִים אֶת חֲרַפְתִּי", מִשְׁמַע שֶׁהָיָה בְּכּוֹנְנָתָה לְקִרְוֵא לְבִנָּה "אֶסְפָּה". אִם כֵּן, מִדּוּעַ שִׁינָתָה אֶת טַעְמָה, וּלְבִסּוּף קִרְוֵאָה אֶת שְׁמוֹ "יוֹסֵף", כְּפִי הַפְּתוּב: "וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ יוֹסֵף לֵאמֹר: יֹסֵף ה' לִי בֶן אַחֵר?"

נִרְאֶה לְבָאֵר זֹאת עַל-פִּי דְבָרֵי הַ"חֻזָּה מְלוּבְלִיָּן" וַי"ע, שֶׁבָּאֵר אֶת הַפְּתוּב עַל לִידַת יְהוּדָה (שֵׁם כַּט', לה'): "וַתֵּהָר (=לָאָה) עוֹד וַתֵּלֵד בֶּן, וַתֵּאמֶר: הַפְּעַם אוֹדָה אֶת ה', עַל-כֵּן קִרְוֵאָה שְׁמוֹ יְהוּדָה וַתַּעֲמֵד מְלַדָּת". וְצָרִיכִים אָנוּ לְהַבִּין, מִדּוּעַ מִדְּגִישָׁה הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה לְסַפֵּר לָנוּ, שְׂאֲחֵרֵי שְׁלָאָה מוֹדָה לָהּ יַתְבָּרַךְ, וְעַל כֵּן קוֹרֵאת לְבִנָּה "יְהוּדָה" – וְהִנֵּה "וַתַּעֲמֵד מְלַדָּת"?

אוֹמֵר עַל-כֵּן הַ"עֲרַבֵי נַחֵל": מִכָּאֵן אָנוּ לוֹמְדִים יְסוּד גְּדוֹל וְחָשׁוּב, שְׂאוֹתוֹ אָנוּ צָרִיכִים לְדַעַת: כָּל פְּעַם שְׂאִישׁ יִשְׂרָאֵל מוֹדָה עַל הָעֵבֶר, מוֹכֵרַח הוּא תִיכַף וּמִיד לְבַקֵּשׁ גַּם עַל הָעֵתִיד, שְׂאִם לֹא כֵן, הוּא גוֹרֵם לְהַפְסִיק אֶת הַשְּׁפַע שֶׁהוּא מְקַבֵּל מִשָּׁמַיִם. לְכֵן לְאַחַר שְׁלָאָה יִלְדָה אֶת יְהוּדָה הִיא הַפְּסִיקָה לְלָדַת, מִפִּינָן שֶׁ"וַתֵּאמֶר: הַפְּעַם אוֹדָה אֶת ה'... וַתַּעֲמֵד מְלַדָּת" – שֶׁהוֹדָתָה רַק עַל הָעֵבֶר, וְלֹא בְּקִשָּׁה לְעֵתִיד לְבוֹא, וְלָכֵן – "וַתַּעֲמֵד מְלַדָּת".

אוֹלָם, לְאַחַר מִכּוֹן, כְּשֶׁרֵאֲתָה לָאָה שְׂאִין הִיא יְכוּלָה שׁוּב לְהַתְעַבֵּר וּלְלָדַת, הַתְּפַלְלָה וְהַתְּחַנְּנָה לַפְּנֵי ה' יַתְבָּרַךְ, וּזְכוּתָה שׁוּב לְלָדַת, וְלְהַבִּיא לְעוֹלָם גַּם אֶת יִשְׁשַׁכַּר וּזְבֻלוֹן. וְזוּהִי בְּדִיוֹק הָעֵצָה שֶׁמִּצִּיעַ הַתְּנַא בֶּן עֲזַאִי לְאֵדָם הַרוֹצֵה לְהוֹדוֹת לָהּ שֶׁהֵטִיב עִמּוֹ (בְּמִשְׁנֵה בְּרִכּוֹת נד'): "נֹתָן הוֹדָאָה (=מוֹדָה לָהּ) עַל שֶׁעֲבַר (=עַל כָּל הַטּוֹבָה שֶׁנָּתַן לוֹ), וְצוּעַק עַל הָעֵתִיד" (=מְבַקֵּשׁ מֵה' יַתְבָּרַךְ שִׁוּסִיף וַיִּשְׁפִּיעַ לוֹ טוֹב גַּם לְעֵתִיד).

וּמַעֲתָה יוֹבֵן לָנוּ, מִדּוּעַ רַחֵל קִרְוֵאָה לְבִנָּה "יוֹסֵף" וְלֹא "אֶסְפָּה" – שְׂכּוֹן, מִצָּד אֶחָד הִיָּתָה רוֹצֵה לְקִרְוֵא לְבִנָּה "אֶסְפָּה" וְלְהוֹדוֹת לָהּ יַתְבָּרַךְ עַל שְׂאֶסְפָּה אֶת חֲרַפְתָּהּ. אֵךְ מִצָּד שְׁנֵי הִיא רֹצֵה לְלָדַת עוֹד יִלְדִים, וְלָכֵן צָרִיכָה הִיָּתָה לְבַקֵּשׁ גַּם עַל הָעֵתִיד, וְלָכֵן "וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ יוֹסֵף לֵאמֹר: יֹסֵף ה' לִי בֶן אַחֵר". נִמְצָא שִׁיחַד עִם הַהוֹדָאָה עַל הָעֵבֶר "אֶסְפָּה אֱלֹהִים אֶת חֲרַפְתִּי", הַתְּפַלְלָה רַחֵל גַּם עַל הָעֵתִיד – "יֹסֵף ה' לִי בֶן אַחֵר", וְאִכּוֹן, לְאַחַר שִׁילְדָה אֶת יוֹסֵף, הִיא זְכוּתָה לְלָדַת גַּם אֶת בְּנֵימִין.

מַעֲתָה יֵאִיר לָנוּ לְהַבִּין אֶת עִמְק כּוֹנְנָתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב אֲבִינוּ כְּשֶׁשָּׁלַח דּוֹקָא אֶת יְהוּדָה אֶל יוֹסֵף, כְּמוֹ שְׂכַתּוּב: "וְאֵת יְהוּדָה שָׁלַח (=יעקב) לַפְּנֵיו, אֶל יוֹסֵף לְהוֹרֹת לַפְּנֵיו גִּשְׁנָה". שְׂכּוֹן, יַעֲקֹב אֲבִינוּ הִשִּׁיג בְּרוּחַ קוֹדֶשׁוֹ, שֶׁעוֹד מְעַט בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עוֹמְדִים לְרַדַּת לְגִלּוֹת מִצְרַיִם, כְּדֵי לְקַיֵּם אֶת גְּזִירַת בְּרִית בֵּין הַבְּתָרִים, בְּהָ אָמַר ה' יַתְבָּרַךְ לְאַבְרָהָם אֲבִינוּ (בְּרֵאשִׁית טו', יג'): "יָדַע תִּדַע כִּי גֵר יִהְיֶה זְרַעְךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם, וְעַבְדוּם וְעֵנּוּ אֹתָם, אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה". אֲבָל בְּסוּף גִּלּוֹת וְעַבְדוּת זֹאת – יוֹדַע יַעֲקֹב אֲבִינוּ – עֵתִיד הַקֶּב"ה לְהוֹצִיאָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּאוֹתוֹת וּבְמוֹפְתִים.

עַל-כֵּן רֹצֵה יַעֲקֹב אֲבִינוּ לְלַמֵּד אֶת בְּנָיו, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, דְּרָךְ בְּעַבּוּדַת ה', וְהִיא: כְּאִשֶּׁר הַקֶּב"ה יַעֲשֶׂה עִמָּהֶם נְסִים וּנְפִלְאוֹת, וַיִּגָּאֵל אוֹתָם מִמִּצְרַיִם, צָרִיכִים הֵם לְשַׁלֵּב בְּתַפִּילָתָם אֶת "יְהוּדָה", שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנַּת הוֹדָאָה עַל הָעֵבֶר (כְּלוּמֵר, לְהוֹדוֹת לָהּ יַתְבָּרַךְ עַל הַנְּסִים וְהַנְּפִלְאוֹת שֶׁעָשָׂה עִמָּהֶם) – אֲבָל, מִצָּד שְׁנֵי, עֲלֵיהֶם לְשַׁלֵּב בְּתַפִּילָתָם גַּם אֶת "יוֹסֵף", שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנַּת בְּקִשָּׁה עַל הָעֵתִיד – דְּהִינּוּ, לְבַקֵּשׁ שְׂגִם לְעֵתִיד לְבוֹא ה' יַתְבָּרַךְ יִמְשִׁיךְ לְעֵשׂוֹת עִמָּנוּ נְסִים וּנְפִלְאוֹת, וַיִּגָּאֵלנוּ לְעֵתִיד לְבוֹא, גְּאוּלָּה שְׁלֵמָה וְאַמִּיתִית, אֲמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן.

לְכֵן אָמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּ"שִׁירַת הַיָּם", כְּאִשֶּׁר הוֹצִיאָם ה' מִמִּצְרַיִם: "אֲשִׁירָה לָהּ כִּי גָאָה גָאָה", שֶׁשְׂרוּ וְהוֹדוּ לָהּ יַתְבָּרַךְ עַל שְׂגָאֵלָם וְהוֹצִיאָם מִמִּצְרַיִם (וְזוּהִי הוֹדָאָה עַל הָעֵבֶר), אֲבָל גַּם בְּקִשׁוֹ עַל הָעֵתִיד: "תִּבְאֵמוּ וְתַטְעֵמוּ בְּהַר

נחלתך...מקדש אדני כוננו ידיך, ה' ימלך לעולם ועד" - הם בקשו גם על הגאולה השלמה לעתיד לבוא, שפיה עתיד ה' יתברך לבנות את בית המקדש ("מקדש אדני כוננו ידיך"), ולהורידו מוכן מן השמים, ואז תתגלה מלכותו של הקב"ה על כל העולם לעולם ועד ("ה' ימלך לעולם ועד").

על-כן אומרים חז"ל שהגאולה העתידה לבוא תהיה על-ידי משיח בן דוד, שהוא כידוע משבט יהודה, וגם על-ידי משיח בן אפרים, שהוא משבט יוסף, כדי לרמוז לנו על בחינת "יהודה", שבזכות ההודאה והשבח לה' יתברך, וגם התפילה והבקשה לעתיד לבוא בחינת "יוסף", יזכו עם ישראל באחרית הימים לפתוב בספר מיכה (ז', טו): "כימי צאתך מארץ מצרים, אראנו נפלאות" - שיזכו לנסים ונפלאות ולגאולה שלמה ואמיתית בבנין בית המקדש השלישי והנצחי, אמן בן יהי רצון. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) "כי למחיה שלחני אלהים לפניכם..." (מה' ה') (על-פי "לקח טוב")

גלוי וידוע שבגזירת ברית בין הבתרים, אמר ה' יתברך לאברהם (בראשית טו, יג): "ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם, ועבדים וענו אתם, ארבע מאות שנה".

אם כך, לכאורה, לא היה ראוי הענש הכבד שנגעו המצרים (=עשר המכות, וטביעתם בים-סוף). שכן, המצרים קימו לכאורה את דבר ה' יתברך בגזירת ברית בין הבתרים. ומדוע נענשו על-כך?

אומר על-כך הרמב"ן (שמות יח, יא): הענש הגיע למצרים על "אשר זדו עליהם (=על ישראל)". "זדו" - מלשון הוסיפו, שהוסיפו על גזירת הקב"ה, וחשבו להקריט ולאבד חלילה את ישראל מן העולם - דבר שהיה פמוכן מעבר למה שנגזר על ישראל, ועל-כן נענשו מידה כנגד מידה.

הג"ר ירוחם זצ"ל, בספרו "ידעת תורה", אומר שענין זה נוגע לכל אחד ואחד מעם ישראל. שכן, מעיקר הדיון אין לבוא בכעס ובטענות כלפי מי שהעליב, קלל או הכה אותנו, כי הוא שמש בעצם שליח של בית הדין של מעלה, כדי לקיים את גזירת ה' יתברך. וכך נהג דוד המלך, כאשר שמעי בן גרא קללו קללה נמרצת, כשאמר (דוד) לאבישי בן צרויה, לבל יגע בשמעני, שכן "...ה' אמר לו (=לשמעי), קלל את דוד" (שמואל ב', טו).

וזהו מה שאמר יוסף לאחיו: "ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכתתם אתי הנה, כי למחיה שלחני אלהים לפניכם". יוסף הצדיק יודע, שכל מה שעבר עליו נעשה בגזירת ה' יתברך, ואחיו היו רק שליחים, על מנת לקיים את גזירתו יתברך, ואם כך, על מה יש לו לכעוס עליהם.

וכך גם אנו צריכים לנהוג כלפי כל מי שפגע והכעיס אותנו. אל לנו לנהוג עמו בכעס, שכן, הוא כאמור שליח ה' יתברך, ובא לקיים את גזירתו. והכועס על חברו שפגע בו, דומה לאדם הכועס על האבן שנוזקה עליו. וצריך לדעת, שכל זה בא לנו בגלל חטאינו, והכעס לא יועיל כאן - אלא רק תשובה שלימה לפני ה' יתברך. "כי איך אעלה אל אבי והנער איננו אתי" (מד', לד')

כשהיה מגיע הצדיק רבי מאיר'ל מפרימישלקן לדברי הסיוס של יהודה ליוסף "כי איך אעלה אל אבי והנער איננו אתי", היה נאנח עמוקות, ואומר: כך צריך כל יהודי ויהודי, אב לילדים, ליסר את עצמו(=לתבוע מעצמו) כל הזמן - "כי איך אעלה אל אבי" - איך אבוא לפני אבינו שבשמים, לאחר מאה ועשרים שנות חיים בעולם הזה, "והנער איננו אתי" - אם, חלילה, בני אינם אתי(=אינם הולכים בדרך התורה והמצוות)...

והנה, בענין זה מובא בספר "ראשית חכמה" (פרק "גידול בנים"), שלכך התכונן החכם מכל אדם, באומרו (משלי כה, טו): "ולשון רפה תשבר גרם". דהיינו, שלשון התינוקות בתורה, שהיא רפה, שוברת את כוחן של הצרות, שהן חזקות כגרם/כעצם. וסימן לזה "תשבר גרם" - ראשי תיבות תינוקות של בית רבן גזירות רעות מבטלין.

וראוי להביא כאן את סיפורו של תלמידו של הרב אשר רבינסקי (בזמן מלחמת העולם השנייה), וכך הוא מספר: "זכורני בהיותי ילד, כשהגרמנים התקרבו לגבולות ארץ ישראל, הפחד והדאגה היו נוראים! בבתי הנקסת התאספו רבים לתפילה ולאמירת תהילים, ואף בבתי הספר חשנו פחד וחרדה. באותה תקופה למדתי בבית הספר בכיתה ב', אצל הרב אשר רבינסקי, תלמידו של ה"חפץ חיים" זצ"ל. והוא, כדי להרגיע אותנו, ספר משמו של ה"חפץ חיים", שפעם אחת נתפס אדם על-ידי השלטונות, בחשד להעברת סחורה ללא מכס. ומיד השליכוהו לבית כלא, לתוך תא מעצר תחת סורג ובריתח. ושם, בתוך אותו התא היה סורג בגובה הקיר, בצפיפות רבה מאד, שלא ניתן היה להוציא את היד כלפי חוץ, כך שלא היה כל סיכוי להבריה חפצים פנימה.

יום אחד הבזיק רעיון במוחו של העצור. כשבאו בני משפחתו לבקרו, בקש מהם שיביאו בפעם הבאה את בנו התינוק. בני המשפחה הבינו מיד את הרמז שמכוון אביהם האסיר. וכשהגיעו בפעם הבאה דאגו להשחיל מסורית קטנטנה בשרוול הסריג של התינוק. וכך, כשהתינוק ישחיל את ידו דרך הסורג, כדי לנפנף לאביו לשלום, תושחל גם המסורית פנימה לידי אביהם. וכך היה, שהתינוק הכניס את ידו לסורג להגיד שלום לאביו, הצליח אותו עצור לקבל את המסורית. ובסיעתא דשמיא, לאחר כמה ימים הצליח גם לברוח בחשאי מכותלי בית הכלא.

ועל-כך אמר ה"חפץ חיים": ישנם פעמים שהשערים סגורים בשמים, וכפיכך הקב"ה מסתיר את פניו מבני האהובים, כך שאי-אפשר לחדור פנימה, להגיע לפני כסא הכבוד של הקב"ה. אבל, אומר ה"חפץ חיים", התינוקות של בית רבן, צאן הקדושים של כלל ישראל, יכולים בתפלתם ובתחנוניהם לחדור פנימה, ולעורר רחמי שמים. ולכן - אמר הרב אשר רבינסקי - בואו ילדים, ונגיד ביחד "שיר המעלות ממעמקים קראתיה ה'". שכן, רק כך נעורר רחמי שמים. (כידוע לא הצליח הצורר הגרמני, בפיקודו של רומל, במזימתו להגיע לארץ ישראל, ונעצר בקרב "אל עלמין",

קרוב מאד לארץ הקדש)... שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

"כה אמר אדני ה' הנה אני לקח את בני ישראל מבין הגוים... וקבצתי אתם... אל אדמתם... ומלך אחד יהיה לכלם..

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: וַיִּגַּשׁ והיו לי לעם ואני אתיה להם לאלהים" (מתוך ההפטרָה) **כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 16:08**

ערש"ק ד' טבת תשע"ח (22.12.17) bnei-zion.com ר"ת 17:39 **יציאת השבת: 17:20**

הפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר ה' " (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"אלה בני לאה אשר ילדה ליעקב... אלה בני רחל אשר ילד ליעקב" (על פי "שבילי פינחס" להרה"ק פינחס פרידמן)

על הכתוב בפרשה, "אלה בני לאה אשר ילדה ליעקב... אומרים המפרשים, שיש קליפה אחת בחילות הטומאה, ושמה "לרי", והיא תמיד עומדת לפני האדם לפתותו למעשה זנות, רחמנא ליצ'לן. וזהו סוד הכתוב (ויקרא כו, טז): "וּזְרַעְתֶּם לְרִיק וְזַרְעֶכֶם וְאָכְלֵהוּ אִיבִיכֶם", שעל-ידי קליפת הטומאה "לרי" (הנרמזת בפתוב "לריק"), הנה זרעכם", שהוא זרע קדש, הולך לריק ל"איביכם", שהם פוחות הטומאה הנזונים ומקבלים חיות ממנו.

ואולם אומרים חז"ל, שיעקב אבינו והאמהות הקדושות לאה ורחל מבטלים את קליפת הזנות "לרי", כפי שנרמז בכתוב: "אלה בני לאה אשר ילדה ליעקב... אלה בני רחל אשר ילד ליעקב" (אותיות לרי בחיבור תיבות, מודגש בצ'הוב). וכפי שמביא המקובל האלקי רבי שמשון מאוסטרופאלי זצ"ל, בספרו "ליקוטי שושנים": "בפסוק (יחזקאל טז, טז) 'וַתִּבְטַחַי בַּיַּיִף וַתִּזְנִי עַל שִׁמְךָ', וזה כמאמר הגמרא (מגילה טז): 'כָּל הָאוֹמֵר, רַחֵב, רַחֵב, מִיַּד נִקְרִי (=נַעֲשֶׂה בְעַל קָרִי רַש"י), וְזֶהוּ 'וַתִּזְנִי עַל שִׁמְךָ'. אֲמַנָּם יֵשׁ בְּפִסּוּק זֶה סוּד גְּדוּל, כִּי יֵשׁ קְלִיפָה אַחַת, הַמְּפַתָּה לְבְנֵי אָדָם לְזִנוּת, וְשֵׁם הַקְּלִיפָה לְרִי, סוּד (וְרֵאשִׁי תִיבוֹת) לָאֵה רַחֵל וְעַקֵּב, שֶׁבְטְלוּ אוֹתָהּ הַקְּלִיפָה, (וְעַל-כֵּן) פ"ד שְׁנַיִם לֹא רָאָה יַעֲקֹב קָרִי. וְזֶה הַסּוּד בְּפִסּוּק 'וַתִּזְנִי עַל שִׁמְךָ' – רְצוּנוֹ לֹמַר עַל אוֹתִיּוֹת (הַבָּאוֹת קוֹדֵם אוֹתִיּוֹת) 'שִׁמְךָ'. דְּהִינּוּ... (קוֹדֵם) שִׁי"ן (בָּא) רִי"ש... (קוֹדֵם) מ"ם (בָּא) לְמ"ד... (קוֹדֵם) כ"ף (בָּא) יו"ד – הָרִי (קִבְּלָנוּ אֶת הַשֵּׁם) הַקְּלִיפָה לְרִי, וְהַגִּיד לָהֶם הַנְּבִיא (לְיִשְׂרָאֵל), שֶׁהַקְּלִיפָה הַחֲלִיקָה אֲמָרִיהַ בְּפִתּוּיָהּ, שִׁיחֲטָאוּ (יִשְׂרָאֵל) בְּזִנוּת, וְעַל זֶה הוֹכִיחַ אוֹתָן הַנְּבִיא (יִחְזַקְאֵל)".

בענין זה מצינו בספר "דבש לפי" להגה"ק החיד"א (מערכת י, אות ט), שכאשר ברח יעקב אבינו מעשו, והלך לבית לבן למצוא לו אשה, אמר את מזמור התהילים "שיר למעלות אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי... אל יתן למוט רגלך". וצריך להבין, מדוע אמר יעקב דוק את המזמור הזה?

אלא, יש לומר, שכאשר הלך יעקב אבינו לבית לבן הרשע, התפלל שיצליח להכניע את קליפת הזנות, והתפון בפסוק "אל יתן למוט רגלך", לראשי תיבות "לרי" – שיתן לו הקב"ה כח לשלוט על קליפה זו, שכוחה רב. (וכפי שגם התפלל דוד, במזמור לה', א': "לדוד ריבה יי את יריבי", ראשי תיבות "לרי", ומבקש שה' יעזור לו להילחם עם יריביו עם קליפת הזנות "לרי").

ומוסיף החיד"א בספרו "מדבר קדמות" (מערכת י, אות ט), ואומר, (ש) "ישראל", אותיות א"ש לרי, לרמז... (שהעוסק) ...בתורה, הנקראת א"ש, ניצול מקליפת לרי, המפתה לזנות, וגם ניצול מעמלק, (שהוא) גמטריא לרי. ויש להוסיף מה שאמרו חז"ל בגמרא (ברכות סב): "תנו רבנן, המרצה מעות לאשה מידו לידה, כדי להסתכל בה, אפלו יש בו בידו תורה ומעשים טובים כמשה רבנו לא ינקה מדינה של גיהנום, שנאמר (משלי יא): 'יד ליד לא ינקה רע'. מאי "לא ינקה רע"? מדינה של גיהנום". שפן, על-ידי כך עלול הוא לבוא לידי עבירה. וזהו שכתוב: "לא ינקה רע" – ראשי תיבות "לרי", קליפת הזנות, המפתה אותו לדבר עבירה.

וזהו גם מה שאמר אברהם אבינו לאבימלך, שלקח את שרה אמנו: "ויאמר אברהם כי אמרתי רק אין יראת אלהים במקום הזה והרגוני על דבר אשתי". הנה, סופי תיבות של "על דבר אשתי", הם "לרי". ובכך רמז לו אברהם שאנשי עירו שטופים תאות, הבאים מקליפת לרי.

ומוסיף הרה"ק פינחס פרידמן ואומר: ונראה, לעניות דעתי, שמצות תפילין היא סגולה לבטל את קליפת "לרי". שהרי מקרא מלא דבר הכתוב בפרשת ציצית (במדבר טו, לט): "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם... והייתם קדשים לאלהיכם". ופרש רש"י: "הלב והעינים הם מרגלים לגוף, ומסרסים (=מזמנים) לו את העבירות: העין רואה, הלב חומד, והגוף עושה את העבירות".

וידוע, שפונת מצות התפילין לקדש את הלב ואת המחשבה שבראש, כמבואר בשלחן ערוך (או"ח סימן כה, סעיף ה'),

שצריך לכוון בהנחת התפילין, שצונו הקב"ה להניח תפילין של יד על הזרוע כנגד הלב, ותפילין של ראש כנגד המוח. וכמו שמובא שם: "וישעבד להקב"ה הנשמה, שהיא במוח, וגם הלב, שהוא עיקר התאוה והמחשבות. ובה זכור (את) הבורא וימעט הנאותיו". נמצא לפי זה, שעל-ידי מצות תפילין על היד כנגד הלב, ועל הראש כנגד המוח, מקדשים את התאוה שבלב ואת המחשבות שבמוח. וברור שעל-ידי כך מקדשים גם את העינים. שהרי התפילין של ראש הם בין בעינים, כפי שאומר הכתוב: "והיו לטטפת בין עיניך". ועל-ידי כך זוכים לקיים את: "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם". ועתה, בא וראה, ש-ראש לב יד הם ראשי תיבות "לרי", כדי לרמוז לנו, שבפח התפילין של יד וראש מבטלים את קליפת הזנות, הנקראת "לרי".

"ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני ידבר נא עבדך דבר באזני אדני"

הרה"ק בעל האמרי חיים מויוניץ זיע"א אומר, שבפתוב זה יש רמז מעניני התפילה, כי הגשה מרמזת לתפילה, וגם שמו של יהודה, שהוא לשון הודאה רומז על-כך, ומה עוד שבשם יהודה מופיעות אותיות הוי"ה.

וזהו שכתוב: "ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני". דהינו, כאשר אנו נגשים אל הקב"ה, שנרמז בשם 'יהודה', צריך לבקש "בי אדני", רבנו של עולם, עוזרני בכך ש"ידבר נא עבדך דבר באזני אדני", שאוכל להתפלל תפילה ראויה כדבעי שתתקבל "באזני אדני" – לפני הקב"ה...

בענין זה מובא בספר "קב ונקי" – יסוד גדול בתפילה: שאדם הנצרך לדבר ישועה, ורוצה שתתקבל תפילתו בלא שיפריעו המקטרגים והמשטינים, יתפלל על הענין שצריך, בעת שמזכיר שבחו של הקב"ה באותו דבר. דהינו, מי שמבקש לעורר רחמים בעד חולה, הנצרך לרפואה, יכון עליו בשעה שהוא משבח את השם יתברך בברכת "מחיה המתים" ובתיבות "ורופא חולים". ואז לא יוכלו המקטרגים לסתור את תפילתו, כי הרי אינם יכולים לומר כנגדו, שהשם יתברך אינו רופא חולים. ומתוך כך תהא הדרך סלולה לתפילתו. עצה זו רמוזה בפסוק "ויגש אליו יהודה" – כלומר, שיגש האדם ויתקרב אל ה', על-ידי הודאה ושבח (הרמוזים בשם "יהודה"). ואז, "ידבר נא עבדך דבר באזני אדני" – תתקבל תפילתו, כי אין מי שיחצוץ בעד תפילתו להתקבל במרום...

"וילקט יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים ובארץ כנען בשבר אשר הם שברים"

מובא במכתבי הרה"ק רבי אליעזר צבי מקאמארנא זיע"א: פעם אחת שמעתי מרבנו הרה"ק רבי צבי הירש מזידיטשוב זיע"א, שראה בחלום הלילה, שנכנס להיכל של רבנו ה"בית יוסף" זיע"א.

וראה שם, שיושבים הרבה תלמידי חכמים במתיבתא זו. ובהם היו כמה מגדולי החכמים שהפיר מהעולם הזה, וכמה מהם אשר לא הכיר. ומיד כשבא רבנו זיע"א למתיבתא, עמד ה"בית יוסף" מכסאו, ואמר: ברוך הבא רבי צבי הירש מזידיטשוב. ובקש מרן ה"בית יוסף" מרבנו רבי צבי הירש מזידיטשוב, שיאמר לו איזה דבר תורה.

והשיב לו רבנו: כאן יושבים גדולי תלמידי חכמים, שעוסקים בנגלות התורה. ואני, כל עסקי בסודות התורה. אך אף-על-פי-כן אומר לכם חידוש אחד מנגלות התורה, שראיתי בפרשה זו בשבוע זה. הנה כתוב: "ילקט יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים ובארץ כנען בשבר אשר הם שברים". ואמרו חז"ל, שכל הכסף והזהב שנמצא בעולם לקט יוסף והביאו למצרים, עד שלא היתה למצרים ברירה, והם לקחו את הצלמים של העבודה זרה שלהם, שהיו עשויים מכסף ומזהב, והביאו ליוסף עבור אכילתם. ולכאורה, איך הותר ליוסף לקחת מהם את העבודה זרה שלהם? הרי אסור להנות מעבודה זרה... לזה השיב הכתוב: "בשבר אשר הם שברים", הינו לשון שבירה וכתיתה. והוא לפי ההלכה שבמקרה והגוי מבטל בעצמו את העבודה זרה שלו מכל וכל, אז מותר לישראל להנות ממנו... והשיב ה"בית יוסף" לרבנו: טוב דברתם וחדשתם בתורה הקדושה...

"ותלה ארץ מצרים וארץ כנען מפני הרעב"

בירושלמי במסכת תענית (סוף פרק ג') מובא, שכאשר היתה עצירת גשמים היה רבי יוחנן בן זכאי מבקש שיכריזו לפני ההיכל, שמבקש הוא להסתפר, ואין בכוחו להצטער עוד (כי קבל על עצמו לא להסתפר עד שירדו גשמים). ומיד לאחר מכן היו יורדים גשמים. שואל על-כך הגה"ק רבי אלחנן וסרמן זיע"א הי"ד: והרי עצירת הגשמים גורמת צער גדול בהרבה לכל העולם. ולא רק צער, אלא גם סכנת רעב נוראה. אם כך, כיצד יתכן שצער גדול של העולם כלו אינו יכול לגרום שתפסק הבצורת וירדו גשמים, ואילו צער הפעוט לכאורה של רבי יוחנן בן זכאי, שאינו יכול להסתפר, מצליח לפעול, היכן שצער העולם כלו לא הצליח? אלא, אומר רבי אלחנן וסרמן, שצער כל העולם אינו יכול להכריע, שהרי משום מעשי בני האדם נסגרו ארובות השמים. שכן, בני האדם חטאו, ומן הדין שיצטערו. אבל, לעומת זאת, רבי יוחנן בן זכאי לא חטא, ואינו מן הדין שיצטער, אפילו צער מועט... ולפיכך, כדי שלא יהיה בצער, נפתחו ארובות השמים...

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

"כֹּה אָמַר אֲדֹנָי ה' הִנֵּה אֲנִי לֹקַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִבֵּין הַגּוֹיִם... וְקִבַּצְתִּי אֹתָם... אֶל אֲדָמְתָם... וּמֶלֶךְ אֶחָד יִהְיֶה לְכָלֶם..

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: וַיִּגַּשׁ וְהָיוּ לִי לְעָם וְאֲנִי אֶהְיֶה לָהֶם לְאֱלֹהִים" (מתוך ההפטרָה) **כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 16:08**

עֲרַשׁ"ק ד' טַבַּת תַּשְׁע"ח (22.12.17) bnei-zion.com ר"ת 17:39 **יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 17:20**

הַפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר ה'" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וְאֵת יְהוּדָה שָׁלַח (=יעקב) לַפְּנֵיו, אֶל יוֹסֵף לְהוֹרֹת לַפְּנֵיו גִּשְׁנָה, וַיָּבֹאוּ אֶרְצָה גִּשְׁן"

שְׁנֵינוּ בַּגְּמָרָא (סוּטָה י'): "אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן חֲסִידָא: יוֹסֵף, שְׁקַדְשׁ שֵׁם שְׁמַיִם בְּסַתָּר, זָכָה וְהוֹסִיפוּ לוֹ אוֹת אַחַת מִשְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (אֵת הָאוֹת ה'), דְּכַתִּיב (תְּהִלִּים פֶּא'): 'עֲדוּת בֵּיהוֹסֵף שְׁמוֹ'. (וְאִילוּ) יְהוּדָה, שְׁקַדְשׁ שֵׁם שְׁמַיִם בְּפִרְהוּסִיא (=בְּרַבִּים), זָכָה וְנִקְרָא כָּלוּ עַל שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (יִהוּ-וְה'). (וְזֹאת), כִּינּוּן שֶׁהוּדָה וְאָמַר (שְׁכַלְתּוֹ תִּמְר), 'צְדָקָה מִמְּנִי...'. (כִּידוּעַ, שֵׁם הַקַּב"ה הוּא יִהוּ-וְה').

מִמֵּאֲמָר זֶה לְמַד ה"ש שֶׁמִּשְׁמוֹאֵל" (וַיִּגַּשׁ, שְׁנַת תַּרְע"ח) יְסוּד גְּדוּל: עֲבוּדְתוֹ שֶׁל יוֹסֵף הַצְּדִיק הִיְתָה לְעַבּוּד אֵת הַקַּב"ה בְּסַתָּר, כְּפִי שְׁבֻאֲמַת רֵאִינוּ, שְׁקַדְשׁ שֵׁם שְׁמַיִם בְּסַתָּר. שְׁהָרִי, אִשְׁת פּוֹטִיפָר רְצָתָה לְשַׁכֵּב עִמּוֹ כַּאֲשֶׁר הָיוּ לְבַד בְּבֵית, כְּפִי שְׁכַתּוֹב: "וַיָּבֹא (יוֹסֵף) הַבֵּיתָה... וְאִין אִישׁ מֵאֲנָשֵׁי הַבֵּית שֵׁם בְּבֵית וְתַתְּפִשְׁהוּ בְּבִגְדוֹ לְאֹמַר שְׁכַבָּה עִמִּי... וַיִּנָּס וַיֵּצֵא הַחוּצָה".

וְאִילוּ עֲבוּדְתוֹ שֶׁל יְהוּדָה הִיְתָה לְעַבּוּד אֵת הַקַּב"ה בְּגִלּוּי, כְּפִי שְׁקַדְשׁ שֵׁם שְׁמַיִם בְּגִלּוּי, כַּאֲשֶׁר אָמַר לְעֵינֵי כָל הָעָם, עַל תִּמְר כָּלְתּוֹ: "צְדָקָה מִמְּנִי". (כִּידוּעַ, הִרְתָּה מִמְּנוּ כָלְתּוֹ, תִּמְר. וְהוּא (=יְהוּדָה) לֹא הִתְבַּיֵּשׁ לְהוֹדוֹת בְּכֹךְ לְעֵינֵי כָל הָעָם). (רֵאָה סֵפֶר "בְּנֵי צִיּוֹן", פְּרֻשַׁת "וַיַּחֲוִי").

כְּדִי לְהַבִּין עֵנִין זֶה בֵּיתֵר שְׁאוֹת, הֵבֵה נִתְבוּנָן בְּמֵאֲמָר הַגְּמָרָא שֶׁהִבֵּאנוּ לְעֵיל: "יוֹסֵף, שְׁקַדְשׁ שֵׁם שְׁמַיִם בְּסַתָּר, זָכָה וְהוֹסִיפוּ לוֹ אוֹת אַחַת מִשְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (אוֹת ה'), דְּכַתִּיב (תְּהִלִּים פֶּא'): 'עֲדוּת בֵּיהוֹסֵף שְׁמוֹ'".

וְהִנֵּה, בְּחִידוּשֵׁי אַגְדוֹת לְמַהֲרַשׁ"א מְבוֹאָר, שֶׁהַקַּב"ה הוֹסִיף לְיוֹסֵף אוֹת אַחַת מִשְׁמוֹ – אֵת הָאוֹת ה' (יְהוּסֵף) – כְּדִי שְׁעַל-יְדֵי כֹךְ יִהְיֶה בְּתַחֲלִילַת שְׁמוֹ שֶׁל יוֹסֵף הַשֵּׁם יְה' (יְהוּסֵף), שֶׁהוּא שֵׁם הַמַּעֲיֵד עַל-כֹּךְ שִׁיוֹסֵף קַדְשׁ שֵׁם שְׁמַיִם בְּסַתָּר. וְזֹאת, כְּפִי שְׁמוּבָא גַם בְּמִדְרַשׁ (וַיִּקְרָא רַבָּה כג', י'): "עֲדוּת בֵּיהוֹסֵף – יְה' מַעֲיֵד עָלָיו שְׁלֹא נִגַּע בְּאִשְׁת פּוֹטִיפָר" וְצָרִיכִים אָנוּ לְהַבִּין עֵנִין זֶה. שְׁכֵן, אִיךָ הַשֵּׁם יְה' מַעֲיֵד עַל יוֹסֵף שֶׁהוּא נִשְׁאָר בְּקְדוּשָׁתוֹ, וְלֹא נִגַּע בְּאִשְׁת פּוֹטִיפָר? וַיֵּשׁ לוֹמַר, שֶׁהִנֵּה, כְּתוּב בַּתּוֹרָה בְּפִרְשַׁת "פִּינְחָס": "חֲנוּךְ מִשְׁפַּחַת הַחֲנֹכִי לְפִלּוּא מִשְׁפַּחַת הַפְּלֹאִי לְחֻצְרוֹן מִשְׁפַּחַת הַחֲצֵרוֹנִי...". וּפְרַשׁ רַש"י: "לְפִי שֶׁהָיוּ הָאוֹמוֹת מְבוּזִין אוֹתָם (=אֵת יִשְׂרָאֵל), (וְאוֹמְרִים): מָה אֵלוֹ מִתְיַחֲסִין עַל שְׁבֻטֵיהֶם? סְבוּרִין הֵם (=וְדָאֵי חוֹשְׁבִים הֵם, יִשְׂרָאֵל), שְׁלֹא שְׁלֹטוֹ הַמְצָרִים בְּאֹמוֹתֵיהֶם? (=בְּנִשְׁוֹת יִשְׂרָאֵל) (שְׁהָרִי), אִם בְּגוֹפֶם הָיוּ מוֹשְׁלִים (הַמְצָרִיִּים), קָל וְחֵמֶר בְּנִשְׁוֹתֵיהֶם!

(וּכְדִי לְהַפְרִיךְ מַחֲשָׁבוֹת זְדוּן אֵלוֹ שֶׁל הַגּוֹיִים)... הֵטִיל הַקַּב"ה אֵת שְׁמוֹ (=יְה') עֲלֵיהֶם – הִיא מַצְד זֶה, וַיִּוֹדַ מַצְד זֶה – לוֹמַר: מַעֲיֵד אֲנִי עֲלֵיהֶם, שֶׁהֵם בְּנֵי אֲבוֹתֵיהֶם (וְלִכְן כְּתוּב: "חֲנוּךְ מִשְׁפַּחַת הַחֲנֹכִי, לְפִלּוּא מִשְׁפַּחַת הַפְּלֹאִי..."). וְזֶהוּ מָה שְׁמִפּוֹרֵשׁ עַל-יְדֵי דוֹד (תְּהִלִּים קכב'): 'שְׁבֻטֵי יְה' עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל'. הַשֵּׁם הַזֶּה (=יְה') מַעֲיֵד עֲלֵיהֶם (=עַל יִשְׂרָאֵל) (שֶׁהֵם מִתְיַחֲסִים) לְשְׁבֻטֵיהֶם".

וּמוֹסִיף הַמַּהֲרַשׁ"א וְאוֹמַר: הִנֵּה, שְׁנֵינוּ בַּגְּמָרָא (סוּטָה יז'): "דְּרִישׁ (=דְּרַשׁ) רַבִּי עַקִּיבָא: אִישׁ וְאִשָּׁה שְׁזָכוּ – שְׁכִינָה בֵּינֵיהֶן (יְה'), לֹא זָכוּ – אִשׁ אוֹכְלַתֵּן". וּפְרַשׁ רַש"י זצ"ל: "שְׁכִינָה בֵּינֵיהֶן – שְׁהָרִי חֵלֶק (הַקַּב"ה) אֵת שְׁמוֹ, וְשְׁכֵנוּ בֵּינֵיהֶן: יוֹדַ בְּאִישׁ וְ-הִיא בְּאִשָּׁה. (וְלִכְן, אִם) לֹא זָכוּ (הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה) – אִשׁ אוֹכְלַתֵּן – שֶׁהַקַּב"ה מְסַלֵּק שְׁמוֹ מִבֵּינֵיהֶן, וְנִמְצְאוּ אִשׁ וְאִשׁ". (כַּאֲשֶׁר מְסַתְּלָקוֹת הָאוֹתִיוֹת 'יְה' מ-אִשׁ אִשָּׁה, נִשְׁאָר אִשׁ אִשׁ).

הִנֵּה כִּי כֵן, מִטַּעַם זֶה דוֹקָא שֵׁם יְה', שְׁרוּמוֹ עַל הַשְּׂרָאָת הַשְּׁכִינָה בֵּין הָאִישׁ לְבֵין הָאִשָּׁה, מַעֲיֵד עַל יִשְׂרָאֵל שְׁלֹא פָגְמוּ בְּקְדוּשָׁתָם. שְׁכֵן, אִם חֲלִילָה הָיָה בְּהֵם (=בְּיִשְׂרָאֵל) פָּגַם בְּקְדוּשָׁה, הָיָה שֵׁם זֶה (=יְה') מְסַתְּלָק מִבֵּינֵיהֶן.

וְהִנֵּה, מְבוֹאָר בְּמִדְרַשׁ (וַיִּקְרָא רַבָּה לב, ה'): "יוֹסֵף יָרַד לְמִצְרַיִם וְגִדְר עֲצָמוֹ מִן הָעֵרְוָה (=זְנוּת, זִמְהָ), וְנִגְדְרוּ יִשְׂרָאֵל בְּזָכוּתוֹ. אָמַר ר' תִּיָא בַר אֲבָא: כְּדָאֵי (=טוֹב) הָיָה גְדוּר עֵרְוָה עֲצָמוֹ, שְׁנִגְאָלוּ יִשְׂרָאֵל עַל-יְדוּ" (=בְּזָכוּת יוֹסֵף נִגְאָלוּ יִשְׂרָאֵל). מְבוֹאָר מִכָּאן, שִׁיוֹסֵף הַצְּדִיק סָלַל בְּקְדוּשָׁתוֹ דְּרַךְ לְכָל יִשְׂרָאֵל, שִׁיּוּכְלוּ לְעַמּוּד בְּקְדוּשָׁתָם – וּבְזָכוּת זֶה נִגְאָלוּ מִמִּצְרַיִם. אִם כֹּךְ, נִמְצָא מִכָּאן כִּי הַשֵּׁם יְה' שֶׁהִתְוֹסֵף לְיוֹסֵף עַל שְׁגִדְר עֲצָמוֹ מִן הָעֵרְוָה, הוּא גַם שֶׁהַמַּעֲיֵד עַל

ישראל ששמרו על קדושתם במצרים, ועל-ידי כך נגאלו ויצאו ממצרים.

וזהו שכתוב בשירת הים (שמות טו, ב'): "עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה". דהינו, בזכות השם יה, הנה על-ידי כך "ויהי לי לישועה" – היתה הישועה לישראל, ונגאלו הם ממצרים.

והנה ידוע ומפורסם ששמו של הקב"ה י-ה-ו-ה מרומז בראשי התיבות של הפסוק: "שִׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ". ויש לומר, שבשמים גדולתו של הקב"ה היא תמיד ובכל זמן. שכן, בשמים בכל זמן ובכל עת רבבות של מלאכים משבחים אותו, וזהו "שִׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם" – שתמיד יש את אותיות יה. אך כאן בארץ, בזמן הגלות והסתר הפנים, אין "תִּגַּל הָאָרֶץ" – כי אין גילה(=שמחה) בארץ בזמן גלות וחרב, ולכן נעלמו משמו המלא של הקב"ה (יהוה) אותיות וה', שהן ראשי התיבות "וְתִגַּל הָאָרֶץ". ולכן, כל זמן שעמלק קים, אין שמו של הקב"ה שלם, כי אין גילה ושמחה למטה בארץ, ולכן חסר משמו של הקב"ה וה', ולכן כתוב: "יד על פס יה מלחמה לה' בעמלק". נמצאנו למדים כי שם יה, שהוא רק חצי משם הקב"ה, בבחינת "שִׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם", רומז על זמן של הסתר פנים. שכן, אין השם שלם וחסרה הגילה בארץ ("וְתִגַּל הָאָרֶץ"). ואילו שם הקב"ה בשלימות (י-ה-ו-ה) מורה על זמן של גילוי פנים, כמו שיהיה לעתיד לבוא, בבחינת "שִׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ".

מעשה יתבאר היטב מדוע יוסף, שקדש שם שמים בסתר, זכה לחצי שם הקב"ה(=הוֹסֵף), ואילו יהודה שקדש שם שמים בפרהסיא(=ברבים) זכה, שכל אותיות שם הקב"ה נזכרו בשמו (יהודה). שכן, על-ידי שיוסף קדש שם שמים בסתר, גרם הוא לשמחה גדולה בשמים. שהרי, ענין זה, שיוסף הצדיק עמד בניסיון הנורא שהיה לו עם אשת פוטיפר, היה גלוי וידוע רק להקב"ה ולכל הפמליא של מעלה. אבל, בארץ לא היתה שמחה על-כך, שהרי היה דבר זה בסתר. על-כן, כיון שיוסף גרם שמחה גדולה בשמים, הנה, מידה כנגד מידה, זכה למחצית שם הקב"ה, היוצא מהכתוב "שִׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם". אולם, יהודה, שקדש שם שמים בפרהסיא, בפני עם ועדה, הנה, על-ידי כך הרבה שמחה לא רק בשמים – אלא גם בארץ. שכן, כאן בארץ למדו ממנו איד להודות על האמת ולקדש שם שמים ברבים. על-כן, כיון שיהודה גרם שמחה בשמים ובארץ, זכה לשם הקב"ה המלא, "י-ה-ו-ה", היוצא מהכתוב: "שִׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ". (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) "מעט ורעים היו ימי שני חיי" (מז' ט')

בשעה שאמר יעקב לפרעה "מעט ורעים היו ימי שני חיי", אמר לו הקב"ה: אני מלטתיה מעשו ומלבן והחזרתי לך את דינה ואת יוסף, ואתה מתרעם על חייך שהם מעט ורעים? חייך (לשון שבועה) שמספר התיבות (33) שיש מ"ויאמר פרעה" ועד "בימי מגוריהם", יחסרו לך משנות חייך, שלא תחיה כמספר שנות יצחק אביך, שחי מאה ושמזנים שנים, אלא רק מאה ארבעים ושבע שנים (147=180-33) (עפ"י דעת זקנים). רואים אנו מכאן, עד כמה צריך כל אדם לקבל את כל ייסוריו בעולם הזה באהבה ובשמחה, שהרי זה רצון הבורא יתברך. ואסור לו(=לאדם) בשום פנים ואופן להתלונן על ייסוריו. שהרי יעקב אבינו, בחר האבות, נענש בענש חמור, שקצרו לו מחייו שלשים ושלוש שנים, שבהן יכול היה לשבת וללמוד עוד תורה. ואם בארזים נפלה שלהבת, מה נאמר אנו, "אזובי הקיר"? ולכן צריך כל אדם לקבל את ייסוריו באהבה, ולעולם יהא אדם רגיל לומר: כל מה שעושה הקב"ה – לטובה עושה. "עבדך אבי"

חכמי המדרש מבקרים קשות את התנהגותו של יוסף בפרשת הגביע, והעלילה שהעליל על בנימין, שלא כדן. כך אמרו בפרקי דרבי אליעזר (פרק לט'): עשר פעמים אמרו בני יעקב אל יוסף "עבדך אבי" או "עבדך אבינו", ושמע יוסף את הדבר ושתק, "ושתיקה – כהודאה דמיא"(=דומה). לפיכך נתקצרו מחייו עשר שנים. בענין זה מספרים חסידים: בשבת פרשת "ויגש", הסבה חבורת תלמידי חכמים בביתו של רבי יוסף שטיינהרט, רבה של קהילת פיורדה. שאל אחד המסובים את הרב: הכיצד אומרים חז"ל, שיוסף שמע מפי אחיו עשר פעמים את המלים "עבדך אבינו"? הנה, חזרנו שוב ושוב על סיפורי יוסף ואחיו בתורה, ומצאנו שבני יעקב אמרו ליוסף "עבדך אבינו" (או "עבדך אבי") רק חמש פעמים, ולא עשר פעמים! ובעוד הרב חופך בדעתו מה להשיב לשואל, התערבה הרבנית, שהגישה באותה שעה פיבוד לאורחים, ואמרה: הלא נאמר לפני-כן: "והם לא ידעו כי שומע יוסף, כי המליץ(=המתרגם) בנותם(=ביניהם). נמצאנו אפוא למדים, שאמנם שמע יוסף את המלים "עבדך אבינו" עשר פעמים: חמש פעמים מפי האחים, וחמש פעמים נוספות מפי המליץ, שתרגם את דברי האחים באזני יוסף...

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

"כֹּה אָמַר אֲדֹנָי ה' הִנֵּה אֲנִי לִקַּח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִבֵּין הַגּוֹיִם... וְקִבַּצְתִּי אֹתָם... אֶל אֲדָמָתָם... וּמִלֶּךְ אֶחָד יִהְיֶה לְכָלֶם.."

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: וַיִּגַּשׁ וְהָיוּ לִי לְעָם וְאֲנִי אֶהְיֶה לָהֶם לְאֱלֹהִים" (מתוך ההפטרָה) **כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 16:08**

עַרְשׁ"ק ד' טַבַּת תַּשַּׁע"ח (22.12.17) bnei-zion.com ר"ת 17:39 **יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 17:20**

הַפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר ה'" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וּלְאָבִיו שָׁלַח כְּזֹאת... " (מה' כג')

עַל הַפְּתוּב "וּלְאָבִיו שָׁלַח כְּזֹאת... ", תְּמַהֵּיִם חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל, וְשׂוֹאֲלִים: מָה זֶה הַ"כְּזֹאת" שֶׁשָּׁלַח יוֹסֵף לְאָבִיו יַעֲקֹב? רַש"י הַקְּדוֹשׁ מְפָרֵשׁ עֲנִינָן זֶה, וְאוֹמֵר: "כְּזֹאת" – כַּחֲשַׁבּוֹן הַזֶּה. וְהַתְּמַיְהָ גּוֹבֵרֶת עוֹד יוֹתֵר. שָׁכַן, מָה רָצָה רַש"י לְלַמְּדֵנוּ כָּאֵן, בְּאוֹמְרוֹ "כַּחֲשַׁבּוֹן הַזֶּה"? לְאִיזוֹ חֲשַׁבּוֹן הַכּוֹנֵה?

אוֹמֵר עַל-כֵּן הִרְה"ק ר' שְׂמוּאֵל יִשְׂרָאֵל מְרוֹז'יִן, עַל-פִּי מָה שֶׁגִּלְהָ לָּנוּ הָאֲר"י הַקְּדוֹשׁ (שַׁעַר הַכּוֹנוֹת תְּפִילַת שַׁחֲרִית): אֶחָד מִשְׂמוֹתָיו שֶׁל הַקַּב"ה, הַמְּסוּגָל לְפָרְנָסָה הוּא הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ "חַתָּךְ", וּמְקוּרֹוּ מִסּוּפֵי הַתִּיבּוֹת שֶׁל הַפְּסוּק (תְּהִילִים קמ"ה, טו'): "פּוֹתַח אֶת יַדְךָ" – אוֹתִיּוֹת "חַתָּךְ", וְעַל-יַדֵּי זֶה: "וַיִּמְשָׁבֵעַ לְכָל חַי רְצוֹן". וְהִיּוֹת וּבְאוֹתוֹ הַזְּמַן הָיָה רָעַב בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם, שָׁלַח יוֹסֵף הַצַּדִּיק לְיַעֲקֹב אָבִינוּ, שִׁיתְּפַלֵּל עַל הַפְּרָנְסָה בְּשֵׁם "חַתָּךְ".

וְזֶהוּ שְׁכַתּוּב: "וּלְאָבִיו שָׁלַח כְּזֹאת... " – "כְּזֹאת" בְּגִימְטְרִיָּה "חַתָּךְ" – שֵׁם הַפְּרָנְסָה. יוֹסֵף הַצַּדִּיק שוֹלַח מְסַר לְאָבִיו יַעֲקֹב, שִׁיתְּפַלֵּל לָהּ בְּשֵׁם הַפְּרָנְסָה, כְּדִי שִׁישְׁפִיעַ מְזוֹן וְשִׁפְעַ לְעוֹלָם. וְזֶהוּ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י בְּמַתֵּק לְשׁוֹנוֹ: "כְּזֹאת" – כַּחֲשַׁבּוֹן הַזֶּה", וְהַכּוֹנֵה כַּחֲשַׁבּוֹן הַגִּימְטְרִיָּה שֶׁל תִּיבַת "חַתָּךְ".

וַיֵּשׁ לְהַרְחִיב בְּבִיאוֹר עֲנִינָן הַשֵּׁם "חַתָּךְ", עַל-פִּי מָה שֶׁאָמַר הָאֲרִיזוֹ"ל, כִּי שָׂרַשׁ שֵׁם הַפְּרָנְסָה "חַתָּךְ" (=428) הוּא מְפַעְמִים "רוּח" (=214). וּמְבוֹאֵר בְּסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ "בְּנֵי שְׁלֹשִׁים", שֶׁהַצַּדִּיקִים נוֹהֲגִים לְבָרֵךְ אִישׁ אֶת רַעְהוֹ בְּבִרְכַּת "פְּרָנְסָה בְּרוּח", בִּיּוֹן שֶׁהַמְּלָה "בְּרוּח" מוֹרַפֶּת מֵהָאוֹתִיּוֹת "ב' רוּח", דְּהֵינּוּ ב' (=2) פְּעָמִים רוּח, שֶׁהוּא כְּאֲמוֹר בְּגִימְטְרִיָּה "חַתָּךְ" – הַשֵּׁם שֶׁמִּמֶּנּוּ נִמְשַׁכֶּת וּמוֹשַׁפְּעַת הַפְּרָנְסָה.

מוֹסִיף וְאוֹמֵר עַל-כֵּן בַּעַל הַ"אֲמָרֵי נַעַם" (פְּרֻשַׁת פִּינְחָס), שֶׁמָּה שֶׁהַתְּפַלֵּל מוֹשֶׁה רִבְּנוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם (בַּמְדַּבֵּר כו', טו'): "יִפְקֹד ה' אֱלֹהֵי הָרוּחַ לְכָל בֶּשֶׂר אִישׁ עַל הַעֲדָה", וְהַזְכִּיר בְּהַמְשָׁךְ הַפְּתוּב: "אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ". הִנֵּה, מוֹשֶׁה רִבְּנוּ, הַזְכִּיר בְּפִירוּשׁ אֶת הַמְּלָה "רוּח", וְכֵן רִמְזוּ פְּעַם נוֹסֶפֶת עַל הַשֵּׁם "רוּח" – בְּסוּפֵי הַתִּיבּוֹת "אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ". שָׁכַן, מוֹשֶׁה רִבְּנוּ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, הַתְּפַלֵּל – עַל כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, שִׁיזְכוּ לְמַנְהִיג שִׁיּוּכָל לְהַשְׁפִיעַ לָהֶם פְּרָנְסָה מֵהַשֵּׁם "חַתָּךְ", שֶׁהוּא ב' (=2) פְּעָמִים "רוּח".

וַיֵּשׁ לְהוֹסִיף מָה, אָמְרוּ חו"ל (פְּסָחִים קי"ח): "קָשִׁין מְזוֹנוֹתָיו שֶׁל הָאָדָם כְּקָרִיעַת יָם סוּף". וּמִכָּאֵן מְבוֹאֵר, שֶׁגַּם קָרִיעַת יָם סוּף הִיְתָה עַל-יַדֵּי הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ "חַתָּךְ", שֶׁהוּא ב' פְּעָמִים "רוּח". וְזֹאת, כְּפִי שְׁנַרְמֹז עֲנִינָן זֶה בְּקָרִיעַת יָם סוּף: "וַיּוֹלֶךְ ה' אֶת הַיָּם בְּרוּח... וַיִּבְקְעוּ הַיָּמִים". וְדוּקָא "בְּרוּח", שֶׁהוּא ב' (פְּעָמִים) "רוּח" – גִּימְטְרִיָּה "חַתָּךְ".

בְּסֵפֶר "בְּאֵר שְׁלֹמֹה" (דף שי') מוּבָאִים בְּשֵׁם בַּעַל "מְגִדְנוֹת אֲלִיעֶזֶר" דְּבָרֵי אֲלִישַׁע, שֶׁבִקֵּשׁ מֵאֱלֹהֵי הַנְּבִיא (מ"ב ב', ט): "וַיְהִי נָא פִי שְׁנַיִם בְּרוּחָךְ אֲלַי". וְכוֹנֵת אֲלִישַׁע הִיְתָה, שֶׁהִיּוֹת וּלְאֱלֹהֵי הַנְּבִיא הִיְתָה שְׁלִיטָה עַל הַפְּרָנְסָה, כְּפִי שְׂמוּבָא בְּכַתּוּבִים, שֶׁאֱלֹהֵי הַנְּבִיא עֲצַר אֶת הַגִּשְׁם בְּיִשְׂרָאֵל שְׁלֹשׁ שָׁנִים (מַלְכִים א', יז): "וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם... חַי ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל... אִם יִהְיֶה הַשָּׁנִים הָאֵלֶּה טַל וּמָטָר כִּי אִם לְפִי דְבַרִּי".

לְכֵן בִּקֵּשׁ מִמֶּנּוּ אֲלִישַׁע, שִׁיזְכֶּה גַם הוּא לְשֵׁם הַפְּרָנְסָה, שֶׁהוּא ב' פְּעָמִים "רוּח", וְעַל-כֵּן אָמַר לוֹ "וַיְהִי נָא פִי שְׁנַיִם בְּרוּחָךְ אֲלַי" – שֶׁאֲזַכֶּה ל'"פִי שְׁנַיִם" ל' – ב' פְּעָמִים "רוּח", שֶׁמְסַפְּרָם "חַתָּךְ" – שֵׁם הַפְּרָנְסָה. וְעַל-כֵּן הִשִּׁיב לוֹ אֱלֹהֵי הַנְּבִיא: "הַקָּשִׁית לְשִׂאוֹל". שָׁכַן, אָמְרוּ חו"ל: "קָשִׁין מְזוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם כְּקָרִיעַת יָם סוּף".

וַיֵּשׁ עוֹד לְדַבֵּר מָה שֶׁאָמַר הַ"תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב" (בִּרְכוֹת פז' מג'): מְדוּעַ אָנוּ אוֹמְרִים בְּבִרְכַּת הַזִּמּוּן (בְּעֶשְׂרָה): "נְבָרֶךְ לְאֱלֹהֵינוּ שֶׁאֲכַלְנוּ מִשְׁלוֹ", וּבְכַךְ מְזַכְרִים אֶת הַשֵּׁם "אֱלֹהִים", שֶׁהוּא כִּידוּעַ שֵׁם מִידַת הַדִּין?

וְתַרְצֵן הַ"תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב" וְאָמַר, שֶׁהַמְּזוֹן שֶׁהַקַּב"ה זָן וְנוֹתֵן לָנוּ הוּא מְצַד הַדִּין. שֶׁהָרִי, הוּא יִתְבָּרֵךְ בְּרָא אוֹתָנוּ, וְלָכֵן, מִן הָרְאוּי שִׁזּוֹן וּפְרָנָס אוֹתָנוּ. לְפִיכֵן אָנוּ מְזַכְרִים אֶת הַשֵּׁם "אֱלֹהִים" (שֶׁהוּא שֵׁם מִידַת הַדִּין) – כְּדִי לְהוֹרֹת שֶׁמְצַד הַדִּין הוּא יִתְבָּרֵךְ צָרִיךְ לְזוֹן אוֹתָנוּ.

וְאוּלָּם, מְקַשִּׁים עַל-כֵּן חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל, וְשׂוֹאֲלִים: הָרִי בְּבִרְכַּת הַמְּזוֹן אָנוּ אוֹמְרִים: "הָאֵל הַזֶּן אוֹתָנוּ וְאֵת הָעוֹלָם כְּלוֹ"

בטובו, בחן, בחסד, ברוח וברחמים". אם כך, יוצא אפוא שהקב"ה זן אותנו במידת **החסד והרחמים**, ולא מצד **הדין** משיב על-כך הרה"ק פינחס פרידמן, ואומר: אכן, אמת שהמזון שהקב"ה מכלכל אותנו הוא מצד **הדין**, כִּאֲדוֹן הַמִּפְרָנס את עַבְדָּיו. אולם, כל זאת רק כדי חיותנו, ולא יותר. ומה שהוא יתברך מוסיף וממציא לנו מזון יותר מכפי חיותנו הוא מצד **החסד והרחמים**. ולכן נמצא, כי המשכת המזון הוא מצד שיתוף מידת **החסד** עם מידת **הדין**. והנה, ידוע ששתי הידים של מעלה הם פניו למידת **החסד** ולמידת **הדין** (יד ימין של הקב"ה רומזת על הנהגת **החסד**, ואילו יד **שמאל** רומזת על הנהגת **הדין**). ולכן מדויק מאד לשון הכתוב בתהילים: "פֹּתַח אֶת יָדְךָ" – הקב"ה פותח בפניו שתי ידיו, שהן מידת **החסד** ומידת **הדין**, ועל-ידי שם הפרנסה – "חתך" – "ומשביע לכל חי רצון". (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) "כי איך אעלה אל אבי והנער איננו אתי" (מד' לד')

כשהיה מגיע הצדיק רבי מאיר'ל מפרימיש'לן לדברי הסיוס של יהודה ליוסף, היה נאנח עמוקות, ואומר: כך צריך כל יהודי ויהודי, אב לילדים, ליסר את עצמו(=לתבוע מעצמו) כל הזמן – "כי איך אעלה אל אבי" – איך אבוא לפני אבינו שבשמים, לאחר מאה ועשרים שנות חיים בעולם הזה, "והנער איננו אתי" – אם, חלילה, בני אינם אתי(=אינם הולכים בדרך התורה והמצוות)...
"ויסע ישראל וכל אשר לו ויבא בארה שבע"

בשנת תרצ"ט הפליגו באניה לפיון ארץ ישראל רבי יעקב יוסף הרמן זצוק"ל זיע"א, רעייתו וילדיו הקטנים. על-פי התכנון, אמורה היתה האניה לעגון בנמל חיפה ביום רביעי בשבוע, ואף נעשו סידורים, שבני המשפחה יהיו מספר ימים בביתם של הרב אלפא ורעייתו בחיפה. אולם, בהיותם בלב ים, קבל רב החובל הוראה להפליג בנתיב עוקף, מחשש שמא מוקשו מימי הים התיכון מפאת המלחמה העומדת בפתח. ולכן, במקום להגיע בזמן המתוכנן, עגנה האניה בנמל חיפה ביום ששי, כשעה לפני השקיעה. שעות אחדות קודם לכן, פרצה מלחמת העולם השנייה, וסדרנים התחילו להאיץ בנוסעים לעזוב מיד את האניה. כל המטענים פורקו בחפזון על הרציף, והנוסעים היו אחראים לפנותם במהירות האפשרית. מהומה שלטה בכל!

הרב הרמן ורעייתו היו מודאגים. כיצד יוכלו להספיק ולטפל במטען שלהם, כשעליהם לעזוב מיד כדי להגיע לביתו של הרב אלפא, בטרם תכנס השבת? הרב הרמן תפס במזודה שהכילה את ספר התורה והתפילין שלו, ורעייתו לקחה בידה תיק קטן, וביחד פלסו דרכם ברציף ובקשו לשוחח עם הקצין האחראי. מיד פשראה את הקצין האנגלי, התחנן אליו הרב הרמן, כשדמעות שוטפות את לחייו, ואמר: "מעולם לא חללתי שבת! להגיע לארץ הקודש ולחלל פאן שבת? לא בא בחשבון!" הקצין השיב בקצרה: "רבי! פרצה מלחמה! עליך לקחת זאת בחשבון!" אולם, הרב הרמן בקש פי הקצין יחתום על דרכונו, וירשה להם ללכת, תוך שהוא אומר, כי במוצאי השבת יגיעו לקחת את מטענם. "זה בלתי אפשרי!" – אמר הקצין – "אנו מפנים את האניה ומשאירים את החבילות על הרציף!" "אם כך, לא אכפת לנו מחפצינו. רק חתם על דרכונינו, כדי שנוכל לעזוב" – אמר הרב הרמן. "כמה מזודות יש לך?" שאל הקצין, כשהוא תמה על החלטתו של הרב. "סך הכל עשרים וששה ארגזים ומזודות". "ברגע שאתה עוזב את המטען שלך, לא יהיה מי שישגיח עליו. עד מחר בערב בודאי הערבים ישדדו את הכל" – אמר הקצין. "אין כל ברירה" – השיבו הרב, ומהר להחתימו על הדרכון. מיד פנו בני משפחת הרמן לחפש מונית, שתקח אותם לביתו של הרב אלפא. לשמחתם הרבה הגיעו לביתם בדיוק בזמן להדליק את נרות השבת. במשך כל השבת היה מצב רוחו של הרב הרמן מרומם, ושוב ושוב חזר ואמר לאשתו: "הבוס" (=הקב"ה) עושה כל דבר למעני. ומה אוכל אני לעשות למעננו? הנה, סוף כל סוף נפלה לידי הזכות לקיים מצות 'ובכל מאודך', ולקדש את שמו". במוצאי השבת, בתום 72 דקות לאחר השקיעה, תפילת ערבית והבדלה, פנו הרב אלפא והרב הרמן לנמל. כשקרבו לנמל, פגשו בקצין אנגלי ששאל לשמם: "יעקב הרמן" – השיב. "הגיע הזמן שתגיעו הובטח לי שתגיע בשקיעה. הייתי אחראי על מטעניך למעלה מעשרים וארבע שעות. מפקדי הקצין התרה בי, שלא יחסר דבר מחפציך! אנא בדק שהכל בסדר..."

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

"כֹּה אָמַר אֲדֹנָי ה' הִנֵּה אֲנִי לֹקַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִבֵּין הַגּוֹיִם... וְקִבַּצְתִּי אֹתָם... אֶל אֲדָמָתָם... וּמֶלֶךְ אֶחָד יִהְיֶה לְכָלֶם.."

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: וַיִּגַּשׁ וְהָיוּ לִי לְעָם וְאֲנִי אֶהְיֶה לָהֶם לֵאלֹהִים" (מתוך הפטרה) **כְּנִיסַת הַשָּׁבֹת: 16:08**

עֲרַשׁ"ק ד' טַבַּת תִּשְׁע"ח (22.12.17) bnei-zion.com ר"ת 17:39 **יְצִיאַת הַשָּׁבֹת: 17:20**

הַפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר ה'" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וּלְאָבִיו שָׁלַח פְּזֹאת... (מה' כג')

יְדוּעַ מְדַבְּרֵי רַבְּנוּ הָאֲרִיז"ל, שְׂיִשְׁנָם ג' שְׁמוֹת הַפְּרָנְסָה, (וְרֵאוּי וְנִכּוֹן לְהַתְּכַוֵּן בְּשְׁמוֹת אֵלּוּ כַּאֲשֶׁר מְבַקְּשִׁים עַל הַפְּרָנְסָה), וְאֵלּוּ הֵם: 1. פֶּאִ"י – שְׁמִקּוּרוֹ מִרְאִשֵׁי תִיבוֹת: "פּוֹתַח אֶת יְדֶךָ".
2. חַת"ך – שְׁמִקּוּרוֹ מִסּוֹפֵי הַתִּיבוֹת שֶׁל אוֹתוֹ פְּסוּק: "פּוֹתַח אֶת יְדֶךָ".
3. סֵא"ל – שְׁמִקּוּרוֹ מִשֵּׁם חַת"ך בְּחִילוּף אוֹתִיּוֹת (אוֹת א' בְּאוֹת ת', ב' בְּ–ש', וְכֵן הֵלְאָה...).

וְעַל–פֶּךָ אוֹמֵר הַרְה"ק הַמְּקוֹבֵּל הָאֱלֹקִי ר' צְבִי הִירֶשׁ מְזִידִיטְשׁוֹב זי"ע: שְׁנִינּוּ(=לְמַדְנּוּ) בְּמִשְׁנָה (רֵאשׁ הַשָּׁנָה טו'):
"בְּפִסְחָ גִידוּנִים עַל הַתְּבוּאָה" (הַתְּבוּאָה מְסַמְּלֶת אֶת הַפְּרָנְסָה) וְלִכֵּן נִרְמְזוּ בְּשֵׁם הַחֵג, פִּסְחָ, ג' שְׁמוֹת הַפְּרָנְסָה:
פֶּאִ"י, סֵא"ל, חַת"ך.

וְהִנֵּה "יַעֲקֹב" בְּגַמְטְרִיָּה הוּא פֶּאִ"י סֵא"ל (182). וְאִם כֶּךָ, חֶסֶר לוֹ עוֹד שֵׁם אֶחָד שֶׁל הַפְּרָנְסָה – חַת"ך, וְהָיוּ וְהָיְתָה שְׁנַת רַעֲב, לִכֵּן – "וּלְאָבִיו שָׁלַח פְּזֹאת..." – יוֹסֵף שָׁלַח לְאָבִיו "פְּזֹאת", בְּגַמְטְרִיָּה חַת"ך (428), כְּדֵי לְהַשְׁלִים לְיַעֲקֹב אָבִיו אֶת כָּל שְׁלֹשֶׁת שְׁמוֹת הַפְּרָנְסָה.

וּבְעֵינַי זֶה אוֹמֵר הַרְה"ק ר' בְּרוּךְ מִמְעִזְבִּיז, בְּסִפְרוֹ "בּוֹצִינָא דְנְהוּרָא", כִּי הַעֲצִיבוֹת מְקַלְקֶלֶת מְאֹד אֶת הַפְּרָנְסָה, וְלַעֲוֹמַת זֹאת – הַשְּׁמִחָה הִיא סְגוּלָה גְּדוּלָה לְפְרָנְסָה, וְהַדְּבָר נִרְמָז בְּפִסּוּק (דְּבָרִים טו', טו'): "וְהָיְתָ אִךְ שְׂמִחָ" – סוֹפֵי תִיבוֹת חַת"ך, שֵׁם הַפְּרָנְסָה.

וְהִנֵּה יְדוּעַ, שְׁכָל זְמַן שְׂיִוֹסֵף הָיָה בְּמִצְרַיִם, יַעֲקֹב אָבִינוּ הָיָה בְּצֶעַר גְּדוֹל, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (בְּרֵאשִׁית לו', לד'–לה): "וַיִּתְאַבֵּל עַל בְּנֵי יָמַימִים רַבִּים... וַיִּמְאָן לְהַתְּנַחֵם". לִכֵּן לֹא שָׁרְתָה עָלָיו רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, כִּי אֵין הַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה, אֲלֹא מִתּוֹךְ שְׂמִחָה שֶׁל מִצְוָה. וְאִם כֶּךָ, לֹא יִכּוֹל הָיָה יַעֲקֹב אָבִינוּ לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַשֵּׁם חַת"ך, שְׂיִוִּצָא מִסּוֹפֵי הַתִּיבוֹת: "וְהָיְתָ אִךְ שְׂמִחָ".
אוֹלָם כַּאֲשֶׁר נִתְּגַלָּה יוֹסֵף אֶל אָחִיו, וְשָׁלַח אֶל יַעֲקֹב אֶת הַעֲגָלוֹת, וְהַזְכִּיר בְּכֶךָ לְאָבִיו שֶׁלְּמַדּוּ בִּיחַד פְּרֻשַׁת "עֲגָלָה עֲרוּפָה", כְּדֵי שְׂיִדְעַ אָבִיו, שְׁעֵמֵד הוּא(=יוֹסֵף) בְּקִדּוּשְׁתּוֹ בְּמִצְרַיִם. וְאִז, "וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם" – שְׁנַתְּמָלָא שְׂמִחָה, וְשָׁרְתָה עָלָיו הַשְּׂכִינָה, וְהָיָה יִכּוֹל לְהַמְשִׁיךְ אֶת שֵׁם חַת"ך, מִסּוֹפֵי הַתִּיבוֹת: "וְהָיְתָ אִךְ שְׂמִחָ".

וְנִסִּים עֲנִינֵן זֶה בְּעֵצָה הַפְּתוּבָה בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, כִּי אֲמִירַת תְּהִילִים, שֶׁל נְעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל, הִיא סְגוּלָה לְפְרָנְסָה, וְנִרְמָז הַדְּבָר בְּפִסּוּק (תְּהִילִים טו', יא): "תּוֹדִיעֵנִי אֲרַח תַּיִם, שְׁבַע שְׂמִחוֹת אֶת פְּנִיךָ, נְעֻמוֹת בִּימִינְךָ נִצַּח".
שְׁכוֹ, "נְעֻמוֹת בִּימִינְךָ נִצַּח" הֵם סוֹפֵי תִיבוֹת חַת"ך, שֶׁהוּא שֵׁם הַפְּרָנְסָה. (ע"פ "אוֹרְהַ שֶׁל תּוֹרָה" לְהַרְה"ק פִּינְחָס פְּרִדְמָן)

"וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אָחִיו אֲנִי יוֹסֵף... וְלֹא יָכֹלוּ אָחִיו לַעֲנוֹת אוֹתוֹ כִּי נִבְהָלוּ מִפְּנֵיו" (מה' ד')

אֲמָרוּ חו"ל (ע"פ בְּרֵאשִׁית רַבָּה צג', יא): אוֹי לְנוּ מִיּוֹם הַדִּין, אוֹי לְנוּ מִיּוֹם הַתּוֹכְחָה. וְמָה יוֹסֵף הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא בְּשֵׁר וְדָם, וְהָיָה קָטָן שְׁבֹאֲחִים, כְּשֶׁהוֹכִיחַ אֶת אָחִיו, לֹא יָכֹלוּ לַעֲמוֹד בְּתוֹכְחָתוֹ, כְּפִי שְׂמַעֲיָדָה הַתּוֹרָה: "וְלֹא יָכֹלוּ אָחִיו לַעֲנוֹת אוֹתוֹ" – הַקֵּב"ה, שֶׁהוּא מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים, וְדִין וּבַעַל דִּין וְיוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא דִין, וְדָן כָּל אֶחָד וְאֶחָד, עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה שְׂאִין כָּל בְּשֵׁר וְדָם יִכּוֹלִים לַעֲמוֹד לְפָנָיו.

וְכֵן גַּם בְּמִדְרָשׁ תְּנַחוּמָא נְאֻמָּר: וְמָה יוֹסֵף, כְּשֶׁאֲמַר לְאָחִיו "אֲנִי יוֹסֵף" פָּרְחָה נְשַׁמְתָּם, הַקֵּב"ה שְׁעוֹמֵד לְדוֹן אוֹתָנוּ – עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה. הַ"חִפְּזֵי תַיִם" זצ"ל אוֹמֵר כִּי, כְּשֵׁם שְׂאֲצֵל יוֹסֵף, בְּאֲמִירַתוֹ שְׁתֵּי מַלְיָם, "אֲנִי יוֹסֵף", נִתְּיָשְׁבוּ לְאָחִיו כָּל הַקּוֹשִׁיּוֹת שֶׁהָיוּ לָהֶם בְּמִצְרַיִם, וְהַכֵּל הוֹבֵן לָהֶם, כֶּךָ לְעֵתִיד לְבוֹא, כַּאֲשֶׁר יִשְׁמַע הָעוֹלָם אֶת שְׁתֵּי הַמַּלְיָם "אֲנִי ה'", יִסּוּרוּ כָּל הַקּוֹשִׁיּוֹת וְהַתְּמִיחוֹת עַל הַנְּהַגְתָּ הָעוֹלָם, וְאִז יִתְּבַרְרוּ כָּל הָעֲנִינִים, וְיִרְאוּ כָּל בְּשֵׁר יַחְדָּיו כִּי יָד ה' עָשְׂתָה הַכֵּל לְטוֹבַתְנוּ.

בְּעֵינַי שֵׁם הַפְּרָנְסָה, שׁוֹאֵל הַ"תּוֹסֵפוֹת יוֹם טוֹב" (בְּרֻכּוֹת פ' מַג'): מְדוּעַ אָנוּ אוֹמְרִים בְּבִרְכַּת הַזִּמּוּן (בְּעֶשְׂרָה): "נִבְרָךְ לְאַלְקֵינוּ שְׂאֲכַלְנוּ מִשְׁלוֹ", וּבִכְךָ מְזַכְּרִים אֶת הַשֵּׁם "אַלְקִים", שֶׁהוּא כִּידוּעַ שֵׁם מִידַת הַדִּין? וְתֵרֵץ הַ"תּוֹסֵפוֹת יוֹם טוֹב" וְאָמַר, שֶׁהַמְּזוּן שֶׁהַקב"ה זָן וְנוֹתֵן לָנוּ הוּא מִצַּד הַדִּין. שְׁהָרִי, הוּא יִתְבָּרַךְ בְּרָא אוֹתָנוּ, וְלָכֵן, מִן הָרְאוּי שְׂיִזוֹן וּפְרָנְסָה אוֹתָנוּ. לְפִיכָךְ אָנוּ מְזַכְּרִים אֶת הַשֵּׁם "אַלְקִים" (שֶׁהוּא שֵׁם מִידַת הַדִּין) – כְּדִי לְהוֹרוֹת שֶׁמִּצַּד הַדִּין הוּא יִתְבָּרַךְ צָרִיךְ לְזוֹן אוֹתָנוּ.

וְאוּלָּם, מְקַשִּׁים עַל-כֵּךְ חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל, וְשׁוֹאֲלִים: הֲרֵי בְּבִרְכַּת הַמְּזוּן אָנוּ אוֹמְרִים: "הָאֵל הַזֶּה אוֹתָנוּ וְאֵת הָעוֹלָם כָּלּוֹ בְּטוֹבוֹ, בְּחַן, בְּחֶסֶד, בְּרוּחַ וּבְרַחֲמִים". אִם כֵּךְ, יוֹצֵא אֶפְסוֹד שֶׁהַקב"ה זָן אוֹתָנוּ בְּמִידַת הַחֶסֶד וְהַרְחָמִים, וְלֹא מִצַּד הַדִּין!

מִשִּׁיב עַל-כֵּךְ הִרְה"ג פִּינְהַס פְּרִידְמָן, וְאוֹמֵר: אֲכֹן, אֲמַת שֶׁהַמְּזוּן שֶׁהַקב"ה מְכַלְכֵּל אוֹתָנוּ הוּא מִצַּד הַדִּין, כְּאֲדוֹן הַמְּפָרְנָס אֶת עַבְדָּיו. אוּלָּם, כָּל זֹאת רַק כְּדִי חֲיוֹתָנוּ, וְלֹא יוֹתֵר. וְמָה שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מוֹסִיף וּמְמַצִּיא לָנוּ מְזוּן יוֹתֵר מִכִּפֵּי חֲיוֹתָנוּ הוּא מִצַּד הַחֶסֶד וְהַרְחָמִים. וְלָכֵן נִמְצָא, כִּי הַמְּשַׁכַּת הַמְּזוּן הוּא מִצַּד שִׂיתוּף מִידַת הַחֶסֶד עִם מִידַת הַדִּין.

וְהִנֵּה, יְדוּעַ שְׁשֵׁתֵי הַיָּדִים שֶׁל מַעֲלָה הֵם כִּינוּי לְמִידַת הַחֶסֶד וּלְמִידַת הַדִּין (יָד יְמִין שֶׁל הַקב"ה רּוֹמֶזֶת עַל הַנְּהַגַּת הַחֶסֶד, וְאֵילוֹ יָד שְׂמָאל רּוֹמֶזֶת עַל הַנְּהַגַּת הַדִּין). וְלָכֵן מְדוּיָק מְאֹד לְשׁוֹן הַכְּתוּב בְּתִהִילִים: "פּוֹתַח אֶת יָדְךָ" – הַקב"ה פּוֹתַח כְּבִיכּוֹל שְׁתֵי יָדָיו, שֶׁהֵן מִידַת הַחֶסֶד וּמִידַת הַדִּין, וְעַל-יָדֵי שֵׁם הַפְּרָנְסָה – "חַתָּךְ" – וּמִשְׂבִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן.

"מְעַט וְרַעִים הָיוּ יָמֵי שְׁנֵי תַיִ" (מז' ט')

בְּשַׁעַה שְׂאֵמֵר יַעֲקֹב לְפָרְעָה "מְעַט וְרַעִים הָיוּ יָמֵי שְׁנֵי תַיִ", אָמַר לוֹ הַקב"ה: אֲנִי מְלַטְתִּיךָ מֵעֶשׂוֹ וּמִלְכָּן וְהַחֲזַרְתִּי לְךָ אֶת דִּינָה וְאֶת יוֹסֵף, וְאֵתָה מֵתָרַעַם עַל חַיִּיךָ שֶׁהֵם מְעַט וְרַעִים? חַיִּיךָ (לְשׁוֹן שְׁבוּעָה) שֶׁמִּסְפָּר הַתִּיבוֹת (33) שִׁישׁ מ"וִיאֵמֵר פְּרַעֲה" וְעַד "בִּימֵי מְגוּרֵיהֶם", יַחֲסְרוּ לְךָ מִשְׁנוֹת חַיִּיךָ, שְׁלֹא תַחֲיֶה כְּמִסְפָּר שְׁנוֹת יַצְחָק אַבְרָהָם, שְׁחֵי מֵאָה וּשְׁמוֹנִים שָׁנִים, אֲלָא רַק מֵאָה אַרְבַּעִים וְשִׁבְעַ שָׁנִים (147=180-33) (עפ"י דַּעַת זְקֵנִים).

רוֹאִים אָנוּ מִכָּאן, עַד כְּמָה צָרִיךְ כָּל אָדָם לְקַבֵּל אֶת כָּל "יִסּוּרָיו" בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּאַהֲבָה וּבְשִׂמְחָה, שְׁהָרִי זֶה רְצוֹן הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ. וְאִסּוּר לוֹ (=לְאָדָם) בְּשׁוּם פְּנִים וְאוֹפֵן לְהַתְּלוֹנָן עַל "יִסּוּרָיו". שְׁהָרִי יַעֲקֹב אַבְרָהָם, בְּחִיר הָאֲבוֹת, נִעְנַשׁ בְּעֶנֶשׁ חֲמוּר, שֶׁקְּצָרוּ לוֹ מִחַיָּיו שְׁלֹשִׁים וְשִׁלֹּשׁ שָׁנִים, שֶׁבָּהֵן יָכוֹל הָיָה לְשַׁבֵּת וּלְלַמּוֹד עוֹד תּוֹרָה.

וְאִם בְּאֲרָזִים נִפְלָה שְׁלֵהֶבֶת, מָה נֹאמֵר אָנוּ, "אֲזוּבֵי הַקִּיר"? וְלָכֵן צָרִיךְ כָּל אָדָם לְקַבֵּל אֶת "יִסּוּרָיו" בְּאַהֲבָה, וּלְעוֹלָם יֵהָא אָדָם רְגִיל לֹמֵר: כָּל מָה שֶׁעוֹשֶׂה הַקב"ה – לְטוֹבָה עוֹשֶׂה. אַהֲבַת חֵינֵם

הַצַּדִּיק רַבִּי לִוִּי יַצְחָק מִבְּרַדִּיצ'וֹב הַקַּפִּיד, בֵּין הַשָּׂאֵר, לְקַיִם בְּכָל מְאֹדוֹ מִצְוֹת בְּקוֹר חוֹלִים, וּמִמָּשׁ לֹא פָסַח עַל אָדָם אַחַד, בְּקִהְלָתוֹ הַגְּדוֹלָה, שֶׁלֹּא בְּקָרוּ בְּשַׁעַת חָלָיו.

פְּעַם נִכְנַס רַבִּי לִוִּי יַצְחָק לְבִקֵּר חוֹלָה אַחַד, שֶׁנִּטָּה לְמוֹת, וּמְצָאוּ מֵתִפְתֵּל מִצַּד אֵל צַד בְּדַאָּגָה וּבְחֶסֶד מְנוּחָה. "מִמָּה אֵתָה מוֹדָאָג בְּשַׁעַה זוֹ?" – שָׁאֵל רַבִּי לִוִּי יַצְחָק אֶת הַחוֹלָה שֶׁלְּפָנָיו. "רַבִּי קְדוּשָׁה!" – הִשִּׁיב הָאִישׁ בְּקוֹל רֶפֶה מִחֲמַת חוֹלְשָׁתוֹ – "הִנְנִי חָשׁ כִּי שְׁעוֹתֵי סְפוּרוֹת, וְלִבִּי מְלֹא חֲרָדָה: עִם מָה אֲנִי בָּא לְעוֹלָם הָאֲמַת, וּמָה יֵהָא חֲלָקִי וְגוֹרְלִי בְּעוֹלָם הַבָּא!" הַצַּדִּיק מִבְּרַדִּיצ'וֹב קָם מִכִּסְאוֹ, גָּחַן אֵל פְּנֵי הַחוֹלָה הַנִּרְגָּשׁ וְקָרָא: "אֵין כָּל מְקוֹם לְדַאָּגָה מִצַּדְךָ. זֶה עֵתָה גְּמַרְתִּי בְּלִבִּי לֵתֵת לְךָ בְּמִתְנָה אֶת כָּל חֲלָקִי בְּעוֹלָם הַבָּא!" מִיד עָשָׂה הַצַּדִּיק קַבְּלַת קִנְיָן (מְכִירָה כְּדַת וְכַדִּין) שֶׁל מִתְנָתוֹ לְחוֹלָה, וּפְנֵי הָאִישׁ שֶׁעַל הַמִּיטָה נִרְאוּ לְפָתַע מְאוֹשְׁרִים וּשְׁלוֹים, וּכְעֶבּוֹר שַׁעַה קָלָה עָצַם אֶת עֵינָיו, וְשִׁבַּק חַיִּים לְכָל חַי. שָׁאֵל אַחֲרָי כֵּן אַחַד מִמְּקוֹרְבֵי הַצַּדִּיק אֶת רַבִּי לִוִּי יַצְחָק: "רַבִּינוּ, כְּשֶׁנִּכְנַסְתָּ לְחַדְרוֹ שֶׁל אוֹתוֹ חוֹלָה, רָאִיתָ בּוֹדָאֵי שְׂרָגְעֵי סְפוּרִים, וְכָל עִידוּד אֵינוֹ עֹשׂוֹי לְהוֹעִיל לוֹ, אֲלָא לְשַׁעַה קָלָה בְּלִבְךָ. אִם כֵּן, מְדוּעַ נִהְגַּת כְּלָפְיוֹ בְּרוּחַ לֵב כְּזֶה, וְהַעֲנַקְתָּ לוֹ אֶת כָּל הָעוֹלָם הַבָּא שְׁלָךְ?" – "שְׁמַע בְּנִי" – הִשִּׁיב הַצַּדִּיק מִבְּרַדִּיצ'וֹב בְּהַתְּרַגְּשׁוֹת – "נֹחַ לִי לְמִסוּר אֶת כָּל הָעוֹלָם הַבָּא שְׁלִי, כְּדִי לְחַסּוֹךְ אֶפְלוֹ רְגַע אַחַד שֶׁל צַעַר וּדְאָגָה מִיְהוּדֵי חוֹלָה...!

שַׁבַּת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! נָא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן!